

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00098644 8

B

505

A4.

Digitized by the Internet Archive
in 2006 with funding from
Microsoft Corporation

Texts to illustrate a Course of
Elementary Lectures on Greek
Philosophy after Aristotle

Texts to illustrate a Course of Elementary Lectures on Greek Philosophy after Aristotle

Selected and arranged by J. Adam,
M.A., Hon. LL.D. of Aberdeen
University, Fellow and Senior Tutor
of Emmanuel College, Cambridge

5 4 6 4 5
—
28 | 7 | 02

London
Macmillan and Co., Limited

New York : The Macmillan Company

1902

All rights reserved

B
505
A4

ΕΚ ΟΥ ΓΑΡ ΓΕΝΟC ΕCΜΕΝ

PREFACE

IN preparing this volume of extracts, which is uniform with Dr. Jackson's recently published compendium,¹ my primary and immediate object has been to provide a text-book for use in connexion with my lectures on post-Aristotelian philosophy, particularly Stoicism and Epicureanism. I have, however, endeavoured to keep in view the needs of those students, if any such there be, who, having a fair knowledge of the classical languages, and some interest in philosophy, may wish to acquire for themselves an elementary knowledge at first hand of the two greatest and most representative systems of Greek thought and dogma between the death of Aristotle and the birth of Christ.

The modern writers to whom I am most indebted are Zeller, *Philosophie der Griechen*; Ritter and Preller, *Historia Philosophiae Graecae*; Diels, *Doxographi Graeci*; Usener, *Epicurea*; Stein, *Psychologie der Stoa*; Pearson, *Fragments of Zeno and Cleanthes*; and Dyroff, *Ethik der alten Stoa*. My obligations to Zeller are paramount; and I am glad to have this opportunity of placing on record the admiration which, in common with all students of ancient philosophy, I have long felt for his incomparable work.

¹ *Texts to illustrate a Course of Elementary Lectures on the History of Greek Philosophy from Thales to Aristotle*.—Macmillan and Co. 1901.

CONTENTS

I THE ACADEMY AFTER PLATO

Section	Page
1 Introductory	1
2, 3 Speusippus and Xenocrates	1
4-6 Arcesilaus	1
7-14 Carneades	2
15-17 Philo	4
18-22 Antiochus	4

II THE PERIPATETIC SCHOOL AFTER ARISTOTLE

23-28 Theophrastus	7
29-32 Strato and Lyco	8

III THE OLDER SCEPTICS

33-38 Pyrrho and Timon	9
----------------------------------	---

IV EPICURUS

39-44 Introductory	11
45, 46 Philosophy and its parts	13
47-56 Canonic	14
57-83 Physics	16
84-102 Ethics	23

V THE STOICS

Section	Page
103-105 Introductory	28
106-108 Philosophy and its parts	29
109-126 Logic	30
127-152 Physics	34
153-196 Ethics	41

VI GREEK PHILOSOPHY IN ROME

197-202 Introductory	56
203 Early Epicureans	57
204-213 Lucretius	58
214-222 Panaetius and Posidonius	60
223-230 Cicero	62
231 Virgil	64
232-234 Seneca	65
235, 236 Musonius	66
237-243 Epictetus	67
244-248 Marcus Aurelius	69

I THE ACADEMY AFTER PLATO

PRESIDENTS

<i>Old Academy</i>	{ SPEUSIPPUS 347-339 B.C. XENOCRATES 339-314
<i>Second or Middle Academy</i>	ARCESILAUS ?-241
<i>Third or New Academy</i>	CARNEADES 160 (?)—129
<i>Fourth Academy</i>	PHILO 100 (?)—circa 79
<i>Fifth Academy</i>	ANTIOCHUS circa 79—circa 69

1 Sextus Empiricus *Pyrhhoneorum* I 220 Ἀκαδημαῖαι δὲ γεγόνασιν, ὥς φασιν οἱ πλείους, δύο ἢ τρεῖς· καὶ μία μὲν καὶ ἀρχαιοτάτη ἡ τῶν περὶ Πλάτωνα, δευτέρα δὲ καὶ μέση ἡ τῶν περὶ Ἀρκεσίλαον τὸν ἀκουστὴν Πολέμωνος, τρίτη δὲ καὶ νέα ἡ τῶν περὶ Καρνεάδην καὶ Κλειτόμαχον· ἔνιοι δὲ καὶ τετάρτην προστιθέασιν τῶν περὶ Φίλωνα καὶ Χαρμίδαν. τινὲς δὲ καὶ πέμπτην καταλέγουσι τὴν τῶν περὶ τὸν Ἀντίοχον.

2 Diogenes Laertius IV 1 διεδέξατο δ' αὐτὸν (τὸν Πλά- Speusippus τωνα) Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος Ἀθηναῖος. See Jackson 10 *Texts for Lectures etc.*, pp. 72 ff.

3 Diogenes Laertius IV 14 διεδέξατο δὲ Σπεύσιππον (ὁ Xenocrates Ξενοκράτης) καὶ ἀφηγήσατο τῆς σχολῆς πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη. See Jackson l.c.

4 Cicero *de oratore* III 67 Arcesilas primum, qui Polemo- Arcesilaus nem audierat, ex variis Platonis libris sermonibusque Socraticis hoc maxime adripuit, nihil esse certi, quod aut sensibus aut animo percipi possit; quem ferunt eximio quodam usum lepore dicendi aspernatum esse omne animi sensusque iudicium primumque instituisse (quamquam id fuit Socraticum maxime) non quid ipse sentiret ostendere, sed contra id, quod quisque se sentire dixisset, disputare.

5 Cicero *academica* I 44 cum Zenone, inquam, ut accepimus, Arcesilas sibi omne certamen instituit. *ibid.* 45 Arcesilas negabat esse quicquam quod sciri posset, ne illud quidem ipsum, quod Socrates sibi reliquisset: sic omnia
 5 latere censebat in occulto: neque esse quicquam quod cerni aut intellegi posset: quibus de causis nihil oportere neque profiteri neque adfirmare quemquam neque adsen-
 sione approbare, cohibereque semper et ab omni lapsu
 10 aut incognita res approbaretur, neque hoc quicquam esse turpius quam cognitioni et perceptioni adsensionem appro-
 bationemque praecurrere.

6 Sextus Empiricus VII 156–158 πάντων ὄντων ἀκατα-
 λήπτων διὰ τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ Στωικοῦ κριτηρίου, εἰ
 15 συγκαταθήσεται ὁ σοφός, δοξάσει ὁ σοφός· μηδενὸς γὰρ ὄντος καταληπτοῦ, εἰ συγκατατίθεται τι, τῷ ἀκατα-
 λήπτῳ συγκαταθήσεται, ἢ δὲ τῷ ἀκαταλήπτῳ συγκατά-
 θεσις δόξα ἐστίν. ὥστε εἰ τῶν συγκατατιθεμένων ἐστὶν
 ὁ σοφός, τῶν δοξαστῶν ἔσται ὁ σοφός. οὐχὶ δέ γε τῶν
 20 δοξαστῶν ἐστὶν ὁ σοφός (τοῦτο γὰρ ἀφροσύνης ἦν κατ’
 αὐτοῦς, καὶ τῶν ἀμαρτημάτων αἴτιον). οὐκ ἄρα τῶν συγ-
 κατατιθεμένων ἐστὶν ὁ σοφός. εἰ δὲ τοῦτο, περὶ πάντων
 αὐτὸν δεήσει ἀσυγκαταθετεῖν. τὸ δὲ ἀσυγκαταθετεῖν
 οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ τὸ ἐπέχειν· ἐφέξει ἄρα περὶ πάντων
 25 ὁ σοφός. ἀλλ’ ἐπεὶ μετὰ τοῦτο ἔδει καὶ περὶ τῆς τοῦ
 βίου διεξαγωγῆς ζητεῖν, ἥτις οὐ χωρὶς κριτηρίου πέφυκεν
 ἀποδίδοσθαι, ἀφ’ οὗ καὶ ἡ εὐδαιμονία, τουτέστι τὸ τοῦ
 βίου τέλος, ἡρτημένην ἔχει τὴν πίστιν, φησὶν ὁ Ἀρκε-
 σίλαος ὅτι οὐ περὶ πάντων ἐπέχων κανονιεῖ τὰς αἱρέσεις
 30 καὶ φυγὰς καὶ κοινῶς τὰς πράξεις τῷ εὐλόγῳ, κατὰ
 τοῦτό τε προερχόμενος τὸ κριτήριον κατορθώσει· τὴν μὲν
 γὰρ εὐδαιμονίαν περιγίνεσθαι διὰ τῆς φρονήσεως, τὴν δὲ
 φρόνησιν κινεῖσθαι ἐν τοῖς κατορθώμασιν, τὸ δὲ κατόρ-
 θωμα εἶναι ὅπερ πραχθὲν εὐλογον ἔχει τὴν ἀπολογίαν.
 35 ὁ προσέχων οὖν τῷ εὐλόγῳ κατορθώσει καὶ εὐδαιμονήσει.

7 Sextus Empiricus VII 159 ὁ δὲ Καρνεάδης οὐ μόνον
 τοῖς Στωικοῖς ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἀντιδιετὰς-
 σετο περὶ τοῦ κριτηρίου . . . οὐδὲν ἐστὶν ἀπλῶς ἀληθείας

κριτήριον, οὐ λόγος, οὐκ αἴσθησις, οὐ φαντασία, οὐκ ἄλλο τι τῶν ὄντων· πάντα γὰρ ταῦτα συλλήβδην διαφεύδεται ἡμᾶς.

8 Cicero *academica* II 28 ex hoc illud est natum, quod postulabat Hortensius, ut id ipsum saltem perceptum a sapiente diceretis, nihil posse percipi. sed Antipatro hoc idem postulanti, cum diceret ei, qui adfirmaret nihil posse percipi, unum tamen illud dicere percipi posse consentaneum esse, ut alia non possent, Carneades acutius resistebat. nam tantum abesse dicebat, ut id consentaneum esset, ut maxime etiam repugnaret. qui enim negaret quicquam esse quod perciperetur, eum nihil excipere: ita necesse esse, ne id ipsum quidem, quod exceptum non esset, comprehendere et percipi ullo modo posse.

9 Sextus Empiricus IX 139—141 εἰ γὰρ εἰσὶ θεοί, ζῶα εἰσὶν. εἰ δὲ ζῶα εἰσὶν, αἰσθάνονται· πᾶν γὰρ ζῶον αἰσθήσεως μετοχῇ νοεῖται ζῶον. εἰ δὲ αἰσθάνονται, καὶ πικράζονται καὶ γλυκάζονται· οὐ γὰρ δι' ἄλλης μέν τινος αἰσθήσεως ἀντιλαμβάνονται τῶν αἰσθητῶν, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τῆς γεύσεως. ὅθεν καὶ τὸ περικόπτειν ταύτην ἢ τινὰ αἴσθησιν ἄλλην ἀπλῶς τοῦ θεοῦ παντελῶς ἐστὶν ἀπίθανον· περιττοτέρας γὰρ αἰσθήσεις ἔχων [ὁ ἄνθρωπος] ἀμείνων αὐτοῦ γενήσεται, δέον μᾶλλον, ὥς ἔλεγεν ὁ Καρνεάδης, σὺν ταῖς πᾶσιν ὑπαρχούσαις πέντε ταύταις αἰσθήσεσι καὶ ἄλλας αὐτῷ περιττοτέρας προσμαρτυρεῖν, ἢ ἔχῃ πλειόνων ἀντιλαμβάνεσθαι πραγμάτων, ἀλλὰ μὴ τῶν πέντε ἀφαιρεῖν. ῥητέον οὖν τινὰ γεῦσιν ἔχειν τὸν θεόν, καὶ διὰ ταύτης ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν γευστῶν. ἀλλ' εἰ διὰ γεύσεως ἀντιλαμβάνεται, γλυκάζεται καὶ πικράζεται. γλυκαζόμενος δὲ καὶ πικραζόμενος εὐαρεστήσει τισὶ καὶ δυσαρεστήσει. δυσαρεστῶν δὲ τισὶ καὶ ὀχλήσεως ἔσται δεκτικὸς καὶ τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς· εἰ δὲ τοῦτο, φθαρτός ἐστιν. ὥστε εἴπερ εἰσὶ θεοί, φθαρτοὶ εἰσιν. οὐκ ἄρα θεοὶ εἰσὶν.

10 Quintilianus XII 1. 35 neque enim Academici, cum in utramque disseruerunt partem, non secundum alteram vivent; nec Carneades ille, qui Romae audiente Censorio Catone non minoribus viribus contra iustitiam dicitur

disseruisse quam pridie pro iustitia dixerat, iniustus ipse vir fuit.

11 Sextus Empiricus VII 166 ἀπαιτούμενος δὲ καὶ αὐτός τι κριτήριον πρὸς τε τὴν τοῦ βίου διεξαγωγὴν καὶ πρὸς 5 τὴν τῆς εὐδαιμονίας περίκτησιν, δυνάμει ἐπαναγκάζεται καὶ καθ' αὐτὸν περὶ τούτου διατάττεσθαι, προσλαμβάνων τὴν τε πιθανὴν φαντασίαν καὶ τὴν πιθανὴν ἅμα καὶ ἀπερίσπαστον καὶ διεξωδευμένην.

12 Cicero *de finibus* III 41 Carneades . . . pugnare non 10 destitit, in omni hac quaestione, quae de bonis et malis appelletur, non esse rerum Stoicis cum Peripateticis controversiam, sed nominum.

13 Cicero *academica* II 131 introducebat etiam Carneades, non quo probaret, sed ut opponeret Stoicis, summum bonum 15 esse frui rebus eis, quas primas natura conciliavisset.

14 Cicero *Tusculanae disputationes* III 54 legimus librum Clitomachi, quem ille eversa Karthagine misit consolandi causa ad captivos cives suos; in eo est disputatio scripta Carneadis, quam se ait in commentarium rettulisse. 20 cum ita positum esset, videri fore in aegritudine sapientem patria capta, quae Carneades contra dixerit, scripta sunt.

15 Eusebius *praeparatio evangelica* XIV 8. 15 διάδοχος δ' αὐτοῦ (τοῦ Καρνεάδου) τῆς διατριβῆς καθίσταται Κλειτόμαχος, μεθ' ὃν Φίλων.

25 16 Cicero *academica* I 13 Antiochi magister Philo, magnus vir, ut tu existimas ipse, negat in libris, quod coram etiam ex ipso audiebamus, duas Academias esse erroremque eorum, qui ita putarunt, coarguit.

17 Sextus Empiricus *Pyrrhonicorum* I 235 οἱ δὲ περὶ 30 Φίλωνα φασιν ὅσον μὲν ἐπὶ τῷ Στωικῷ κριτηρίῳ, τουτέστι τῇ καταληπτικῇ φαντασίᾳ, ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πράγματα, ὅσον δὲ ἐπὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων αὐτῶν καταληπτά. Compare Cicero *academica* II 18.

Antiochus 35 18 Cicero *academica* II 69, 70 sed prius pauca cum Antiocho, qui haec ipsa, quae a me defenduntur, et didicit apud Philonem tam diu, ut constaret diutius didicisse neminem, et scripsit de his rebus acutissime, et idem haec non acrius accusavit in senectute quam antea defensitaverat.

quamvis igitur fuerit acutus, ut fuit, tamen inconstantia levatur auctoritas. quis enim iste dies illuxerit quaero, qui illi ostenderit eam, quam multos annos esse negitavisset, veri et falsi notam. excogitavit aliquid? eadem dicit quae Stoici. poenituit illa sensisse? cur non se trans-⁵ tulit ad alios et maxime ad Stoicos? eorum enim erat propria ista dissensio. quid? eum Mnesarchi poenitebat? quid? Dardani? qui erant Athenis tum principes Stoicorum. numquam a Philone discessit, nisi postea quam ipse coepit qui se audirent habere. unde autem subito¹⁰ vetus Academia revocata est? nominis dignitatem videtur, cum a re ipsa descisceret, retinere voluisse, quod erant qui illum gloriae causa fecisse dicerent, sperare etiam fore ut ei, qui se sequerentur, Antiochii vocarentur.

19 Cicero *de finibus* v 7 audebo te ab hac Academia nova¹⁵ ad illam veterem vocare, in qua, ut dicere Antiochum audiebas, non ei soli numerantur, qui Academici vocantur, Speusippus, Xenocrates, Polemo, Crantor ceterique, sed etiam Peripatetici veteres, quorum princeps Aristoteles, quem excepto Platone haud scio an recte dixerim principem²⁰ philosophorum. Compare ibid. 22 restant Stoici, qui, cum a Peripateticis et Academicis omnia transtulissent, nominibus aliis easdem res secuti sunt.

20 Sextus Empiricus *Pyrrhoneorum* I 235 ὁ Ἀντίοχος τὴν Στοὰν μετήγαγεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὥς καὶ εἰρησθαι²⁵ ἐπ' αὐτῷ ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσοφεῖ τὰ Στωικά· ἐπεδείκνυε γὰρ ὅτι παρὰ Πλάτωνι κείται τὰ τῶν Στωικῶν δόγματα. Compare Cicero *academica* II 132 (Antiochus) qui appellabatur Academicus, erat quidem, si perpauca mutavisset, germanissimus Stoicus.³⁰

21 Cicero *academica* II 134 Zeno in una virtute positam beatam vitam putat. quid Antiochus? etiam, inquit, beatam, sed non beatissimam. deus ille, qui nihil censuit deesse virtuti, homuncio hic, qui multa putat praeter virtutem homini partim cara esse, partim etiam necessaria.³⁵

22 Cicero *de finibus* v 65 in omni autem honesto, de quo loquimur, nihil est tam illustre nec quod latius pateat quam coniunctio inter homines hominum et quasi quaedam

societas et communicatio utilitatum et ipsa caritas generis
humani, quae nata a primo satu, quod a procreatoribus nati
diliguntur et tota domus coniugio et stirpe coniungitur,
serpit sensim foras, cognationibus primum, tum adfinitatibus,
5 deinde amicitiiis, post vicinitatibus, tum civibus et eis, qui
publice socii atque amici sunt, deinde totius complexu
gentis humanae: quae animi affectio suum cuique
tribuens atque hanc, quam dico, societatem coniunctionis
humanae munifice et aequè tuens iustitia dicitur, cui sunt
10 adiunctae pietas, bonitas, liberalitas, benignitas, comitas
quaeque sunt generis eiusdem.

II THE PERIPATETIC SCHOOL AFTER ARISTOTLE

PRESIDENTS

THEOPHRASTUS 322-288 B.C.

STRATO 288-270

LYCO 270-226

23 Diogenes Laertius V 36 Θεόφραστος Μελάντα Ἐφέ- Theophrastus
 σιος. . . . οὗτος πρῶτον μὲν ἤκουσεν Ἀλκίππου τοῦ πολίτου
 ἐν τῇ πατρίδι, εἰτ' ἀκούσας Πλάτωνος μετέστη πρὸς
 Ἀριστοτέλην· καὶ κείνου εἰς Χαλκίδα ὑποχωρήσαντος αὐτὸς
 διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ ⁵
 καὶ ἑκατοστῇ.

24 Theophrastus *de causis plantarum* II 3. 5 καίτοι τὰ
 καθόλου καὶ κοινὰ πρῶτα ἔδει ζητεῖν· εὐρεθέντων γὰρ
 τούτων καὶ τὰ κατὰ μέρος φανερά. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως
 κωλύοιτ' ἂν διὰ τὸ χαλεπὸν εἶτε πλείους αἰτίαι τυγχά- ¹⁰
 νουσιν εἶτε μία· περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα μᾶλλον
 εὐποροῦμεν· ἡ γὰρ αἴσθησις δίδωσιν ἀρχάς.

25 I 1. 1 ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος γένεσις κοινὴ
 πάντων ἐστὶ τῶν ἐχόντων σπέρμα· πάντα γὰρ δύναται
 γεννᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τῇ αἰσθήσει φανερὸν ὅτι συμβαί- ¹⁵
 νει, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἴσως ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ φύσις
 οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ
 κυριωτάτοις· πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον τὸ σπέρμα, ὥστε
 τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνάμενον γεννᾶν, εἴπερ
 τούτου χάριν αἰεὶ τὸ σπέρμα καὶ πρὸς τοῦτο πέφυκεν. ²⁰

26 I 16. 11 ἡ δὲ (φύσις) αἰεὶ πρὸς τὸ βέλτιστον
 ὁρμᾷ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ὁμολογούμενόν ἐστι, ταύτῃ δὲ
 καὶ τὰ τῆς θεραπείας· ἅμα γὰρ καὶ τελείωσις γίνεται
 τῆς φύσεως ὅταν ὢν ἐλλιπὴς τυγχάνῃ ταῦτα προσλάβῃ
 διὰ τέχνης.

27 Theophrastus (?) apud Porphyrium *de abstinentia* III 25 καὶ μὴν πᾶσι τοῖς ζώοις αἴ γε τῶν σωμάτων ἀρχαὶ πεφύκασιν αἱ αὐταί. λέγω δὲ οὐκ ἐπὶ τὰ στοιχεῖα ἀναφέρων τὰ πρῶτα· ἐκ τούτων μὲν γὰρ καὶ τὰ φυτά· ἄλλ' οἶον σπέρμα, σάρκας, καὶ τὸ τῶν ὑγρῶν τοῖς ζώοις σύμφυτον γένος. πολὺ δὲ μᾶλλον τῷ τὰς ἐν αὐτοῖς ψυχὰς ἀδιαφόρους πεφυκέναι, λέγω δὴ ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ταῖς ὀργαῖς, ἔτι δὲ τοῖς λογισμοῖς, καὶ μάλιστα πάντων ταῖς αἰσθήσεσιν. ἄλλ' ὥσπερ τὰ σώματα, οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς τὰ μὲν ἀπηκριβωμένας ἔχει τῶν ζώων, τὰ δὲ ἥττον τοιαύτας. πᾶσί γε μὴν αὐτοῖς αἱ αὐταὶ πεφύκασιν ἀρχαί.

28 Cicero *Tusculanae disputationes* v 24 hic autem elegantissimus omnium philosophorum et eruditissimus non magno opere reprehenditur, cum tria genera dicit bonorum; vexatur autem ab omnibus primum in eo libro, quem scripsit de vita beata, in quo multa disputat, quamobrem is, qui torqueatur, qui crucietur, beatus esse non possit. in eo etiam putatur dicere in rotam beatam vitam non escendere.

Strato

29 Diogenes Laertius v 58 διεδέξατο δ' αὐτοῦ (τοῦ Θεοφράστου) τὴν σχολὴν Στράτων Ἀρκεσιλίου Λαμψακηνὸς—ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος καὶ φυσικὸς ἐπικληθεὶς ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν θεωρίαν ταύτην παρ' ὄντινόν ἐπιμελέστατα διατετριφέναι.

30 Cicero *academica* II 121 Lampsacenus Strato . . . negat opera deorum se uti ad fabricandum mundum. quaecumque sint, docet omnia effecta esse natura, nec, ut ille, qui asperis et levibus et hamatis uncinatisque corporibus concreta haec esse dicat interiecto inani. somnia censet haec esse Democriti non docentis, sed opinantis. ipse autem singulas mundi partes persequens, quidquid aut sit aut fiat, naturalibus fieri aut factum esse docet ponderibus et motibus.

Lycō

31 Diogenes Laertius v 65 τοῦτον (τὸν Θεόφραστον) διεδέξατο Λύκων Ἀστυνάκτος Τρωαδεύς. ibid. 68 ἀφηγήσατο δὲ τῆς σχολῆς ἔτη τέτταρα πρὸς τοῖς τετταράκοντα.

32 Cicero *de finibus* v 13 Lycō, oratione locuples, rebus ipsis ieiunior.

III THE OLDER SCEPTICS

PYRRHO *circa* 365–275 B.C.TIMON *circa* 320–230

33 Diogenes Laertius IX 61 Πύρρων, Ἡλείος, Πλειστ- Pyrrho
άρχου μὲν ἦν υἱός, καθὰ καὶ Διοκλῆς ἱστορεῖ. ὥς φησι
δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, πρότερον ἦν ζωγράφος, καὶ
ἤκουσε Δρύσωνος τοῦ Στίλπωνος, ὥς Ἀλέξανδρος ἐν
διαδοχαῖς, εἶτα Ἀναξάρχου, ξυνακολουθῶν πανταχοῦ, ὥς ⁵
καὶ τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδία συμμῖξαι καὶ τοῖς
Μάγοις.

34 Sextus Empiricus I 53 ὁ προφήτης τῶν Πύρρωνος Timon
λόγων Τίμων. Diogenes Laertius IX 110 f. ποιήματα
(ὁ Τίμων) συνέγραφε, καὶ ἔπη, καὶ τραγωδίας, καὶ σατύ- ¹⁰
ρους, καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τραγικὰ δὲ ἐξήκοντα,
σίλλους τε καὶ κιναῖδους. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ κατα-
λογάδην βιβλία, εἰς ἑπὼν τείνοντα μυριάδας δύο, . . .
τῶν δὲ σίλλων τρία ἐστίν· ἐν οἷς, ὥς ἂν σκεπτικὸς
ὢν, πάντας λοιδορεῖ καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικούς, ἐν ¹⁵
παρωδίας εἶδει.

35 Aristocles apud Eusebii *praeparationem evangelicam*
XIV 18. 2–4 αὐτὸς μὲν (Πύρρων ὁ Ἡλείος) οὐδὲν ἐν γραφῇ
καταλέλοιπεν, ὁ δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Τίμων φησὶ δεῖν τὸν
μέλλοντα εὐδαιμονήσειν εἰς τρία ταῦτα βλέπειν· πρῶτον ²⁰
μὲν, ὅποια πέφυκε τὰ πράγματα· δεύτερον δέ, τίνα χρή
τρόπον ἡμᾶς πρὸς αὐτὰ διακεῖσθαι· τελευταῖον δέ, τί
περιέσται τοῖς οὕτως ἔχουσι. τὰ μὲν οὖν πράγματά
φησιν αὐτὸν ἀποφαίνειν ἐπ' ἴσης ἀδιάφορα καὶ ἀστάθμητα
καὶ ἀνεπρίκρικτα· διὰ τοῦτο μήτε τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν μήτε ²⁵
τὰς δόξας ἀλθεύειν ἢ ψεύδεσθαι. διὰ τοῦτο οὖν μηδὲ

πιστεύειν αὐταῖς δεῖν, ἀλλ' ἀδοξάστους καὶ ἀκλινεῖς καὶ ἀκραδάντους εἶναι, περὶ ἐνὸς ἐκάστου λέγοντας ὅτι οὐ μᾶλλον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν, ἢ καὶ ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν, ἢ οὔτε ἔστιν οὔτ' οὐκ ἔστιν. τοῖς μέντοι διακειμένοις
 5 οὕτω περιέσεσθαι Τίμων φησὶ πρῶτον μὲν ἀφασίαν, ἔπειτα δ' ἀταραξίαν.

36 Diogenes Laertius IX 103 f. περὶ δὲ ὧν οἱ δογματικοὶ διαβεβαιοῦνται τῷ λόγῳ, φάμενοι κατειληφθαι, περὶ τούτων ἐπέχομεν ὡς ἀδήλων, μόνα δὲ τὰ πάθη γινώσκουμεν.
 10 τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὀρώμεν, ὁμολογοῦμεν, καὶ τὸ ὅτι τόδε νοοῦμεν, γινώσκουμεν· πῶς δὲ ὀρώμεν, ἢ πῶς νοοῦμεν, ἀγνοοῦμεν. καὶ ὅτι τόδε λευκὸν φαίνεται, διηγηματικῶς λέγομεν, οὐ διαβεβαιούμενοι ὅτι καὶ ὄντως ἔστι. περὶ δὲ τῆς οὐδὲν ὀρίζω φωνῆς καὶ τῶν ὁμοίων, λέγομεν ὡς οὐ
 15 δογμάτων . . . ἐν ᾧ οὖν λέγομεν μηδὲν ὀρίζειν, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ὀρίζομεθα. Compare 76 ἀναιροῦσι δὲ οἱ σκεπτικοὶ καὶ αὐτὴν τὴν οὐδὲν μᾶλλον φωνήν. ὡς γὰρ οὐ μᾶλλον ἔστι πρόνοια ἢ οὐκ ἔστιν, οὕτω καὶ τὸ οὐδὲν μᾶλλον οὐ μᾶλλον ἔστιν ἢ οὐκ ἔστι. σημαίνει οὖν ἡ φωνή, καθὺ φησι καὶ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι, τὸ μηδὲν ὀρίζειν, ἀλλὰ ἀπροσθετεῖν.

37 IX 105 f. ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνί φησι μὴ ἐκβεβηκέναι (τὸν Πύρρωνα) τὴν συνήθειαν. καὶ ἐν τοῖς ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγει,

25 ἀλλὰ τὸ φαινόμενον πάντῃ σθένει οὐπερ ἂν ἔλθῃ. καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεών φησι, Τὸ μέλι ὅτι ἔστι γλυκύ, οὐ τίθημι· τὸ δ' ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ. καὶ Λίνεσίδημος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυρρωνείων λόγων οὐδὲν φησιν ὀρίζειν τὸν Πύρρωνα δογματικῶς διὰ τὴν ἀντιλογίαν,
 30 τοῖς δὲ φαινομένοις ἀκολουθεῖν. Compare 108 αἰρούμεθά τι κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ φεύγομεν καὶ νόμοις χρώμεθα.

38 IX 107 f. τέλος δὲ οἱ σκεπτικοὶ φασι τὴν ἐποχὴν, ἢ σκιᾶς τρόπον ἐπακολουθεῖ ἢ ἀταραξία . . . τινὲς δὲ καὶ τὴν ἀπάθειαν, ἄλλοι δὲ τὴν πρᾶότητα τέλος
 35 εἰπεῖν φασι τοὺς σκεπτικούς.

IV EPICURUS 341-270 B.C.

FOUNDATION OF THE EPICUREAN SCHOOL : circa 300

39 Diogenes Laertius x 1 f. Ἐπίκουρος Νεοκλέους καὶ Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τῶν δῆμων Γαργήτιος, γένους τοῦ τῶν Φιλαιδῶν, ὥς φησι Μητρόδωρος ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. τοῦτόν φασιν ἄλλοι τε καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, κληρουχισάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον, ἐκεῖ 5 τραφῆναι· ὀκτωκαιδεκέτη δ' ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας, Ξενοκράτους μὲν ἐν Ἀκαδημίᾳ, Ἀριστοτέλους δ' ἐν Χαλκίδι διατρίβοντος. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνης καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεσόντων ὑπὸ Περδίκκου μετελθεῖν εἰς Κολοφῶνα πρὸς τὸν πατέρα. χρόνον δέ 10 τινα διατρίψαντα αὐτόθι καὶ μαθητὰς ἀθροίσαντα πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Ἀναξικράτους· καὶ μέχρι μὲν τινος κατ' ἐπιμιξίαν τοῖς ἄλλοις φιλοσοφεῖν, ἔπειτα ἰδίᾳ πως τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν αἵρεσιν συστήσασθαι.

40 Athenaeus XIII 588 A καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι 15 τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου· ὅστις ἐγκυκλίον παιδείας ἀμύητος ὢν ἐμακίριζε καὶ τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους, τοιαύτας φωνὰς προϊέμενος “Μακαρίζω σε, ὦ οὗτος, ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας.” ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησὶ 20

γραμμαδοδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζώντων.

Compare Epicurus apud Diogenem Laertium x 6 παιδείαν δὲ πᾶσαν, μακάριε, φεύγε τὰκάτιον ἀράμενος.

41 Diogenes Laertius x 8-10 καὶ αὐτὸν Ἐπίκουρον (φησὶν ὁ Τιμοκράτης) ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς περὶ Ναυσιφάνους λέγειν· 25 “Ταῦτα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἑκστασιν τοιαύτην, ὥστε μοι λαιδορεῖσθαι, καὶ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον.” Πλεῦμόν τε

αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀγράμματον, καὶ ἀπατεῶνα, καὶ πόρνην· τοὺς τε περὶ Πλάτωνα Διονυσοκόλακας, καὶ αὐτὸν Πλάτωνα χρυσοῦν, καὶ Ἀριστοτέλην ἄσ-
τον, <ὄν> καταφαγόντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν στρατεύ-
5 εσθαι καὶ φαρμακοπωλεῖν· φορμοφόρον τε Πρωταγόραν
καὶ γραφέα Δημοκρίτου καὶ ἐν κώμας γράμματα
διδάσκειν· Ἡράκλειτόν τε κυκητήν· καὶ Δημόκριτον
Ληρόκριτον· καὶ Ἀντίδωρον Σαννίδωρον· τοὺς τε
10 Κυνικοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος· καὶ τοὺς διαλεκτικούς
πολυφθόρους· Πύρρωνα δὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον.
μεμήνασι δὲ οὗτοι. τῷ γὰρ ἀνδρὶ μάρτυρες ἱκανοὶ
τῆς ἀνυπερβλήτου πρὸς πάντας εὐγνωμοσύνης ἢ τε
πατρὶς χαλκαῖς εἰκόσι τιμήσασα, οἳ τε φίλοι τοσού-
τοι τὸ πλήθος ὥς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι
15 δύνασθαι, οἳ τε γνώριμοι πάντες ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ
σειρήσι προσκατασχεθέντες, πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρα-
τονικέως πρὸς Καρνεάδην ἀποχωρήσαντος, τάχα βαρυν-
θέντος ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν· ἢ τε
διαδοχή, πασῶν σχεδὸν ἐκλιπονσῶν τῶν ἄλλων, ἐς αἰὲ
20 διαμένουσα καὶ νηρίθμους ἀρχὰς ἀπολύουσα ἄλλην
ἐξ ἄλλης τῶν γνωρίμων. ἢ τε πρὸς τοὺς γονέας
εὐχαριστία, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀδελφούς εὐποία, πρὸς τε
τοὺς οἰκέτας ἡμερότης, ὥς δῆλον καὶ τῶν διαθηκῶν
αὐτοῦ καὶ ὅτι αὐτοὶ συνεφιλοσόφουν αὐτῷ, ὧν ἦν ἐνδοξό-
25 τας ὁ προειρημένος Μῦς· καθόλου τε ἡ πρὸς πάντας
αὐτοῦ φιλανθρωπία. τῆς μὲν γὰρ πρὸς θεοὺς ὁσιότητος
καὶ πρὸς πατρίδα φιλίας ἄλεκτος ἡ διάθεσις. ὑπερ-
βολῇ γὰρ ἐπιεικείας οὐδὲ πολιτείας ἤψατο. καὶ
χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν κατασχόντων τηνικάδε τὴν
30 Ἑλλάδα αὐτόθι καταβιώναι, δις ἢ τρίς τοὺς περὶ τὴν
Ἰωνίαν τόπους πρὸς τοὺς φίλους διαδραμόντα· οἳ καὶ
πανταχόθεν πρὸς αὐτὸν ἀφικνοῦντο, καὶ συνεβίου αὐτῷ
ἐν τῷ κήπῳ, καθά φησι καὶ Ἀπολλόδωρος· ὃν καὶ ὀγδοή-
κοντα μῶν πρίασθαι.

35 42 x 11 Ἐπίκουρον (φησὶν ὁ Διοκλῆς) μὴ ἀξιοῦν εἰς τὸ
κοινὸν κατατίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν
κοινὰ τὰ φίλων λέγοντα· ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ
τοιούτον, εἰ δ' ἀπίστων, οὐδὲ φίλων.

43 Numenius apud Eusebii *praeparationem evangelicam* XIV 5. ὃ ἐν οὐδενὶ μὲν ὥφθησαν (οἱ Ἐπικούρειοι) Ἐπικούρῳ ἐναντία θέμενοι οὐδαμῶς, ὁμολογήσαντες δὲ εἶναι σοφῶ συνδεδογμένοι καὶ αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἀπέλυσαν τῆς προσ-
 ρήσεως εἰκότως· ὑπῆρξέ τε ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον τοῖς 5
 μετέπειτα Ἐπικουρείοις μηδ' αὐτοῖς εἰπεῖν πῶ ἐναντίον
 οὔτε ἀλλήλοις οὔτε Ἐπικούρῳ μηδὲν εἰς μηδέν, ὅτου καὶ
 μνησθῆναι ἄξιον· ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς παρανόμημα, μᾶλλον
 δὲ ἀσέβημα, καὶ κατέγνωσται τὸ καινοτομηθέν. καὶ διὰ
 τοῦτο οὐδεὶς οὐδὲ τολμᾷ, κατὰ πολλήν δὲ εἰρήνην αὐτοῖς 10
 ἡρεμεῖ τὰ δόγματα ὑπὸ τῆς ἐν ἀλλήλοις αἰεὶ ποτε συμ-
 φωνίας. εἰσὶν τε ἡ Ἐπικούρου διατριβὴ πολιτεία τινὶ
 ἀληθεῖ, ἀστασιαστοτάτῃ, κοινὸν ἓνα νοῦν, μίαν γνώμην
 ἐχούση.

44 Lucretius v 1–12

quis potis est dignum pollenti pectore carmen 15
 condere pro rerum maiestate hisque repertis?
 quisve valet verbis tantum qui fingere laudes
 pro meritis eius possit qui talia nobis
 pectore parta suo quaesitaque praemia liquit?
 nemo, ut opinor, erit mortali corpore cretus. 20
 nam si, ut ipsa petit maiestas cognita rerum,
 dicendum est, deus ille fuit, deus, inclyte Memmi,
 qui princeps vitae rationem invenit eam quae
 nunc appellatur sapientia, quique per artem
 fluctibus e tantis vitam tantisque tenebris 25
 in tam tranquillo et tam clara luce locavit.

Compare I 62–79, III 1–30 et al.

Philosophy and its parts

45 Sextus Empiricus XI 169 Ἐπίκουρος . . . ἔλεγε τὴν Definition of
 φιλοσοφίαν ἐνέργειαν εἶναι λόγοις καὶ διαλογισμοῖς philosophy
 τὸν εὐδαίμονα βίον περιποιούσαν.

46 Diogenes Laertius x 30 διαιρεῖται τοίνυν (ἡ κατ' Ἐπί- Division of
 κουρον φιλοσοφία) εἰς τρία, τό τε κανονικὸν καὶ φυσικὸν philosophy
 καὶ ἠθικόν. . . . εἰώθασι μέντοι τὸ κανονικὸν ὁμοῦ τῶ Physics, and
 φυσικῶ τάττειν. καλοῦσι δ' αὐτὸ περὶ κριτηρίου καὶ ἀρχῆς, Ethics

καὶ στοιχειωτικόν· τὸ δὲ φυσικὸν περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς,
καὶ περὶ φύσεως· τὸ δὲ ἠθικὸν περὶ αἰρετῶν καὶ φευκτῶν,
καὶ περὶ βίων καὶ τέλους.

Canonic

47 Cicero *de finibus* I 22 iam in altera philosophiae
5 parte, quae est quaerendi ac disserendi, quae λογική dicitur,
iste vester plane, ut mihi quidem videtur, inermis ac nudus
est. tollit definitiones; nihil de dividendo ac partiendo docet;
non, quo modo efficiatur concludaturque ratio, tradit; non,
qua via captiosa solvantur, ambigua distinguantur, ostendit:
10 iudicia rerum in sensibus ponit, quibus si semel aliquid falsi
pro vero probatum sit, sublatum esse omne iudicium veri et
falsi putat.

The test of
truth

48 Diogenes Laertius X 31 ἐν τοίνυν τῷ Κάνονι λέγων
ἐστὶν ὁ Ἐπίκουρος κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι τὰς αἰσθη-
15 σεις καὶ προλήψεις καὶ τὰ πάθη.

αἰσθησις

49 Sextus Empiricus VII 216 πάντων δὲ κρητὶς καὶ
θεμέλιος ἡ ἐνάργεια.

50 *ibid.* 204 τὸ γὰρ ὁρατὸν οὐ μόνον φαίνεται ὁρατόν,
ἀλλὰ καὶ ἔστι τοιοῦτον ὅποιον φαίνεται· καὶ τὸ ἀκουστόν οὐ
20 μόνον φαίνεται ἀκουστόν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀληθείαις τοιοῦτον
ὑπῆρχεν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. Compare Epicurus
apud Diogenem Laertium X 32 τά τε τῶν μαινομένων
φαντάσματα καὶ <τὰ> κατ' ὄναρ ἀληθῆ· κινεῖ γάρ· τὸ δὲ
μὴ ὄν οὐ κινεῖ.

25 51 Epicurus apud Diogenem Laertium X 147 εἴ τιν' ἐκ-
βαλεῖς ἀπλῶς αἰσθησιν, καὶ μὴ διαιρήσεις τὸ δοξαζόμενον
καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ παρὸν ἤδη κατὰ τὴν αἰσθησιν
καὶ τὰ πάθη καὶ πᾶσαν φανταστικὴν ἐπιβολὴν τῆς δια-
νοίας, συνταράξεις καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις τῇ ματαίῳ
30 δόξῃ, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ἐκβαλεῖς. εἰ δὲ βεβαιώσεις
καὶ τὸ προσμένον ἅπαν ἐν ταῖς δοξαστικαῖς ἐννοαῖς καὶ τὸ
μὴ τὴν ἐπιμαρτύρησιν, οὐκ ἐκλείψει τὸ διεψευσμένον· ὡς
τετηρηκῶς (ὥστ' ἀνετηρηκῶς Usener) ἔση πᾶσαν ἀμφισβήτη-
σιν καὶ πᾶσαν κρίσιν τοῦ ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς. Compare
35 Sextus Empiricus VII 206–210.

52 Cicero *natura deorum* I 43 anticipationem quandam πρόληψις
 . . . quam appellat πρόληψιν Epicurus, id est anteceptam
 animo rei quandam informationem, sine qua nec intellegi quic-
 quam nec quaeri nec disputari potest.

53 Diogenes Laertius X 33 τὴν δὲ πρόληψιν λέγουσιν οἰονεὶ
 κατάληψιν ἢ δόξαν ὀρθὴν ἢ ἔννοιαν ἢ καθολικὴν νόησιν
 ἐναποκειμένην, τουτέστι μνήμην τοῦ πολλάκις ἔξωθεν
 φανέντος· οἷον τὸ “τοιοῦτόν ἐστιν ἄνθρωπος”. ἅμα γὰρ
 τῷ ῥηθῆναι ἄνθρωπος, εὐθὺς κατὰ πρόληψιν καὶ ὁ τύπος
 αὐτοῦ νοεῖται προηγουμένων τῶν αἰσθήσεων. παντὶ οὖν
 ὀνόματι τὸ πρῶτως ὑποτεταγμένον ἐναργές ἐστι. καὶ οὐκ ἂν
 ἐζητήσαμεν τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ πρότερον ἐγνώκειμεν
 αὐτό· οἷον “τὸ πόρρω ἐστὼς ἵππος ἐστὶν ἢ βοῦς”. δεῖ γὰρ
 κατὰ πρόληψιν ἐγνωκέναι ποτὲ ἵππου καὶ βοὸς μορφήν.
 οὐδ’ ἂν ὠνομάσαμεν τι μὴ πρότερον αὐτοῦ κατὰ πρόληψιν
 τὸν τύπον μαθόντες. ἐναργεῖς οὖν εἰσιν αἱ προλήψεις.
 καὶ τὸ δοξαστὸν ἀπὸ προτέρου τινὸς ἐναργοῦς ἡρτῆται,
 ἐφ’ ᾧ ἀναφέροντες λέγομεν· οἷον “πόθεν ἴσμεν εἰ τοῦτό
 ἐστὶν ἄνθρωπος;”

54 *ibid.* 34 πάθη δὲ λέγουσιν εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγη-
 δόνα, ἰστάμενα περὶ πᾶν ζῶον· καὶ τὴν μὲν οἰκεῖον, τὴν δὲ
 ἀλλότριον· δι’ ὧν κρίνεσθαι τὰς αἰρέσεις καὶ φυγὰς.

55 *ibid.* τὴν δὲ δόξαν καὶ ὑπόληψιν λέγουσιν. ἀληθῆς
 ἢ φασὶ καὶ ψευδῆ· ἂν μὲν γὰρ ἐπιμαρτυρῆται, ἢ μὴ ἀντιμαρ-
 τυρῆται, ἀληθῆς εἶναι· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιμαρτυρῆται ἢ ἀντιμαρ-
 τυρῆται, ψευδῆ τυγχάνειν. ὅθεν <τὸ> προσμένον εἰσῆχθη·
 οἷον τὸ προσμεῖναι καὶ ἐγγὺς γενέσθαι τῷ πύργῳ καὶ
 μαθεῖν ὁποῖος ἐγγὺς φαίνεται. Compare Sextus Empiricus
 VII 211 ff. οὐκοῦν τῶν δοξῶν κατὰ τὸν Ἐπίκουρον αἱ μὲν
 ἀληθεῖς εἰσιν, αἱ δὲ ψευδεῖς, ἀληθεῖς μὲν αἵ τε ἐπιμαρτυ-
 ρούμεναι καὶ οὐκ ἀντιμαρτυρούμεναι πρὸς τῆς ἐναργείας,
 ψευδεῖς δὲ αἵ τε ἀντιμαρτυρούμεναι καὶ οὐκ ἐπιμαρτυρού-
 μεναι πρὸς τῆς ἐναργείας. ἔστι δὲ ἐπιμαρτύρησις μὲν
 κατάληψις δι’ ἐναργείας τοῦ τὸ δοξαζόμενον τοιοῦτον
 εἶναι ὁποῖόν ποτε ἔδοξάζετο, οἷον Πλάτωνος μακρόθεν
 προσιόντος εἰκάζω μὲν καὶ δοξάζω παρὰ τὸ διάστημα
 ὅτι Πλάτων ἐστί, προσπελάσαντος δὲ αὐτοῦ
 προσεμαρτυρήθη ὅτι ὁ Πλάτων ἐστί, συναيرهθέντος

τοῦ διαστήματος, καὶ ἐπεμαρτυρήθη δι' αὐτῆς τῆς ἐναργείας. οὐκ ἀντιμαρτύρησις δέ ἐστιν ἀκολουθία τοῦ ὑποσταθέντος καὶ δοξασθέντος ἀδήλου τῷ φαινομένῳ, οἷον ὁ Ἐπίκουρος λέγων εἶναι κενόν, ὅπερ ἐστὶν ἄδηλον, πιστοῦται δι' 5 ἐναργοὺς πράγματα τοῦτο, τῆς κινήσεως· μὴ ὄντος γὰρ κενοῦ οὐδὲ κίνησις ὀφείλεν εἶναι, τόπον μὴ ἔχοντος τοῦ κινουμένου σώματος εἰς ὃν περιστήσεται διὰ τὸ πάντα πλήρη εἶναι καὶ ναστά, ὥστε τῷ δοξασθέντι ἀδήλῳ μὴ ἀντιμαρτυρεῖν τὸ φαινόμενον κινήσεως οὔσης. ἡ μέντοι 10 ἀντιμαρτύρησις μαχόμενόν τί ἐστι τῇ οὐκ ἀντιμαρτυρήσει . . . ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ οὐκ ἐπιμαρτύρησις ἀντίξους ἐστὶ τῇ ἐπιμαρτυρήσει.

56 Lucretius v 526–533

nam quid in hoc mundo sit eorum ponere certum
difficile est; sed quid possit fiatque per omne
15 in variis mundis varia ratione creatis,
id doceo plurisque sequor disponere causas,
motibus astrorum quae possint esse per omne;
e quibus una tamen sit in hoc quoque causa necessest
quae vegeat motum signis; sed quae sit earum
20 praecipere hautquaquamst pedetemptim progredientis.

See Munro's note on this passage.

Physics

Reasons for
studying
physics

57 Epicurus apud Diogenem Laertium x 142 f. εἰ μὴθὲν ἡμᾶς αἱ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν καὶ αἱ περὶ θανάτου, μή ποτε πρὸς ἡμᾶς ἢ τι, ἔτι τε τὸ μὴ κατανοεῖν τοὺς ὅρους τῶν ἀληθδόνων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὐκ ἂν προσ- 25 ἐδεόμεθα φυσιολογίας. οὐκ ἦν τὸ φοβούμενον λύειν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων μὴ κατειδότα τίς ἢ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους. ὥστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας ἀκεραίους τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν.

ex nihilo nihil
fit

58 I 38 οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. πᾶν γὰρ 30 ἐκ παντὸς ἐγίνετ' ἂν σπερμάτων γε οὐθὲν προσδεόμενον. καὶ εἰ ἐφθείρετο δὲ τὸ ἀφανιζόμενον εἰς τὸ μὴ ὄν, πάντα ἂν ἀπωλώλει τὰ πράγματα, οὐκ ὄντων εἰς ἃ διελύετο. Compare Lucretius I 149–264.

59 Aetius I 3. 18 ff. pp. 285 f. Diels Ἐπίκουρος . . . Atoms and
κατὰ Δημόκριτον φιλοσοφήσας ἔφη τὰς ἀρχὰς τῶν void
ὄντων σώματα λόγῳ θεωρητά, ἀμέτοχα κενοῦ, ἀγέννητα,
ἀδιάφθαρτα, οὔτε θραυσθῆναι δυνάμενα οὔτε διάπλασιν ἐκ
τῶν μερῶν λαβεῖν οὔτε ἀλλοιωθῆναι . . . ταῦτα μέντοι κινεῖ- 5
σθαι ἐν τῷ κενῷ καὶ διὰ τοῦ κενοῦ· εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ
κενὸν ἄπειρον καὶ τὰ σώματα ἄπειρα· συμβεβηκέναι δὲ
τοῖς σώμασι τρία ταῦτα, σχῆμα, μέγεθος, βάρος . . . εἶναι
δὲ τὰ σχήματα τῶν ἀτόμων ἀπερίληπτα, οὐκ ἄπειρα. μὴ
γὰρ εἶναι μήτ' ἀγκιστροειδεῖς μήτε τριαινοειδεῖς μήτε 10
κρικοειδεῖς· ταῦτα γὰρ τὰ σχήματα εὐθραυστά ἐστίν,
αἱ δὲ ἄτομοι ἀπαθεῖς ἄθραυστοι. ἴδια δὲ ἔχειν σχή-
ματα λόγῳ θεωρητά. καὶ εἴρηται ἄτομος οὐχ ὅτι ἐστὶν
ἐλαχίστη ἀλλ' ὅτι οὐ δύναται τμηθῆναι, ἀπαθὴς οὐσα
καὶ ἀμέτοχος κενοῦ. Compare Epicurus apud Diogenem 15
Laertium x 39–44, 54–59, and Lucretius I 329–397,
418–634, 958–1051, II 80–164, 333–568, 730–864.

60 Epicurus apud Diogenem Laertium x 61 καὶ μὴν
καὶ ἰσοταχεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ τοῦ
κενοῦ εἰσφύωνται μηθενὸς ἀντικόπτοντος. οὔτε γὰρ τὰ 20
βαρέα θάπτον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γε
δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐτοῖς· οὔτε τὰ μικρὰ <βραδυτέρον>
τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηθὲν
μηδὲ ἐκείνοις ἀνικόπηται· οὔθ' ἢ ἄνω οὔθ' ἢ εἰς τὸ πλάγιον
διὰ τῶν κρούσεων φορά, οὔθ' ἢ κάτω διὰ τῶν ἰδίων 25
βαρῶν. Compare Lucretius II 225–242.

61 Lucretius II 243–250

Deviation of
atoms

etiam atque etiam paulum inclinare necessest
corpora; nec plus quam minimum, ne fingere motus
obliquos videamur et id res vera refutet.

namque hoc in promptu manifestumque esse videmus, 30
pondera, quantum in sest, non posse obliqua meare,
ex supero cum praecipitant, quod cernere possis.

sed nil omnino recta regione viai

declinare quis est qui possit cernere sese?

62 Stobaeus *eclogae* I 346 p. 142 Wachsmuth κινεῖσθαι 35
δὲ τὰ ἄτομα τότε μὲν κατὰ στάθμην, τότε δὲ κατὰ
παρέγκλισιν. Cicero *de finibus* I 18 censet enim (Epicurus)

eadem illa individua et solida corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam; hunc naturalem esse omnium corporum motum. deinde ibidem homo acutus, cum illud occurreret, si omnia deorsum e regione ferrentur et, ut dixi, ad lineam, 5 numquam fore ut atomus altera alteram posset attingere, itaque attulit rem commenticiam: declinare dixit atomum perpaulum, quo nihil posset fieri minus; ita effici complexiones et copulationes et adhaesiones atomorum inter se, ex quo efficeretur mundus omnesque partes mundi quaeque 10 in eo essent. Compare Lucretius II 216-224.

63 Cicero *natura deorum* I 69 Epicurus, cum videret, si atomi ferrentur in locum inferiorem suo apte pondere, nihil fore in nostra potestate, quod esset earum motus certus et necessarius, invenit quo modo necessitatem effugeret, quod 15 videlicet Democritum fugerat. ait atomum, cum pondere et gravitate directo deorsus feratur, declinare paullulum. Compare *de fato* 22 hanc Epicurus rationem induxit ob eam rem, quod veritus est ne si semper motus gravitate ferretur naturali ac necessaria, nihil liberum nobis esset, cum 20 ita moveretur animus, ut atomorum motu cogeretur: also Lucretius II 251-293, especially 289-293:—

ne mens ipsa necessum
intestinum habeat cunctis in rebus agendis
et devicta quasi hoc cogatur ferre patique,
id facit exiguum clinamen principiorum
nec regione loci certa nec tempore certo.

64 Epicurus apud Diogenem Laertium X 134 κρείττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἰμαρμένῃ δουλεύειν. ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδα παραιτήσεως ὑπο- 30 γράφει θεῶν διὰ τιμῆς, ἡ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην.

Formation of
the world

65 [Plutarch] *de placitis philosophorum* I 4 p. 215 f. Usener ὁ τοίνυν κόσμος συνέστη περικεκλασμένῳ σχήματι ἐσχηματισμένος τὸν τρόπον τοῦτον. τῶν ἀτόμων σωμάτων ἀπρονόητον καὶ τυχαίαν ἐχόντων τὴν κίνησιν συνεχῶς τε 35 καὶ τάχιστα κινουμένων, εἰς τὸ αὐτὸ πολλὰ σώματα συνηθοίσθη διὰ τοῦτο ποικιλίαν ἔχοντα καὶ σχημάτων καὶ μεγεθῶν <καὶ βαρῶν>. ἀθροιζομένων δ' ἐν ταύτῳ τούτων τὰ μὲν ὅσα μείζονα ἦν καὶ βαρύτερα πάντως ὑπεκάθισεν.

ὅσα δὲ μικρὰ καὶ περιφερῇ καὶ λεῖα καὶ εὐόλισθα, ταῦτα καὶ ἐξεθλίβετο κατὰ τὴν σύνοδον τῶν ἀτόμων εἰς τε τὸ μετέωρον ἀνεφέρετο. ὥς δ' οὖν ἐξέλειπε μὲν ἡ πληκτικὴ δύναμις μετεωρίζουσα οὐκέτι τε ἦγεν ἡ πληγὴ πρὸς τὸ μετέωρον, ἐκωλύετο δὲ ταῦτα κάτω φέρεσθαι, ἐπίζετο⁵ πρὸς τοὺς τόπους τοὺς δυναμένους δέξασθαι· οὔτοι δὲ ἦσαν οἱ πέριξ, καὶ πρὸς τούτοις τὸ πλῆθος τῶν σωμάτων περιεκλᾶτο· περιπλεκόμενα δὲ ἀλλήλοις κατὰ τὴν περίκλασιν τὸν οὐρανὸν ἐγέννησε. τῆς δ' αὐτῆς ἐχόμεναι φύσεως αἱ ἄτομοι ποικίλαι οὔσαι, καθὼς εἴρηται, πρὸς¹⁰ τὸ μετέωρον ἐξωθούμεναι τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν ἀπετέλουν· τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἀναθυμιωμένων σωμάτων ἐπληττε τὸν ἀέρα καὶ τοῦτον ἐξέθλιβε· πνευματούμενος δὲ οὗτος κατὰ τὴν κίνησιν καὶ συμπεριλαμβάνων τὰ ἄστρο συμπεριῆγεν αὐτὰ καὶ τὴν νῦν περιφορὰν αὐτῶν μετέωρον¹⁵ ἐφείλιπτε. κᾶπειτα ἐκ μὲν τῶν ὑποκαθιζόντων ἐγεννήθη ἡ γῆ, ἐκ δὲ τῶν μετεωριζομένων οὐρανός, πῦρ, ἀήρ. πολλῆς δὲ ὕλης ἔτι περιειλημμένης ἐν τῇ γῇ πυκνουμένης τε ταύτης κατὰ τὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων πληγὰς καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἄστρον ἀγὰς προσεθλίβετο πᾶς ὁ μικρο-²⁰μερὴς σχηματισμὸς ταύτης καὶ τὴν ὑγρὰν φύσιν ἐγέννα· ῥευστικῶς δὲ αὕτη διακειμένη κατεφέρετο πρὸς τοὺς κοίλους τόπους καὶ δυναμένους χωρῆσαί τε καὶ στέξαι, ἡ καθ' αὐτὸ τὸ ὕδωρ ὑποστὰν ἐκοίλαινε τοὺς ὑποκειμένους τόπους. τὰ μὲν οὖν κυριώτατα μέρη τοῦ κόσμου τὸν²⁵ τρόπον τοῦτον ἐγεννήθη. Compare Lucretius v 416–508.

66 Epicurus apud Diogenem Laertium x 45 ἀλλὰ μὴν^{Plurality of worlds} καὶ κόσμοι ἄπειροί εἰσιν οἱ θ' ὅμοιοι τούτῳ καὶ οἱ ἀνόμοιοι. ibid. 73 τοὺς κόσμους δεῖ καὶ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερασμένην τὸ ὁμοιοειδὲς τοῖς θεωρούμενοις πυκνῶς ἔχουσιν³⁰ νομίζειν γεγονέναι ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, πάντων τούτων ἐκ συστροφῶν ἰδίων ἀποκεκριμένων καὶ μειζόνων καὶ ἐλατόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν θάττον, τὰ δὲ βραδύτερον· καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πάσχοντα. Compare Cicero *de finibus* I 21³⁵ innumerabiles mundi, qui et oriantur et intereant cotidie, and Lucretius II 1048–1089, 1105–1174.

67 Censorinus *de die natali* 4. 9 Democrito vero Abderitae

ex aqua limoque primum visum esse homines procreatos.
nec longe secus Epicurus: is enim credidit limo calfacto
uteros nescio quos radicibus terrae cohaerentes primum
increvisse et infantibus ex se editis ingenitum lactis umorem
5 natura ministrante prae buisse, quos ita educatos et adultos
genus hominum propagasse.

Survival of the
fittest

68 Lucretius v 855

multaque tum interiisse animantum saecula necessest
nec potuisse propagando procudere prolem.
nam quaecumque vides vesci vitalibus auris,
10 aut dolus aut virtus aut denique mobilitas est
ex ineunte aevo genus id tutata reservans.

Compare 862–924.

69 See Lucretius v 925–1457.

70 Epicurus apud Diogenem Laertium x 67 οἱ λέγοντες

15 ἀσώματον εἶναι τὴν ψυχὴν ματάζουσιν. οὐθὲν γὰρ ἂν
ἐδύνατο ποιεῖν οὔτε πάσχειν, εἰ ἦν τοιαύτη· νῦν δ'
ἐναργῶς ἀμφοτέρω ταῦτα συμβαίνει περὶ τὴν ψυχὴν τὰ
συμπτώματα. Compare Lucretius III 161–176.

71 Epicurus fragment 311 Usener λέγει (Ἐπίκουρος) . . .

20 ἐξ ἀτόμων συγκείσθαι (τὴν ψυχὴν) λειοτάτων καὶ στρογ-
γυλωτάτων, πολλῶ τινι διαφορουσῶν τῶν τοῦ πυρός·
καὶ τὸ μὲν τι ἄλογον αὐτῆς, ὃ τῷ λοιπῷ παρεσπάρθαι
σώματι· τὸ δὲ λογικὸν ἐν τῷ θώρακι, ὡς δῆλον ἐκ τε
τῶν φόβων καὶ τῆς χαρᾶς. Compare Lucretius III 145–
25 160, 177–230, 396–416.

72 Lucretius III 136–144

nunc animum atque animam dico coniuncta teneri
inter se atque unam naturam conficere ex se,
sed caput esse quasi et dominari in corpore toto
consilium quod nos animum mentemque vocamus.
30 idque situm media regione in pectoris haeret.
hic exultat enim pavor ac metus, haec loca circum
laetitiae mulcent; hic ergo mens animusquest.
cetera pars animae per totum dissita corpus
paret et ad numen mentis momenque movetur.

35 **73** Aetius IV 11 p. 388 Diels Ἐπίκουρος (τὴν ψυχὴν
εἶναι) κρᾶμα ἐκ τεττάρων, ἐκ ποίου πυρώδους, ἐκ ποίου

Growth of
civilisation
The soul

ἀερώδους, ἐκ ποίου πνευματικοῦ, ἐκ τετάρτου τινὸς ἀκατονομάστου, ὃ ἦν αὐτῷ αἰσθητικόν. Compare Lucretius III 231–322, where these elements are made the basis of the *animus* or *mens* (i.q. τὸ λογικόν).

74 Lucretius III 279–281

nominis haec expers vis facta minutis
corporibus latet atque animae quasi totius ipsa
proporrost anima et dominatur corpore toto.

5

75 Cicero *de finibus* I 21 quae sequitur, sunt tota Perception and
Democriti . . . imagines, quae εἰδῶλα nominant, quorum thought
incursione non solum videamus, sed etiam cogitemus.

10

76 Epicurus apud Diogenem Laertium 46–53 καὶ μὴν
καὶ τύποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις εἰσὶ, λεπτότησιν
ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. . . . τούτους δὲ τοὺς
τύπους εἰδῶλα προσαγορεύομεν. καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ
κενοῦ φορὰ κατὰ μηδεμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀντικοφόντων 15
γινομένη πᾶν μῆκος περιληπτὸν ἐν ἀπερινοήτῳ χρόνῳ
συντελεῖ. . . . καὶ γὰρ ρεῦσις ἀπὸ τῶν σωμάτων τοῦ
ἐπιπολῆς συνεχής . . . σφύζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ στερεμνίου
θέσιν καὶ τάξιν τῶν ἀτόμων ἐπὶ πολὺν χρόνον, εἰ καὶ
ἐνίοτε συγχεομένη ὑπάρχει. . . . δεῖ δὲ καὶ νομίζειν, ἐπεισ- 20
ιόντος τινὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν τὰς μορφὰς ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ
διανοεῖσθαι. . . . τύπων τινῶν ἐπεισιόντων ἡμῖν ἀπὸ τῶν
πραγμάτων ὁμοχρόων τε καὶ ὁμοιομόρφων κατὰ τὸ ἐναρ-
μόττον μέγεθος εἰς τὴν ὄψιν ἢ τὴν διάνοιαν. . . . ἀλλὰ μὴν
καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται ρεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τοῦ 25
φωνούντος ἢ ἡχούντος ἢ ψοφούντος ἢ ὅπως δὴ ποτε
ἀκουστικὸν πάθος παρασκευάζοντος. . . . καὶ μὴν καὶ τὴν
ὁσμὴν νομιστέον, ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοήν, οὐκ ἂν ποτε οὐθὲν
πάθος ἐργάσασθαι, εἰ μὴ ὅγχοι τινὲς ἦσαν ἀπὸ τοῦ πράγ-
ματος ἀποφερόμενοι σύμμετροι πρὸς τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον 30
κινεῖν. Compare Lucretius IV 26–268, 522–705, 722–
817: and for the action of the soul upon the body 877–906.

77 Epicurus *ibid.* 65 λυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος ἡ The soul does
ψυχὴ διασπείρεται. *ibid.* 125 τὸ φρικωδέστατον οὖν τῶν not survive
κακῶν ὁ θάνατος οὐθὲν πρὸς ἡμᾶς, ἐπειδὴ περ ὅταν μὲν death
ἡμεῖς ὤμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δ' ὁ θάνατος
παρῇ, τότε ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν. Compare Lucretius III 417 ff.

The gods

78 Epicurus *ibid.* 123 f. θεοὶ μὲν γὰρ εἰσὶν· ἐναργῆς γὰρ αὐτῶν ἐστὶν ἡ γνῶσις. οἷους δ' αὐτοὺς <οἱ> πολλοὶ νομίζουσιν, οὐκ εἰσὶν· οὐ γὰρ φυλάττουσιν αὐτοὺς οἷους νοοῦσιν. ἀσεβῆς δὲ οὐχ ὁ τοὺς τῶν πολλῶν θεοὺς ἀναιρῶν, ἀλλ' ὁ τὰς τῶν πολλῶν δόξας θεοῖς προσάπτων. οὐ γὰρ προλήψεις εἰσὶν, ἀλλ' ὑπολήψεις ψευδεῖς αἱ τῶν πολλῶν ὑπὲρ θεῶν ἀποφάσεις, ἔνθεν αἱ μέγιστα βλάβαι τε τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται καὶ ὠφέλειαι <τοῖς ἀγαθοῖς>. Compare Cicero *natura deorum* I 43 and Lucretius I 62–101, v 1161–1240.

79 Aetius I 7. 34 p. 306 Diels Ἐπίκουρος ἀνθρωποειδῆς μὲν τοὺς θεοὺς, λόγῳ δὲ πάντας θεωρητοὺς διὰ τὴν λεπτομέρειαν τῆς τῶν εἰδώλων φύσεως. Compare Cicero *natura deorum* I 48 f. quod si omnium animantium formam vincit hominis figura, deus autem animans est, ea figura profecto est, quae pulcherrima est omnium; quoniamque deos beatissimos esse constat, beatus autem esse sine virtute nemo potest nec virtus sine ratione constare nec ratio usquam inesse nisi in hominis figura, hominis esse specie deos confitendum est. nec tamen ea species corpus est, sed quasi corpus, nec habet sanguinem, sed quasi sanguinem. See also Cicero *l.c.* I 71 and Lucretius v 148–151.

80 Cicero *natura deorum* I 50 summa vero vis infinitatis et magna ac diligenti contemplatione dignissima est, in qua intellegi necesse est eam esse naturam, ut omnia omnibus paribus paria respondeant. hanc *ισονομίαν* appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem. ex hac igitur illud efficitur, si mortalium tanta multitudo sit, esse immortalium non minorem.

81 Epicurus apud Diogenem Laertium x 123 πρῶτον μὲν τὸν θεὸν ζῶον ἄφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὥς ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπεγράφη, μηθὲν μῆτε τῆς ἀφθαρσίας ἀλλότριον μῆτε τῆς μακαριότητος ἀνοίκειον αὐτῷ πρόσαπτε· πᾶν δὲ τὸ φυλάττειν αὐτοῦ δυνάμενον τὴν μετὰ ἀφθαρσίας μακαριότητα περὶ αὐτὸν δόξαζε. *ibid.* 139 τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει οὔτε ἄλλω παρέχει, ὥστε οὔτε ὀργαῖς οὔτε χάρισι συνέχεται· ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. Compare Lucretius II 646–51 and VI 387–422.

82 Cicero *de divinatione* II 40 deos . . . induxit Epicurus perlucidos et perflabiles, et habitantes, tanquam inter duos lucos, sic inter duos mundos. Compare *de finibus* II 75 (intermundia) and *natura deorum* I 18.

83 Lucretius III 18-22

apparet divum numen sedesque quietae
 quas neque concutiunt venti nec nubila nimbis
 aspergunt neque nix acri concreta pruina
 cana cadens violat semperque innubilus aether
 integit, et large diffuso lumine rident.

Ethics

84 Epicurus apud Diogenem Laertium X 128 τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν. ^{end}
 ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ
 ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἰρέσεως καὶ φυγῆς καὶ
 ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν ὡς κἀνονι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν
 κρίνοντες. Lucretius II 172 dux vitae dia voluptas. Com-
 pare Cicero *de finibus* I 29-36; 40-42.

85 Epicurus apud Athenaeum XII 546 F fragment 409
 Usener ἀρχὴ καὶ ρίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή·
 καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν.
 ibid. 546 E fragment 67 Usener οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τί νοήσω
 τὰ γαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ
 τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων,
 ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις.
 Compare Cicero *de finibus* II 7, *Tusculanae disputationes* III 41.

86 Epicurus apud Diogenem Laertium X 129 ἐπεὶ πρῶτον
 ἀγαθὸν τοῦτο καὶ σύμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν
 αἰρούμεθα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν,
 ὅταν πλείον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἔπεται· καὶ
 πολλὰς ἀλγυδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὴν
 μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῇ πολλὸν χρόνον ὑπομείνασι
 τὰς ἀλγυδόνας. πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχειν
 οἰκείαν ἀγαθόν· οὐ πᾶσα μέντοι αἰρετή· καθάπερ καὶ
 ἀλγυδὸν πᾶσα κακόν· οὐ πᾶσα δὲ ἀεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα.

87 Aristocles apud Eusebii *praeparationem evangelicam*

XIV 21. 4 fragment 442 Usener ἄμεινόν ἐστιν (φησὶν Ἐπίκουρος) ὑπομεῖναι τούσδε τινὰς τοὺς πόνους, ὅπως ἡσθῶμεν ἡδονὰς μείζους . . . συμφέρει τῶνδὲ τινῶν ἀπέχεσθαι τῶν ἡδονῶν, ἵνα μὴ ἀλγῶμεν ἀλγῆδονας χαλεπωτέρας.
 5 Epicurus apud Diogenem Laertium x 127 μνημονευτέον δὲ ὥς τὸ μέλλον οὔτε ἡμέτερον οὔτε πάντως οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μήτε πάντως προσμένωμεν ὥς ἐσόμενον μήτε ἀπελπίζωμεν ὥς πάντως οὐκ ἐσόμενον.

88 ibid. 136 ἡ μὲν γὰρ ἀταραξία καὶ <ἡ> ἀπονία
 10 καταστηματικά ἐῖσιν ἡδοναί· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη κατὰ κίνησιν ἐνεργεῖα βλέπονται. Diogenes Laertius II 87 ἡδονὴν . . . τὴν τοῦ σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι, οὐ τὴν καταστηματικὴν ἡδονὴν (οἱ Κυρηναῖοί φασιν εἶναι), τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγῆδόνων καὶ οἶον ἀνοχλησίαν, ἣν ὁ
 15 Ἐπίκουρος ἀποδέχεται καὶ τέλος εἶναι φησι. Epicurus ibid. x 139 ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. Compare Cicero *Tusculanae disputationes* III 47, *de finibus* II 16 and I 38 non placuit Epicuro medium esse quiddam inter dolorem et voluptatem :
 20 illud enim ipsum, quod quibusdam medium videretur, cum omni dolore careret, non modo voluptatem esse, verum etiam summam voluptatem. quisquis enim sentit, quem ad modum sit adfectus, cum necesse est aut in voluptate esse aut in dolore. omnis autem privatione doloris putat Epicurus
 25 terminari summam voluptatem, ut postea variari voluptas distinguique possit, augeri amplificarique non possit.

89 Epicurus apud Diogenem Laertium x 137 fragment 452 Usener ἔτι πρὸς τοὺς Κυρηναίους διαφέρεται. οἱ μὲν γὰρ χεῖρους τὰς σωματικὰς ἀλγῆδονας λέγουσι τῶν
 30 ψυχικῶν· κολάζεσθαι γοῦν τοὺς ἀμαρτάνοντας σώματι· ὁ δὲ τὰς ψυχικὰς· τὴν γοῦν σάρκα τὸ παρὸν μόνον χειμάζειν, τὴν δὲ ψυχὴν καὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. οὕτως οὖν καὶ μείζονας ἡδονὰς εἶναι τῆς ψυχῆς.
 ibid. 118 fragment 601 Usener καὶ στρεβλωθῇ δ' ὁ σοφός,
 35 εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα. Compare Cicero *Tusculanae disputationes* II 17 and Seneca *epistulae* 66. 18 Epicurus quoque ait sapientem, si in Phalaridis tauro peruratur, exclamaturum 'dulce est et ad me nihil pertinet.'

90 Epicurus apud Diogenem Laertium x 132 οὐ γὰρ ^{Virtue and pleasure} πότοι καὶ κῶμοι συνείροντες οὐδ' ἀπολαύσεις παίδων καὶ γυναικῶν οὐδ' ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φέρει πολυτελὴς τράπεζα, τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμὸς καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἰρέσεως καὶ φυγῆς καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἐξ ὧν πλεῖστος τὰς ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος. τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν φρόνησις. διὸ καὶ φιλοσοφίας τιμιώτερον ὑπάρχει φρόνησις, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πεφύκασιν ἀρεταί, διδάσκουσα ὡς οὐκ ἔστιν ἰδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ ¹⁰ δικαίως, <οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως> ἄνευ τοῦ ἡδέως. συμπεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ τῷ ζῆν ἡδέως· καὶ τὸ ζῆν ἡδέως τούτων ἐστὶν ἀχώριστον. Compare Cicero *de finibus* I 57.

91 Diogenes Laertius x 138 διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ ^{The virtues} τὰς ἀρετὰς αἰρεῖσθαι, οὐ δι' αὐτάς, ὥσπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν. Epicurus apud Athenaeum xii 546 F fragment 70 Usener τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ· ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἑατέον. Compare *ibid.* 547 A fragment 512 Usener προσπτύω τῷ καλῷ καὶ τοῖς κενῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ, and Cicero *de finibus* I 42–54.

92 Cicero *de finibus* I 42 sapientia, quae ars vivendi ^{Wisdom} putanda est, non expeteretur, si nihil efficeret; nunc expetitur, quod est tamquam artifex conquirendae et comparandae voluptatis.

93 *ibid.* I 48 intellegitur nec intemperantiam propter ^{Temperance} se esse fugiendam temperantiamque expetendam, non quia voluptates fugiat, sed quia maiores consequatur. ³⁰

94 Epicurus apud Diogenem Laertium x 120 fragment ^{Courage} 517 Usener τὴν δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι, λογισμῷ δὲ τοῦ συμφέροντος. Compare Cicero *de finibus* I 34–36, 49.

95 Epicurus *ibid.* 151 ἡ ἀδικία οὐ καθ' ἑαυτὴν κακόν, ^{Justice} ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ τὴν ὑποψίαν φόβῳ, εἰ μὴ λήσει τοὺς ³⁵ ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς. Compare 144 ὁ δίκαιος ἀταρακτότατος, ὁ δ' ἄδικος πλείστης παραχῆς γέμων, and Cicero *de finibus* I 50–53.

The Desires

96 Epicurus *ibid.* x 149 τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσι φυσικαὶ <καὶ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ> καὶ οὐκ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ παρὰ κενὴν δόξαν γινόμεναι. Cicero *de finibus* I 45 f. quarum (cupiditatum) ea ratio est, ut necessariae nec opera multa nec impensa expleantur; ne naturales quidem multa desiderant, propterea quod ipsa natura divitias, quibus contenta sit, et parabiles et terminatas habet, inanium autem cupiditatum nec modus ullus nec finis inveniri potest. Compare Epicurus
 10 apud Diogenem Laertium x 144 ὁ τῆς φύσεως πλούτος καὶ ὄριστα καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει.

Friendship

97 Epicurus *ibid.* 148 ὧν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὅλου βίου μακαριότητα, πολὺν μέγιστόν ἐστιν ἡ
 15 τῆς φιλίας κτήσις. Compare Cicero *de finibus* I 65-70.

Society and the state

98 Arrian *Epieteti dissertationes* II 20. 6 τί γὰρ λέγει (Ἐπικούρος); μὴ ἐξαπατάσθε, ἄνθρωποι, μηδὲ παράγεσθε μηδὲ διαπίπτετε· οὐκ ἔστι φυσικὴ κοινωνία τοῖς λογικοῖς πρὸς ἀλλήλους, πιστεύσατέ μοι. οἱ δὲ τὰ ἕτερα λέγοντες
 20 ἐξαπατῶσιν ὑμᾶς καὶ παραλογίζονται.

99 Stobaeus *florilegium* 43. 139 οἱ νόμοι χάριν τῶν σοφῶν κεῖνται, οὐχ ὅπως μὴ ἀδικῶσιν ἀλλ' ὅπως μὴ ἀδικῶνται.

100 Epicurus apud Diogenem Laertium x 150 ὅσα τῶν
 25 ζῶων μὴ ἐδύνατο συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἄλλα μηδὲ βλάπτεσθαι, πρὸς ταῦτα οὐθὲν ἦν δίκαιον οὐδὲ ἄδικον. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν ὅσα μὴ ἐδύνατο ἢ μὴ ἐβούλετο τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι. οὐκ ἦν τι καθ'
 30 ἐαντὸ δικαιοσύνη, ἀλλ' ἐν ταῖς μετ' ἀλλήλων συστροφαῖς καθ' ὀπλήλικους δὴ ποτε αἰὲ τόπους συνθήκη τις ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἢ βλάπτεσθαι.

λαθὲ βιώσας

101 Lucretius v 1129 f.

ut satius multo iam sit parere quietum
 quam regere imperio res velle et regna tenere.

35 Compare Epicurus apud Diogenem Laertium x 141 ἐνδοξοὶ καὶ περίβλεπτοι τινὲς ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσεσθαι.

ὥστε εἰ μὲν ἀσφαλὴς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλαβον τὸ
τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλὴς, οὐκ ἔχουσιν οὐ
ἔνεκα ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέχθησαν.

102 Cicero *de finibus* I 62 f. sic enim ab Epicuro sapiens The Wise Man
semper beatus inducitur: finitas habet cupiditates, negligit
mortem, de dis immortalibus sine ullo metu vera sentit, non
dubitatur, si ita melius sit, migrare de vita. his rebus in-
structus semper est in voluptate. neque enim tempus est
ullum, quo non plus voluptatum habeat quam dolorum. nam
et praeterita grate meminit et praesentibus ita potitur, ut
animadvertat, quanta sint ea quamque incunda, neque
pendet ex futuris, sed exspectat illa, fruitur praesentibus ab
eisque vitiis, quae paulo ante conlegi, abest plurimum et,
cum stultorum vitam cum sua comparat, magna afficitur
voluptate. dolores autem, si qui incurrunt, numquam vim
tantam habent, ut non plus habeat sapiens quod gaudeat
quam quod angatur. optime vero Epicurus, quod exiguum
dixit fortunam intervenire sapienti maximasque ab eo et
gravissimas res consilio ipsius et ratione administrari, neque
maiores voluptatem ex infinito tempore aetatis percipi posse
quam ex hoc percipiatur, quod videamus esse finitum.
Compare Diogenes Laertius x 117-121, and Usener
Epicurea pp. 330-341.

V THE STOICS

FOUNDATION OF THE SCHOOL: *circa* 300 B.C.

PRESIDENTS

ZENO *circa* 300–264 B.C.

CLEANTHES 264–232

CHRYSIPPUS 232–*circa* 206

ZENO OF TARSUS

DIOGENES OF SELEUCIA } 206–*circa* 140

ANTIPATER OF TARSUS }

Zeno

103 Diogenes Laertius VII 1 Ζήνων Μνασέου ἡ Δημέου Κιτιεύς ἀπὸ Κύπρου, πολίσματος Ἑλληνικοῦ, Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος. Ὡς ἀνακάμπτων δὴ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ τῇ καὶ Πεισιανακτεῖφ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τῆς Πολυγνώτου ποικίλῃ, διετίθετο τοὺς λόγους. . . . προσήεσαν δὴ πολλοὶ ἀκούοντες αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο Στωικοὶ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ὁμοίως, πρότερον Ζηνώνειοι καλούμενοι, καθά φησι καὶ Ἐπίκουρος ἐν ἐπιστολαῖς. Numenius apud Eusebii *praeparationem evangelicam* XIV 5. 11 Πολέμωνος δὲ ἐγένοντο γνώριμοι Ἀρκεσίλαος καὶ Ζήνων. . . Ζήνωνα μὲν οὖν μέμνηται εἰπὼν Ξενοκράτει, εἶτα δὲ Πολέμωνι φοιτῆσαι, αὐθις δὲ παρὰ Κράτητι κυνίσαι· νυνὶ δὲ αὐτῷ λελογίσθω ὅτι καὶ Στίλπωνός τε μετέσχε καὶ τῶν λόγων τῶν Ἑρακλειτείων.

Cleanthes

104 Diogenes Laertius VII 37 (μαθητῆς Ζήνωνος) Κλεάνθης Φανίου Ἀσσιος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολήν· ὃν καὶ ἀφωμοίου ταῖς σκληροκήροις δέλτοις, αἱ μολὶς μὲν γράφονται, διατηροῦσι δὲ τὰ γραφέντα.

Chrysippus

105 Diogenes Laertius VII 179 f. Χρύσιππος Ἀπολλωνίου Σολεὺς ἡ Ταρσεὺς . . . μαθητῆς Κλεάνθους . . .

ἀνὴρ εὐφυῆς καὶ ὀξύτατος ἐν παντὶ μέρει οὕτως ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλείστοις διηνέχθη πρὸς Ζήνωννα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην, ᾧ καὶ πολλάκις ἔλεγε μόνῃς τῆς τῶν δογμάτων διδασκαλίας χρῆζειν, τὰς δὲ ἀποδείξεις αὐτὸς εὐρήσειν. μετενόει μέντοι, ὅποτε πρὸς αὐτὸν ἀποτείνοιτο· ὥστε 5 συνεχὲς προφέρεσθαι ταῦτα·

ἐγὼ δὲ τᾶλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ,

πλὴν εἰς Κλεάνθην· τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ.

οὕτω δ' ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν τοὺς πλείους ὅτι εἰ παρὰ θεοῖς ἦν ἡ διαλεκτική, 10 οὐκ ἂν ἄλλη ἦν ἢ ἡ Χρυσίππειος. πλεονάσας δὲ τοῖς πράγμασι τὴν λέξιν οὐ κατώρθωσε. πονικώτατός τε παρ' ὄντινούν γέγονεν, ὡς δῆλος ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· τὸν ἀριθμὸν γὰρ ὑπὲρ πέντε καὶ ἐπτακόσια 15 ἔστιν.

183 φασὶν ἐπ' αὐτοῦ λεχθῆναι,

οἷος πέπνυται, τοῖ δὲ σκιαὶ αἴσσουσι,

καὶ

εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν Στοά.

Philosophy and its parts

106 Aetius I prooemium 2 p. 273 Diels οἱ μὲν οὖν Definition and subdivisions of philosophy Στωικοὶ ἔφασαν τὴν μὲν σοφίαν εἶναι θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων ἐπιστήμην, τὴν δὲ φιλοσοφίαν ἄσκησιν ἐπιτηδείου τέχνης· ἐπιτήδειον δὲ εἶναι μίαν καὶ ἀνωτάτω τὴν ἀρετὴν, ἀρετὰς δὲ τὰς γενικωτάτας τρεῖς, φυσικὴν ἠθικὴν λογικὴν· δι' ἣν αἰτίαν καὶ τριμερὲς ἔστιν ἡ φιλοσοφία, 25 ἥς τὸ μὲν φυσικὸν τὸ δὲ ἠθικὸν τὸ δὲ λογικόν· καὶ φυσικὸν μὲν ὅταν περὶ κόσμου ζητῶμεν καὶ τῶν ἐν κόσμῳ, ἠθικὸν δὲ τὸ κατησχολημένον περὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον, λογικὸν δὲ τὸ περὶ τὸν λόγον, ὃ καὶ διαλεκτικὸν καλοῦσιν. Compare Diogenes Laertius VII 30 39 and Cicero *de finibus* III 72.

107 Diogenes Laertius VII 40 εἰκάζουσι δὲ ζῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὅστοις μὲν καὶ νεύροις τὸ λογικὸν προσομοιοῦντες· τοῖς δὲ σαρκωδεστέροις τὸ ἠθικόν· τῇ δὲ ψυχῇ τὸ

φυσικόν. ἢ πάλιν ὥφ· τὰ μὲν γὰρ ἐκτὸς εἶναι τὸ λογικόν· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα τὸ ἠθικόν· τὰ δ' ἐσωτάτω τὸ φυσικόν. ἢ ἀγρῶ παμφόρῳ· τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμόν τὸ λογικόν· τὸν δὲ καρπὸν τὸ ἠθικόν· τὴν δὲ γῆν
 5 ἢ τὰ δένδρα τὸ φυσικόν.

108 Seneca fragment 17 philosophia nihil aliud est quam recta vivendi ratio vel honeste vivendi scientia vel ars rectae vitae agenda. non errabimus, si dixerimus philosophiam esse legem bene honesteque vivendi, et qui dixerit illam
 15 regulam vitae, suum illi nomen reddidit.

Logic

Subdivisions of
 Logic

109 Diogenes Laertius VII 41 τὸ δὲ λογικὸν μέρος φασὶν ἔνιοι εἰς δύο διαιρεῖσθαι ἐπιστήμας, εἰς ῥητορικὴν καὶ διαλεκτικὴν· τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ ὀρικὸν εἶδος <καὶ> τὸ περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων· ἔνιοι δὲ τὸ ὀρικὸν
 15 περιαιροῦσι. τὸ μὲν οὖν περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων παραλαμβάνουσι πρὸς τὸ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν· ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι. καὶ τὸ ὀρικὸν δὲ ὁμοίως πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας· διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται.

Dialectic and
 Rhetoric

110 Sextus Empiricus II 7 Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐρωτηθεὶς ὅτῳ διαφέρει διαλεκτικὴ ῥητορικῇ, συστρέψας τὴν χεῖρα καὶ πάλιν ἐξαπλώσας ἔφη τοῦτῳ, κατὰ μὲν τὴν συστροφὴν τὸ στρογγύλον καὶ βραχὺ τῆς διαλεκτικῆς τάττων ἰδίωμα, διὰ δὲ τῆς ἐξαπλώσεως καὶ
 5 ἐκτάσεως τῶν δακτύλων τὸ πλατὺ τῆς ῥητορικῆς δυνάμειως αἰνιττόμενος. Compare Cicero *de finibus* II 17.

Stoic Rhetoric

111 Cicero *de finibus* IV 7 scripsit artem rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam, sed sic ut si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat.

φαντασία

112 Diocles Magnes apud Diogenem Laertium VII 49 ἀρέσκει τοῖς Στωικοῖς τὸν περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως προτάττειν λόγον, καθότι τὸ κριτήριον, ᾧ ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων γινώσκεται, κατὰ γένος φαντασία ἐστί, καὶ καθότι ὁ περὶ συγκαταθέσεως, καὶ ὁ περὶ καταλήψεως
 35 καὶ νοήσεως λόγος προάγων τῶν ἄλλων οὐκ ἄνευ φαν-

τασίας συνίσταται. προηγείται γὰρ ἡ φαντασία· εἴθ' ἡ διάνοια ἐκλαλητική ὑπάρχουσα, ὃ πάσχει ὑπὸ τῆς φαντασίας, τοῦτο ἐκφέρει λόγῳ.

113 Aetius IV 12. 1 p. 401 Diels φαντασία μὲν οὖν ἐστὶ (κατὰ Χρύσιππον) πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενον, 5 ἐνδεικνύμενον ἐν αὐτῷ καὶ τὸ πεποιηκός· οἷον ἐπειδὰν δι' ὄψεως θεωρῶμεν τὸ λευκόν, ἔστι πάθος τὸ ἐγγεγεννημένον διὰ τῆς ὀράσεως ἐν τῇ ψυχῇ. Compare Cicero *academica* I 40. Sextus Empiricus VII 228 ff. φαντασία οὖν ἐστὶ κατ' αὐτοὺς τύπωσις ἐν ψυχῇ. περὶ ἧς εὐθὺς 10 καὶ διέστησαν· Κλεάνθης μὲν γὰρ ἤκουσε τὴν τύπωσιν κατὰ εἰσοχήν τε καὶ ἐξοχήν, ὥσπερ καὶ διὰ τῶν δακτυλίων γινόμενῃ τοῦ κηροῦ τύπωσιν, Χρύσιππος δὲ ἄτοπον ἡγεῖτο τὸ τοιοῦτο . . . αὐτὸς οὖν (ὁ Χρύσιππος) τὴν τύπωσιν εἰρῆσθαι 15 ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος ὑπενόει ἀντὶ τῆς ἑτεροιώσεως, ὥστ' εἶναι τοιοῦτον τὸν λόγον φαντασία ἐστὶν ἑτεροιώσις ψυχῆς.

114 Diogenes Laertius X 51 τῶν δὲ φαντασιῶν κατ' αὐτοὺς αἱ μὲν εἰσιν αἰσθητικάι, αἱ δ' οὐ· αἰσθητικάι μὲν αἱ δι' αἰσθητηρίου ἢ αἰσθητηρίων λαμβανόμεναι, οὐκ 20 αἰσθητικάι δ' αἱ διὰ τῆς διανοίας καθάπερ αἱ ἐπὶ τῶν ἄσωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγῳ λαμβανομένων.

115 Cicero *academica* II 37 f. nunc de adsensione atque Assent approbatione, quam Graeci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus. . . . nam cum vim, quae esset in sensibus, explicabamus, simul illud aperiebatur, comprehendi multa et percipi sensibus, quod fieri sine adsensione non potest. deinde cum inter inanimatum et animal hoc maxime intersit, quod animal agit aliquid—nihil enim agens ne cogitari quidem potest quale sit—aut ei sensus adimendus est aut ea, 25 quae est in nostra sita potestate, reddenda adsensio. at vero animus quodam modo eripitur eis, quos neque sentire neque adsentiri volunt. ut enim necesse est lancem in libra ponderibus impositis deprimi, sic animum perspicuis cedere. nam quo modo non potest animal 35 ullum non appetere id, quod accommodatum ad naturam appareat—Graeci id οἰκεῖον appellant—sic non potest obiectam rem perspicuam non approbare.

The mind a
tabula rasa
at birth

116 Aetius IV 11. 1-4 p. 400 Diels οἱ Στωικοί φασιν· ὅταν γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἔχει τὸ ἡγεμονικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ὥσπερ χάρτην εὐεργον εἰς ἀπογραφὴν· εἰς τοῦτο μίαν ἐκάστην τῶν ἐννοιῶν ἐναπογράφεται. πρῶτος δὲ 5 ὁ τῆς ἀναγραφῆς τρόπος ὁ διὰ τῶν αἰσθήσεων. αἰσθόμενοι γάρ τινος οἶον λευκοῦ ἀπελθόντος αὐτοῦ μνήμην ἔχουσιν· ὅταν δὲ ὁμοειδεῖς πολλὰ μνήμαι γένωνται, τότε φαμέν ἔχειν ἐμπειρίαν· ἐμπειρία γάρ ἐστι τὸ τῶν ὁμοειδῶν φαντασιῶν πλήθος. τῶν δὲ ἐννοιῶν αἱ μὲν φυσικῶς 10 γίνονται κατὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους καὶ ἀνεπιτεχνήτως, αἱ δὲ ἤδη δι' ἡμετέρας διδασκαλίας καὶ ἐπιμελείας. αὗται μὲν οὖν ἐννοιαὶ καλοῦνται μόνον, ἐκεῖναι δὲ καὶ πρόληψεις. ὁ δὲ λόγος, καθ' ὃν προσαγορευόμεθα λογικοί, ἐκ τῶν πρόληψεων συμπληροῦσθαι λέγεται κατὰ 15 τὴν πρώτην ἐβδομάδα. ἔστι δ' ἐννόημα φάντασμα διανοίας λογικοῦ ζώου· τὸ γὰρ φάντασμα ἐπειδὴν λογικῇ προσπίπτῃ ψυχῇ, τότε ἐννόημα καλεῖται εἰληφὸς τοῦνομα παρὰ τοῦ νοῦ.

πρόληψις

117 Diogenes Laertius VII 54 ἔστι δ' ἡ πρόληψις ἐννοια 20 φυσικὴ τῶν καθόλου. *ibid.* 53 φυσικῶς δὲ νοεῖται δίκαιόν τι καὶ ἀγαθόν. Compare Cicero *de finibus* III 21, 33, and Seneca *epistulae* 117. 6 multum dare solemus praesumptioni omnium hominum et apud nos veritatis argumentum est aliquid omnibus videri: tanquam deos esse inter alia hoc 25 colligimus, quod omnibus insita de dis opinio est nec ulla gens usquam est adeo extra leges moresque proiecta, ut non aliquos deos credat.

Truth

118 Sextus Empiricus VIII 9 f. ὁ δὲ Ἐπίκουρος τὰ μὲν αἰσθητὰ πάντα ἔλεγεν ἀληθῆ καὶ ὄντα . . . οἱ δὲ ἀπὸ τῆς 30 Στοᾶς λέγουσι μὲν τῶν τε αἰσθητῶν τινα καὶ τῶν νοητῶν ἀληθῆ, οὐκ ἐξ εὐθείας δὲ τὰ αἰσθητά, ἀλλὰ κατ' ἀναφορὰν τὴν ὡς ἐπὶ τὰ παρακείμενα τούτοις νοητά.

The κατα-
ληπτικὴ
φαντασία or
test of truth

119 Diogenes Laertius VII 46 τῆς δὲ φαντασίας τὴν μὲν καταληπτικὴν· τὴν δὲ ἀκατάληπτον· καταληπτικὴν μὲν, ἣν κριτήριον εἶναι τῶν πραγμάτων φασί, τὴν γινομένην ἀπὸ ὑπάρχοντος κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον, ἐναπε- σφραγισμένην καὶ ἐναπομεμαγμένην· ἀκατάληπτον δὲ τὴν μὴ ἀπὸ ὑπάρχοντος, ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος μὲν, μὴ

κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον, τὴν μὴ τρανῇ μηδὲ ἔκτυπον. Compare Sextus Empiricus *Pyrrhōneorum* II 4 τῆς καταληπτικῆς φαντασίας οὐσης ἀπὸ ὑπάρχοντος κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένης καὶ ἐναπεσφραγισμένης, οἷα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος, and Zeno fragments 5, 10, 11 Pearson.

Diogenes Laertius VII 54 ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀρχαιότερων Στωικῶν τὸν ὀρθὸν λόγον κριτήριον ἀπολείπουσιν.

120 Cicero *academica* II 145 (Zeno) cum extensis digitis adversam manum ostenderat, 'visum,' inquebat, 'huius modi est,' deinde, cum paullum digitos contraxerat, 'adsensus huius modi.' tum cum plane compresserat pugnumque fecerat, comprehensionem illam esse dicebat: qua ex similitudine etiam nomen ei rei, quod ante non fuerat, κατάληψιν imposuit. Contrast Sextus Empiricus VII 257 αὕτη γὰρ (ἡ καταληπτικὴ φαντασία) ἐναργῆς οὖσα καὶ πληκτικὴ μόνον οὐχὶ τῶν τριχῶν, φασὶν (οἱ νεώτεροι τῶν Στωικῶν), λαμβάνεται, κατασπῶσα ἡμᾶς εἰς συγκατάθεσιν.

121 Sextus Empiricus VIII 11 f. οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς τρία Formal logic φάμενοι συζυγεῖν ἀλλήλοις, τό τε σημαινόμενον καὶ τὸ σημαῖνον καὶ τὸ τυγχάνον, ὧν σημαῖνον μὲν εἶναι τὴν φωνήν, οἷον τὴν Δίῳ, σημαινόμενον δὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑπ' αὐτῆς δηλούμενον καὶ οὐ ἡμεῖς μὲν ἀντιλαμβανόμεθα τῇ ἡμετέρᾳ παρυφισταμένον διανοίᾳ, οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἐπαίτουσι καίπερ τῆς φωνῆς ἀκούοντες, τυγχάνον δὲ τὸ ἐκτὸς ὑποκείμενον, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Δίῳ. τούτων δὲ δύο μὲν εἶναι σώματα, καθάπερ τὴν φωνήν καὶ τὸ τυγχάνον, ἐν δὲ ἀσώματον, ὥσπερ τὸ σημαινόμενον πρᾶγμα καὶ λεκτόν, ὅπερ ἀληθές τε γίνεται ἢ ψεῦδος.

122 Diogenes Laertius VII 63 φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι The λεκτόν τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. τῶν δὲ λεκτῶν τὰ μὲν λέγουσιν εἶναι αὐτοτελῆ οἱ Στωικοί, τὰ δ' ἐλλιπῆ. ἐλλιπῆ μὲν οὖν ἐστὶ τὰ ἀναπάρτιστον ἔχοντα τὴν ἐκφοράν, οἷον Γράφει· ἐπιζητοῦμεν γάρ, Τίς; αὐτοτελῆ δ' ἐστὶ τὰ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν ἐκφοράν· οἷον, 35 Γράφει Σωκράτης.

123 *ibid.* ἐν μὲν οὖν τοῖς ἐλλιπέσι λεκτοῖς τέτακται τὰ The Cate-gories κατηγορήματα.

124 Seneca *epistulae* 58. 8 genus illud primum quaerimus, ex quo ceterae species suspensae sunt, a quo nascitur omnis divisio, quo universa comprehensa sunt. Diogenes Laertius VII 61 γενικώτατον δέ ἐστιν ὃ γένος ὃν γένος οὐκ ἔχει, οἷον τὸ ὄν. Sextus Empiricus *Pyrrhoneorum* II 86 τὸ τί, ὅπερ φασὶν εἶναι πάντων γενικώτατον.

125 Simplicius *scholia in Aristotelem* 48^a 13 ff. Brandis οἱ Στωικοὶ εἰς ἐλάττονα συστέλλειν ἀξιούσι τὸν τῶν πρώτων γενῶν ἀριθμόν, . . . ποιοῦνται γὰρ τὴν τομὴν εἰς τέσσαρα, εἰς ὑποκείμενα καὶ ποιά καὶ πῶς ἔχοντα καὶ πρὸς τι πῶς ἔχοντα.

Other subjects
included under
Logic

126 Diogenes Laertius VII 43 f. τὴν διαλεκτικὴν διαιρεῖσθαι εἰς τε τὸν περὶ τῶν σημαινόμενων καὶ τῆς φωνῆς τρόπον. καὶ τὸν μὲν τῶν σημαινόμενων εἰς τε τὸν περὶ τῶν φαντασιῶν τρόπον καὶ τῶν ἐκ τούτων ὑφισταμένων λεκτῶν ἀξιωματῶν καὶ αὐτοτελῶν καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν ὁμοίων ὀρθῶν καὶ ὑπτίων καὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, ὁμοίως δὲ καὶ λόγων καὶ τρόπων καὶ συλλογισμῶν καὶ τῶν παρὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πράγματα σοφισμάτων· ὧν εἶναι ψευδομένους λόγους καὶ ἀληθεύοντας καὶ ἀποφάσκοντας σωρείτας τε καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἐλλιπεῖς καὶ ἀπόρους καὶ περαίνοντας καὶ ἐγκεκαλυμμένους κερατίνας τε καὶ οὐτιδας καὶ θερίζοντας. εἶναι δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἴδιον τρόπον καὶ τὸν προειρημένον περὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ δέικνυται ἡ ἐγγράμματος φωνή, καὶ τίνα τὰ τοῦ λόγου μέρη, καὶ περὶ σολοικισμοῦ καὶ βαρβαρισμοῦ καὶ ποιημάτων καὶ ἀμφιβολιῶν καὶ περὶ ἐμμελοῦς φωνῆς καὶ περὶ μουσικῆς καὶ περὶ ὄρων κατὰ τινας καὶ διαιρέσεων καὶ λέξεων.

Physics.

Materialism

127 Cicero *academica* I 39 (Zeno) nullo modo arbitrabatur quidquam effici posse ab ea (natura), quae expers esset corporis . . . nec vero aut quod efficeret aut quod efficeretur, posse esse non corpus. Plutarch *de communibus notitiis* 1073 E ὄντα γὰρ μόνα τὰ σώματα καλοῦσιν, ἐπεὶ δὲ ὄντος τὸ ποιεῖν τι καὶ πάσχειν.

128 Sextus Empiricus x 218 τῶν δὲ ἀσωμάτων τέσσαρα εἴδη καταριθμοῦνται, ὡς λεκτὸν καὶ κενὸν καὶ τόπον καὶ χρόνον.

129 Hippolytus *philosophumena* 21. 1 p. 571 Diels ὁ ^{The first cause} τε Χρῦσιππος καὶ Ζήνων, οἱ ὑπέθεντο καὶ αὐτοὶ ἀρχὴν ⁵ μὲν θεὸν τῶν πάντων, σῶμα ὄντα τὸ καθαρώτατον, διὰ πάντων δὲ διήκειν τὴν πρόνοϊαν αὐτοῦ. Aetius I 7. 33 p. 305 Diels οἱ Στωικοὶ νοερὸν θεὸν ἀποφαίνονται, πῦρ τεχνικὸν ὁδῶ βαδίζον ἐπὶ γένεσιν κόσμου, ἐμπεριελη- ¹⁰ φὸς πάντας τοὺς σπερματικούς λόγους, καθ' οὓς ἕκαστα καθ' εἰμαρμένην γίνεται, καὶ πνεῦμα μὲν διήκον δι' ὅλου τοῦ κόσμου. Cicero *academica* II 126 Zenoni et reliquis fere Stoicis aether videtur summus deus, mente praeditus, qua omnia regantur. Compare Stein *Psychologie der Stoa* I p. 26 n. ¹⁵

130 Seneca *epistulae* 65. 2 dicunt, ut scis, Stoici nostri ^{Two aspects} duo esse in rerum natura, ex quibus omnia fiant, causam et ^{of the first} materiam. materia iacet iners, res ad omnia parata, cessatura, ^{cause} si nemo moveat. causa autem, id est ratio, materiam format et quocumque vult versat, ex illa varia opera producit. ²⁰ esse ergo debet, unde fiat aliquid, deinde a quo fiat. hoc causa est, illud materia. Diogenes Laertius VII 134 δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον. τὸ μὲν οὖν πάσχον εἶναι τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην, τὸ δὲ ποιοῦν τὸν ἐν αὐτῇ λόγον τὸν θεόν. ²⁵ τοῦτον γὰρ αἰδίου ὄντα διὰ πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἕκαστα. τίθησι δὲ τὸ δόγμα τοῦτο Ζήνων μὲν ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ περὶ οὐσίας, Κλεάνθης δὲ ἐν τῷ περὶ ἀτόμων, Χρῦσιππος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν.

131 Diogenes Laertius VII 135 f. ἐν τ' εἶναι θεὸν καὶ ^{Cosmogony} νοῦν καὶ εἰμαρμένην καὶ Δία πολλαῖς τε ἐτέραις ὀνομασίαις προσονομάζεσθαι. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν καθ' αὐτὸν ὄντα τρέπειν τὴν πᾶσαν οὐσίαν δι' αἱρέος εἰς ὕδωρ· καὶ ὥσπερ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου τοιούνδε ὑπολεί- ³⁵ πεσθαι ἐν τῷ ὑγρῷ, εὐεργόν αὐτῷ ποιοῦντα τὴν ὕλην πρὸς τὴν τῶν ἐξῆς γένεσιν· εἶτα ἀπογεννᾶν πρῶτον τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν.

Plutarch *de communibus notitiis* 1085 c τά γε μὴν τέσσαρα στοιχεῖα, γῆν καὶ ὕδωρ, ἀέρα τε καὶ πῦρ, πρῶτα στοιχεῖα προσαγορεύοντες, οὐκ οἶδα ὅπως τὰ μὲν ἀπλᾶ καὶ καθαρὰ, τὰ δὲ σύνθετα καὶ μεμιγμένα ποιούσι.
 5 γῆν μὲν γὰρ καὶ ὕδωρ οὔτε εἰς αἰὶ αὐτὰ συνέχειν οὔτε ἕτερα, πνευματικῆς δὲ μετοχῇ καὶ πυρώδους δυνάμεως τὴν ἐνότητα διαφυλάττειν· ἀέρα δὲ καὶ πῦρ αὐτῶν τε εἶναι δι' εὐτονίαν ἐκτατικά, καὶ τοῖς δυσὶν ἐκείνοις ἐγκεκραμένα τόνον παρέχειν καὶ τὸ μόνιμον καὶ οὐσιώδες.

10 **132** Stobaeus *eclogae* I 370 p. 152 Wachsmuth Ζήνωνα δὲ οὕτως ἀποφαίνεσθαι διαρρήδην· τοιαύτην δὲ δεήσει εἶναι ἐν περιόδῳ τὴν τοῦ ὅλου διακόσμησιν ἐκ τῆς οὐσίας· ὅταν ἐκ πυρὸς τροπὴ εἰς ὕδωρ δι' ἀέρος γένηται, τὸ μὲν τι ὑφίστασθαι καὶ γῆν συνίστασθαι, [καὶ] ἐκ τοῦ λοιποῦ δὲ
 15 τὸ μὲν διαμένειν ὕδωρ, ἐκ δὲ τοῦ ἀτμιζομένου ἀέρα γίνεσθαι, ἕκ τινος δὲ τοῦ ἀέρος πῦρ ἐξάπτειν· τὴν δὲ μίξιν <καὶ> κρᾶσιν γίνεσθαι τῇ εἰς ἄλληλα τῶν στοιχείων μεταβολῇ σώματος ὅλου δι' ὅλου τινὸς ἑτέρου διερχομένου. See Pearson *Fragments of Zeno* pp. 100–103.

κρᾶσις δι' ὅλου **133** Diogenes Laertius VII 151 καὶ τὰς κρᾶσεις δὲ διόλου γίνεσθαι, καθά φησιν ὁ Χρυσίππος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ μὴ κατὰ περιγραφὴν καὶ παράθεσιν· καὶ γὰρ εἰς πέλαγος ὀλίγος οἶνος βληθεὶς ἐπὶ ποσὸν ἀντι-
 25 παρεκταθῆσεται, εἶτα συμφθαρήσεται. Simplicius *physica* IV 1 p. 530. 11 ed. Diels σώματα γὰρ πάντα λέγειν δοκοῦντες καὶ τὰς ποιότητας καὶ τὴν ψυχὴν καὶ διὰ παντὸς ὀρῶντες τοῦ σώματος καὶ τὴν ψυχὴν χωροῦσαν καὶ τὰς ποιότητας ἐν ταῖς κρᾶσεσι, συνεχώρουν σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. Plutarch *de Stoicorum repugnantibus*
 30 1054 A πανταχοῦ τὴν ὕλην ἀργὸν ἐξ ἑαυτῆς καὶ ἀκίνητον ὑποκεῖσθαι ταῖς ποιότησιν ἀποφαίνουσι, τὰς δὲ ποιότητας πνεύματα οὔσας καὶ τόνους ἀερώδεις οἷς ἂν ἐγγένωνται μέρεσι τῆς ὕλης εἰδοποιεῖν ἕκαστα καὶ σχηματίζειν. Compare Zeno fragments 53, 96, and Cleanthes fragment
 35 13 Pearson.

The world **134** Aetius I 6. 2 p. 293 Diels καλὸς δὲ ὁ κόσμος· δῆλον δὲ ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς περὶ τὸν κόσμον τῶν ἀστέρων ποικιλίας.

135 Arius Didymus apud Eusebii *praeparationem evangelicam* XV 15. 1-4 ὅλον δὲ τὸν κόσμον σὺν τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι προσαγορεύουσι θεόν· τοῦτον δὲ ἓνα μόνον εἶναί φασι καὶ πεπερασμένον καὶ ζῶον καὶ αἰδίων καὶ θεόν· ἐν γὰρ τούτῳ πάντα περιέχεσθαι τὰ σώματα, κενὸν δὲ μηδὲν ὑπάρχειν ⁵ ἐν αὐτῷ . . . διὸ κατὰ μὲν τὴν προτέραν ἀπόδοσιν αἰδίων τὸν κόσμον εἶναί φασι, κατὰ δὲ τὴν διακόσμησιν γεννητὸν καὶ μεταβλητὸν κατὰ περιόδους ἀπείρους γεγυμνάς τε καὶ ἔσομένας. καὶ τὸ μὲν ἐκ τῆς πάσης οὐσίας ποιὸν κόσμον αἰδίων εἶναι καὶ θεόν· λέγεσθαι δὲ κόσμον σύστημα ἐξ ¹⁰ οὐρανοῦ καὶ ἀέρος καὶ γῆς καὶ θαλάττης καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φύσεων· λέγεσθαι δὲ κόσμον καὶ τὸ οἰκητήριον θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ τῶν ἔνεκα τούτων γενομένων. ὃν γὰρ τρόπον πόλις λέγεται διχῶς, τό τε οἰκητήριον καὶ τὸ ἐκ τῶν ἐνοικούντων σὺν τοῖς πολίταις σύστημα, οὕτω καὶ ὁ ¹⁵ κόσμος οἶονεὶ πόλις ἐστὶν ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων συν-εστῶσα, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν ἔχόντων, τῶν δὲ ἀνθρώπων ὑποτεταγμένων. κοινωνίαν δ' ὑπάρχειν πρὸς ἀλλήλους, διὰ τὸ λόγου μετέχειν, ὅς ἐστι φύσει νόμος· τὰ δ' ἄλλα πάντα γεγονέναι τούτων ἔνεκα. οἷς ἀκολουθῶς ²⁰ νομιστέον προνοεῖν τῶν ἀνθρώπων τὸν τὰ ὅλα διοικούντα θεόν, εὐεργετικὸν ὄντα καὶ χρηστὸν καὶ φιλάνθρωπον, δίκαιόν τε καὶ πάσας ἔχοντα τὰς ἀρετάς. διὸ δὴ καὶ Ζεὺς λέγεται ὁ κόσμος, ἐπειδὴ τοῦ ζῆν αἴτιος ἡμῖν ἐστι. Compare Cicero *natura deorum* II 30-39 and Seneca ²⁵ *quaestiones naturales* prologus 13 quid est deus? quod vides totum et quod non vides totum. sic demum magnitudo sua illi redditur, qua nihil maius excogitari potest, si solus est omnia, opus suum et extra et intra tenet.

136 Stobaeus *eclogae* I 58 p. 34 Wachsmuth Διογένης The world-soul καὶ Κλεάνθης καὶ Οἰνοπίδης (τὸν θεόν) τὴν τοῦ κόσμου ψυχὴν. Seneca *quaestiones naturales* II 45 eundem, quem nos, Iovem intellegunt, rectorem custodemque universi, animum ac spiritum mundi, operis huius dominum et artificem, cui nomen omne convenit. 35

137 Chrysippus apud Plutarchum *de Stoicorum repug-* Evil
nantiis 1051 B κακίαν δὲ καθόλου ἄραι οὔτε δυνατόν ἐστὶν οὔτ' ἔχει καλῶς ἀρθῆναι.

138 Chrysippus *ibid.* 1050 F ἡ δὲ κακία πρὸς τὰ δεινὰ συμπτώματα ἰδίον τινα ἔχει λόγον. γίνεται μὲν γὰρ καὶ αὐτὴ πως κατὰ τὸν τῆς φύσεως λόγον, καί, ἵν' οὕτως εἴπω, οὐκ ἀχρήστως γίνεται πρὸς τὰ ὅλα· οὐδὲ γὰρ ἂν
 5 τὰγαθὸν ἦν. Chrysippus apud Plutarchum *de communibus notitiis* 1065 D ὥσπερ γὰρ αἱ κωμωδίαί ἐπιγράμματα γελοῖα φέρουσιν, ἃ καθ' αὐτὰ μὲν ἐστὶ φαῦλα, τῷ δὲ ὅλῳ ποιήματι χάριν τινὰ προστίθουσιν, οὕτω ψέξειας ἂν αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς τὴν κακίαν· τοῖς δ' ὅλοις οὐκ ἄχρηστός
 10 ἐστὶ.

Fate

139 Diogenes Laertius VII 149 καθ' εἰμαρμένην δὲ φασὶ τὰ πάντα γίνεσθαι Χρύσιππος ἐν τοῖς περὶ εἰμαρμένης καὶ Ζήνων . . . ἐστὶ δ' εἰμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται. Aulus
 15 Gellius VII 2. 3 f. in libro enim περὶ προνοίας quarto εἰμαρμένην esse dicit (Chrysippus) φυσικὴν τινα σύνταξιν τῶν ὅλων ἐξ αἰδίου τῶν ἐτέρων τοῖς ἐτέροις ἐπακολουθούτων καὶ μεταπολλυμένων [μετὰ πολὺ μὲν οὖν vulgo] . . . ἀπαραβάτου οὐσης τῆς τοιαύτης ἐπιπλοκῆς.

Necessity and
freewill

140 Cicero *de fato* 41 Chrysippus autem cum et necessitatem improbaret, et nihil vellet sine praepositis causis evenire, causarum genera distinguit, ut et necessitatem effugiat, et retineat fatum. causarum enim, inquit, aliae sunt perfectae et principales: aliae adiuvantes et proximae. quam
 25 ob rem cum dicimus omnia fato fieri antecedentibus causis, non hoc intellegi volumus, causis perfectis et principalibus, sed causis adiuvantibus et proximis. *ibid.* 43 ut igitur, inquit, qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit: sic visum obiectum imprimet
 30 illud quidem et quasi signabit in animo suam speciem, sed assensio nostra erit in potestate: eaque, quemadmodum in cylindro dictum est, extrinsecus pulsa, quod reliquum est, suapte vi et natura movebitur. Chrysippus apud Eusebii *praeparationem evangelicam* IV 3. 1 μὴ γὰρ ἂν τὰς τῶν
 35 μάντεων προρρήσεις ἀληθεῖς εἶναί φησιν (ὁ Χρύσιππος), εἰ μὴ πάντα ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης περιείχοντο.

141 Cleanthes apud Epicteti *enchiridion* 52 fragment 91
 Pearson

ἄγον (ἡγοῦ Crouch) δέ μ', ὦ Ζεῦ, καὶ σύ γ' ἡ πεπρωμένη,
ὅποι ποθ' ὑμῖν εἶμι διατεταγμένος,
ὥς ἔψομαί γ' ἄοκνος· ἦν δὲ μὴ θέλω
κακὸς γενόμενος, οὐδὲν ἤττον ἔψομαι.

142 Cicero *natura deorum* 164 nec vero universo generi Providence
hominum solum, sed etiam singulis a dis immortalibus
consuli et provideri solet. ibid. 167 magna di curant, parva
neglegunt. Marcus Aurelius VI 44 εἰ μὲν οὖν ἐβουλεύσαντο
περὶ ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμοὶ συμβῆναι ὀφειλόντων οἱ θεοί, καλῶς
ἐβουλεύσαντο· ἄβουλον γὰρ θεὸν οὐδὲ ἐπινοῆσαι ῥάδιον·¹⁰
κακοποιῆσαι δέ με διὰ τίνα αἰτίαν ἐμελλον ὀρμᾶν; τί
γὰρ αὐτοῖς, ἢ τῷ κοινῷ, οὐ μάλιστα προνοοῦνται, ἐκ
τούτου περιεγέμετο; εἰ δὲ μὴ ἐβουλεύσαντο κατ' ἰδίαν
περὶ ἐμοῦ, περί γε τῶν κοινῶν πάντως ἐβουλεύσαντο, οἷς
κατ' ἐπακολούθησιν καὶ ταῦτα συμβαίνοντα ἀσπάζεσθαι¹⁵
καὶ στέργειν ὀφείλω.

143 Seneca *epistulae* 65. 24 quem in hoc mundo locum The macro-
deus obtinet, hunc in homine animus. quod est illic materia, cosm and the
id in nobis corpus est. Cicero *natura deorum* II 37 ipse microcosm
autem homo ortus est ad mundum contemplandum et²⁰
imitandum, nullo modo perfectus, sed est quaedam particula
perfecti. See Stein *Psychologie der Stoa* I pp. 205–214.

144 Plutarch *de virtute morali* 451 B καθόλου δὲ τῶν Soul
ὄντων αὐτοὶ τέ φασι καὶ δηλὸν ἐστίν ὅτι τὰ μὲν ἔξει
διοικεῖται, τὰ δὲ φύσει, τὰ δὲ ἀλόγῳ ψυχῇ, τὰ δὲ καὶ²⁵
λόγον ἐχούσῃ καὶ διάνοιαν· ὧν ὁμοῦ τι πάντων ὁ
ἄνθρωπος μετέσχηκε καὶ γέγονεν ἐν πάσαις ταῖς εἰρη-
μέναις διαφοραῖς· καὶ γὰρ ἔξει συνέχεται καὶ φύσει
τρέφεται καὶ λόγῳ χρήται καὶ διανοίᾳ. Sextus Empiricus
IX 81 τῶν ἡνωμένων σωμάτων τὰ μὲν ὑπὸ ψιλῆς ἔξεως³⁰
συνέχεται, τὰ δὲ ὑπὸ φύσεως, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχῆς, καὶ
ἔξεως μὲν ὡς λίθοι καὶ ξύλα, φύσεως δὲ καθάπερ τὰ
φυτὰ, ψυχῆς δὲ τὰ ζῶα. Compare Zeno fragment 43
Pearson.

145 Chrysippus apud Nemesium *de natura hominis* 34 The soul of
Χρύσιππος δὲ φησιν ὅτι ὁ θάνατός ἐστι χωρισμὸς ψυχῆς man
ἀπὸ σώματος· οὐδὲν δὲ ἀσώματον ἀπὸ σώματος χωρίζεται·
οὐδὲ γὰρ ἐφάπτεται σώματος ἀσώματον· ἡ δὲ ψυχὴ καὶ

ἐφάπτεται καὶ χωρίζεται τοῦ σώματος· σῶμα ἄρα ἡ ψυχὴ.
Compare Cleanthes fragment 36 Pearson.

146 Chrysippus apud Galenum v p. 287 Kūhn ἡ ψυχὴ πνεῦμά ἐστι σύμφυτον ἡμῖν συνεχὲς παντὶ τῷ σώματι.
5 διήκον ἔστ' ἂν ἡ τῆς ζωῆς συμμετρία παρῇ ἐν τῷ σώματι.
Compare Diogenes Laertius vii 157 Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς καὶ Ἀντίπατρος . . . καὶ Ποσειδώνιος πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι τὴν ψυχὴν· τούτῳ γὰρ ἡμᾶς εἶναι ἐμπνόους καὶ ὑπὸ τούτου κινεῖσθαι.

10 147 Aetius iv 4. 4 p. 390 Diels οἱ Στωικοὶ ἐξ ὀκτῶ μερῶν φασι συνεστάναι (τὴν ψυχὴν), πέντε μὲν τῶν αἰσθητικῶν, ὁρατικοῦ, ἀκουστικοῦ, ὄσφραντικοῦ, γευστικοῦ, ἀπτικοῦ, ἕκτον δὲ φωνητικοῦ, ἐβδόμου δὲ σπερματικοῦ, ὀγδόου δὲ αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ, ἀφ' οὗ ταῦτα πάντα
15 ἐπιτέταται διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων προσφερόως ταῖς τοῦ πολύποδος πλεκτάναις.

148 Diogenes Laertius vii 159 ἡγεμονικὸν δ' εἶναι τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ αἱ φαντασίαι καὶ αἱ ὁρμαὶ γίνονται καὶ ὅθεν ὁ λόγος ἀναπέμπεται· ὅπερ εἶναι ἐν καρδίᾳ.

20 Compare Zeno fragments 93 and 135 Pearson.

Relation of the
human to the
world-soul

149 Marcus Aurelius ii 4 δεῖ δὲ ἤδη ποτὲ αἰσθέσθαι, τίνος κόσμον μέρος εἶ, καὶ τίνος διοικούντος τὸν κόσμον ἀπόρροια ὑπέστης. v 27 συζῆν θεοῖς· συζῆ δὲ θεοῖς ὁ συνεχῶς δεικνὺς αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀρεσκομένην
25 μὲν τοῖς ἀπονεμομένοις, ποιούσαν δὲ ὅσα βούλεται ὁ δαίμων, ὃν ἐκάστῳ προστάτην καὶ ἡγέμονα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν, ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ. οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ ἐκάστου νοῦς καὶ λόγος. Epictetus *dissertationes* i 14. 5 f. ἀλλὰ τὰ φυτὰ μὲν καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα οὕτως ἐνδέδεται τοῖς ὅλοις καὶ
30 συμπέπονθεν· αἱ ψυχαὶ δ' αἱ ἡμέτεραι οὐ πολὺ πλέον· ἀλλ' αἱ ψυχαὶ μὲν οὕτως εἰσὶν ἐνδεδόμεναι καὶ συναφεῖς τῷ θεῷ, ἅτε αὐτοῦ μόρια ὄντα καὶ ἀποσπάσματα.

The soul after
death

150 Diogenes Laertius vii 157 Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ἐπιδιαμένειν (τὰς ψυχὰς) μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως,
35 Χρύσιππος δὲ τὰς τῶν σοφῶν μόνον.

The ἐκπύρωσις
and παλγ·
γενεσία

151 Stobaeus *eclogae* i 17 p. 153 Wachsmuth Κλεάνθης δὲ οὕτω πῶς φησιν· ἐκφλογισθέντος τοῦ παντὸς συνίξειν τὸ μέσον αὐτοῦ πρῶτον, εἶτα τὰ ἐχόμενα ἀποσβέννυσθαι

δι' ὅλου. τοῦ δὲ παντὸς ἐξυγρανθέντος τὸ ἔσχατον τοῦ πυρός, ἀντιτυπήσαντος αὐτῷ τοῦ μέσου, τρέπεσθαι πάλιν εἰς τοῦναντίον, εἴθ' οὕτω τρεπόμενον ἄνω φησὶν αὔξεσθαι καὶ ἄρχεσθαι διακοσμεῖν τὸ ὅλον· καὶ τοιαύτην περίοδον αἰεὶ καὶ διακόσμησιν ποιουμένου τὸν ἐν τῇ τῶν ὅλων οὐσίᾳ τόνον μὴ παύεσθαι. ὥσπερ γὰρ ἐνός τιнос τὰ μέρη πάντα φύεται ἐκ σπερμάτων ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις, οὕτω καὶ τοῦ ὅλου τὰ μέρη, ὧν καὶ τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ ὄντα τυγχάνει, ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις φύεται. καὶ ὥσπερ τινὲς λόγοι τῶν μερῶν εἰς σπέρμα συνιόντες μίγνυνται καὶ αὖθις διακρίνονται γενομένων τῶν μερῶν, οὕτως ἐξ ἐνός τε πάντα γίνεσθαι καὶ ἐκ πάντων [εἰς] ἐν συγκρίνεσθαι, ὁδῷ καὶ συμφώνως διεξιούσης τῆς περιόδου. See Pearson *Fragments of Zeno and Cleanthes* pp. 252 ff.

152 Nemesius *de natura hominis* 147 f. οἱ δὲ Στωικοὶ φασιν ἀποκαθισταμένους τοὺς πλάνητας εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον κατὰ τε μῆκος καὶ πλάτος, ἔνθα τὴν ἀρχὴν ἕκαστος ἦν, ὅτε τὸ πρῶτον ὁ κόσμος συνέστη, ἐν ῥηταῖς χρόνων περιόδοις ἐκπύρῳσιν καὶ φθορὰν τῶν ὄντων ἀπεργάζεσθαι καὶ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὸ αὐτὸ τὸν κόσμον ἀποκαθίστασθαι . . . ἔσεσθαι γὰρ πάλιν Σωκράτην καὶ Πλάτωνα καὶ ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων σὺν τοῖς αὐτοῖς καὶ φίλοις καὶ πολίταις καὶ τὰ αὐτὰ πείσεσθαι καὶ τοῖς αὐτοῖς συντεύξεσθαι καὶ τὰ αὐτὰ μεταχειριεῖσθαι, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ κώμην καὶ ἀγρὸν ὁμοίως ἀποκαθίστασθαι. γίνεσθαι δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ παντὸς οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις, μᾶλλον δὲ εἰς ἄπειρον καὶ ἀτελευτήτως τὰ αὐτὰ ἀποκαθίστασθαι. The restoration of all things

Ethics

153 Cicero *pro Murena* 65 isti ipsi mihi videntur vestri (Stoicorum) praeceptores et virtutis magistri fines officiorum paulo longius quam natura vellet protulisse; ut, cum ad ultimum animo contendissemus, ibi tamen, ubi oporteret, consisteremus. Moral idealism tempered by concessions to common sense

154 Stobaeus *eclogae* II 138 p. 77 Wachsmuth τέλος δέ Eudaemonism φασιν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν, οὗ ἕνεκα πάντα πράττεται, 35

αὐτὸ δὲ πράττεται μὲν, οὐδενὸς δὲ ἔνεκα . . . τὴν δὲ εὐδαιμονίαν ὁ Ζήνων ὥρισατο τὸν τρόπον τοῦτον· εὐδαιμονία δ' ἐστὶν εὐροια βίου.

Harmony with
Nature

155 *ibid.* 134 p. 75 Wachsmuth τὸ δὲ τέλος ὁ μὲν Ζήνων οὕτως ἀπέδωκε τὸ ὁμολογουμένως ζῆν· τοῦτο δ' ἐστὶ καθ' ἓνα λόγον καὶ σύμφωνον ζῆν, ὡς τῶν μαχομένως ζώντων κακοδαιμονούντων. οἱ δὲ μετὰ τοῦτον προσδιαρθροῦντες οὕτως ἐξέφερον, ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ὑπολαβόντες ἔλαττον εἶναι κατηγορήμα τὸ
10 ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος ῥηθέν. Κλεάνθης γὰρ πρῶτος διαδεξάμενος αὐτοῦ τὴν αἵρεσιν προσέθηκε τῇ φύσει καὶ οὕτως ἀπέδωκε, τέλος ἐστὶ τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν. Contrast Diogenes Laertius VII 87 πρῶτος ὁ Ζήνων ἐν τῷ περὶ ἀνθρώπου φύσεως τέλος εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, and Cicero *de finibus* IV 14 hunc
15 ipsum Zenonis aiunt esse finem, declarantem illud, quod a te dictum est, convenienter naturae vivere.

Interpretation
of 'Nature'

156 Diogenes Laertius VII 89 φύσιν δὲ Χρύσιππος μὲν ἐξακούει, ἣ ἀκολουθῶς δεῖ ζῆν, τὴν τε κοινὴν καὶ ἰδίως
20 τὴν ἀνθρωπίνην· ὁ δὲ Κλεάνθης τὴν κοινὴν μόνην ἐκδέχεται φύσιν, ἣ ἀκολουθεῖν δεῖ, οὐκέτι δὲ καὶ τὴν ἐπὶ μέρους. Stobaeus *eclogae* II 134 p. 76 Wachsmuth ὅπερ (τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν) ὁ Χρύσιππος σαφέστερον βουλόμενος ποιῆσαι ἐξηγεῖ τὸν τρόπον τοῦτον,
25 ζῆν κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων.

The πρῶτα
κατὰ φύσιν

157 Cicero *de finibus* III 16 f. placet his, inquit, quorum ratio mihi probatur, simul atque natum sit animal—hinc enim est ordiendum—, ipsum sibi conciliari et commendari ad se conservandum et ad suum statum eaque, quae con-
30 servantia sunt eius status, diligenda, alienari autem ab interitu eisque rebus, quae interitum videantur adferre. id ita esse sic probant, quod ante, quam voluptas aut dolor attigerit, salutaria appetant parvi aspernenturque contraria, quod non fieret, nisi statum suum diligerent, interitum time-
35 rent. fieri autem non posset, ut appeterent aliquid, nisi sensum haberent sui eoque se diligerent: ex quo intellegi debet principium ductum esse a se diligendo. in principiiis autem naturalibus plerique Stoici non putant voluptatem

esse ponendam: quibus ego vehementer assentior, ne, si voluptatem natura posuisse in eis rebus videatur, quae primae appetuntur, multa turpia sequantur. satis esse autem argumenti videtur, quam ob rem illa, quae prima sunt ascita natura, diligamus, quod est nemo quin, cum utrumvis liceat, aptas malit et integras omnes partes corporis quam, eodem usu, imminutas aut detortas habere. See Madvig's edition of the *de finibus* pp. 815–825.

158 *ibid.* 20 f. initiis igitur ita constitutis, ut ea, quae secundum naturam sunt, ipsa propter se sumenda sint, contrariaque item reiicienda, primum est officium— id enim appello *καθῆκον*—, ut se conservet in naturae statu, deinceps ut ea teneat, quae secundum naturam sint, pellatque contraria; qua inventa selectione et item reiiectione sequitur deinceps cum officio selectio, deinde ea perpetua, tum ad extremum constans consentaneaue naturae, in qua primum inesse incipit et intellegi, quid sit quod vere bonum possit dici. prima est enim conciliatio hominis ad ea, quae sunt secundum naturam; simul autem cepit intellegentiam vel notionem potius, quam appellant *ἐννοίαν* illi, viditque rerum agentium ordinem et, ut ita dicam, concordiam, multo eam pluris aestimavit quam omnia illa, quae prima dilexerat, atque ita cognitione et ratione collegit, ut statueret in eo collocatum summum illud hominis per se laudandum et expetendum bonum; quod cum positum sit in eo, quod *ὁμο- λογίαν* Stoici, nos appellemus convenientiam, si placet,— cum igitur in eo sit id bonum, quo omnia referenda sunt, honeste facta ipsumque honestum, quod solum in bonis ducitur, quamquam post oritur, tamen id solum vi sua et dignitate expetendum est, eorum autem, quae sunt prima naturae, propter se nihil est expetendum.

159 Diogenes Laertius VII 89 *τὴν τ' ἀρετὴν διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην καὶ αὐτὴν δι' αὐτὴν εἶναι αἰρετήν, οὐ διὰ τινὰ φόβον ἢ ἐλπίδα ἢ τι τῶν ἑξωθεν· ἐν αὐτῇ τ' εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, ἅτ' οὕση ψυχῇ πεποιημένη πρὸς τὴν ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου.* *ibid.* 127 *αὐταρκὴ τ' εἶναι αὐτὴν (τὴν ἀρετὴν) πρὸς εὐδαιμονίαν, καθά φησι Ζήνων καὶ Χρύσιππος.*

Virtue the
ultimate goal

Virtue

Primary and
secondary
virtues and
vices

160 Stobaeus *eclogae* II 104 f. p. 60 Wachsmuth τῶν δ' ἀρετῶν τὰς μὲν εἶναι πρῶτας, τὰς δὲ ταῖς πρῶταις ὑποτεταγμένας. πρῶτας δὲ τέτταρας εἶναι, φρόνησιν, σωφροσύνην, ἀνδρείαν, δικαιοσύνην . . . τῶν δὲ ὑποτεταγ-
5 μένων ταῖς ἀρεταῖς ταύταις τὰς μὲν τῇ φρονήσει ὑποτε-
τάχθαι, τὰς δὲ τῇ σωφροσύνῃ, τὰς δὲ τῇ ἀνδρείᾳ, τὰς
δὲ τῇ δικαιοσύνῃ. τῇ μὲν οὖν φρονήσει ὑποτάττεσθαι
εὐβουλίαν, εὐλογιστίαν, ἀγχίνοιαν, νουνέχειαν, <εὐστο-
χίαν>, εὐμηχανίαν· τῇ δὲ σωφροσύνῃ εὐταξίαν, κοσμιότητα,
10 αἰδημοσύνην, ἐγκράτειαν· τῇ δὲ ἀνδρείᾳ καρτερίαν, θαρ-
ραλεότητα, μεγαλοψυχίαν, εὐψυχίαν, φιλοπονίαν· τῇ δὲ
δικαιοσύνῃ εὐσέβειαν, χρηστότητα, εὐκοινωνησίαν, εὐσυν-
αλλαξίαν.

161 Diogenes Laertius VII 93 ἀνὰ λόγον δὲ καὶ τῶν
15 κακιῶν τὰς μὲν εἶναι πρῶτας, τὰς δ' ὑπὸ ταύτας· οἷον
ἀφροσύνην μὲν καὶ δειλίαν καὶ ἀδικίαν καὶ ἀκολασίαν ἐν
ταῖς πρῶταις, ἀκρασίαν δὲ καὶ βραδύνοιαν καὶ κακο-
βουλίαν ἐν ταῖς ὑπὸ ταύτας.

The primary
virtues

162 Stobaeus *eclogae* II 102 f. p. 59 Wachsmuth φρόνη-
σιν δ' εἶναι ἐπιστήμην ὧν ποιητέον καὶ οὐ ποιητέον καὶ
οὐδετέρων, ἢ ἐπιστήμην ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐδετέρων
φύσει πολιτικοῦ <λογικοῦ> ζῶον . . . σωφροσύνην δ'
εἶναι ἐπιστήμην αἰρετῶν καὶ φευκτῶν καὶ οὐδετέρων·
δικαιοσύνην δὲ ἐπιστήμην ἀπονεμητικὴν τῆς ἀξίας
15 ἐκάστω· ἀνδρείαν δὲ ἐπιστήμην δεινῶν καὶ οὐ δεινῶν
καὶ οὐδετέρων . . . καὶ τὴν μὲν φρόνησιν περὶ τὰ καθ-
ήκοντα γίνεσθαι· τὴν δὲ σωφροσύνην περὶ τὰς ὁρμὰς
τοῦ ἀνθρώπου· τὴν δὲ ἀνδρείαν περὶ τὰς ὑπομονάς· τὴν
δὲ δικαιοσύνην περὶ τὰς ἀπονεμήσεις.

163 Cleanthes apud Plutarchum *de Stoicorum repug-*
nantiis 1034 D πλὴγὴ πυρὸς ὁ τόνος ἐστὶ, καὶ ἰκανὸς
ἐν τῇ ψυχῇ γένηται πρὸς τὸ ἐπιτελεῖν τὰ ἐπιβάλ-
λοντα, ἰσχύς καλεῖται καὶ κράτος . . . ἢ δ' ἰσχύς αὕτη
καὶ τὸ κράτος ὅταν μὲν ἐπὶ τοῖς φανέουσιν ἐμμενετέοις
15 ἐγγένηται, ἐγκράτειά ἐστιν· ὅταν δ' ἐν τοῖς ὑπομενε-
τέοις, ἀνδρεία· περὶ τὰς ἀξίας δέ, δικαιοσύνη· περὶ
δὲ τὰς αἰρέσεις καὶ ἐκκλίσεις σωφροσύνη.

Unity of
Virtue

164 Plutarch *ibid.* 1034 C f. ὀριζόμενος (ὁ Ζήνων) αὐτῶν

ἐκάστην τὴν μὲν ἀνδρείαν φησὶ φρόνησιν εἶναι ἐν ἐνεργητέοις, τὴν δὲ δικαιοσύνην φρόνησιν ἐν ἀπονεμητέοις, ὡς μίαν οὖσαν ἀρετὴν, ταῖς δὲ πρὸς τὰ πράγματα σχέσεσι κατὰ τὰς ἐνεργείας διαφέρειν δοκοῦσαν. *ibid.* 1046 E f. τὰς ἀρετὰς φησιν (ὁ Χρύσιππος) ἀντακολουθεῖν ἀλλή-⁵ λαις, οὐ μόνον τῷ τὸν μίαν ἔχοντα πάσας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τῷ τὸν κατὰ μίαν ὅτιοῦν ἐνεργοῦντα κατὰ πάσας ἐνεργεῖν· οὔτε γὰρ ἄνδρα φησὶ τέλειον εἶναι τὸν μὴ πάσας ἔχοντα τὰς ἀρετὰς οὔτε πρᾶξιν τελείαν ἣτις οὐ κατὰ πάσας πράττεται τὰς ἀρετὰς.

10

165 Diogenes Laertius VII 127 τὴν ἀρετὴν Χρύσιππος *Permanence of Virtue* μὲν ἀποβλητὴν, Κλεάνθης δὲ ἀναπόβλητον· ὁ μὲν ἀποβλητὴν διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν, ὁ δ' ἀναπόβλητον διὰ βεβαίους καταλήψεις.

166 Chrysippus apud Plutarchum *de Stoicorum repugnantiis* 1038 C μήτε κακίαν κακίας ἢ ἀμαρτίαν ἀμαρτίας *Equality of Virtues and of Vices* ὑπερέχουσιν εἶναι μήτε ἀρετὴν ἀρετῆς ἢ κατόρθωσιν κατορθώσεως. Compare Cicero *paradoxa* 3 ἴσα τὰ ἀμαρτήματα καὶ τὰ κατορθώματα.

167 Diogenes Laertius VII 127 ἀρέσκει δ' αὐτοῖς μηδὲν *No middle point between* μεταξὺ εἶναι ἀρετῆς καὶ κακίας, τῶν Περιπατητικῶν *Virtue and Vice* μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι λεγόντων τὴν προκοπὴν, ὡς γὰρ δεῖν φασιν ἢ ὀρθὸν εἶναι ξύλον ἢ στρεβλόν, οὕτως ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, οὔτε δὲ δικαιότερον, οὔτε ἀδικώτερον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. Plutarch *de* ²⁵ *communibus notitiis* 1063 A ὥσπερ ὁ πῆχυν ἀπέχων ἐν θαλάττῃ τῆς ἐπιφανείας οὐδὲν ἦττον πνίγεται τοῦ καταδευκότος ὀργυίας πεντακοσίας, οὕτως οὐδὲ οἱ πελάζοντες ἀρετῇ τῶν μακρὰν ὄντων ἦττόν εἰσιν ἐν κακίᾳ· καὶ καθάπερ οἱ τυφλοὶ τυφλοὶ εἰσι, καὶ ὀλίγον ὕστερον ³⁰ ἀναβλέπειν μέλλωσιν, οὕτως οἱ προκόπτοντες, ἄχρι οὗ τὴν ἀρετὴν ἀναλάβωσιν, ἀνόητοι καὶ μοχθηροὶ διαμένουσιν. Compare Cicero *de finibus* III 48.

168 Plutarch *de profectu in virtute* 82 F ἡξίου γὰρ (ὁ προκοπὴ Ζήνων) ἀπὸ τῶν ὀνείρων ἕκαστον αὐτοῦ συναισθάνεσθαι ³⁵ προκόπτοντος, εἰ μήτε ἡδόμενον αἰσχυρῶ τι ἐαυτόν, μήτε τι προσιέμενον ἢ πράττοντα τῶν δεινῶν καὶ ἀδίκων ὁρᾷ κατὰ τοὺς ὕπνους, ἀλλ' οἷον ἐν βύθῳ γαλήνης ἀκλύστου

καταφανεῖ διαλάμπει τῆς ψυχῆς τὸ φανταστικὸν καὶ παθητικὸν διακεχυμένον ὑπὸ τοῦ λόγου.

169 Seneca *epistulae* 75. 8 inter ipsos quoque proficientes sunt magna discrimina: in tres classes, ut quibusdam placet, dividuntur: primi sunt, qui sapientiam nondum habent, sed iam in vicinia eius constiterunt. *ibid.* 13 secundum genus est eorum, qui et maxima animi mala et adfectus deposuerunt, sed ita, ut non sit illis securitatis suae certa possessio. possunt enim in eadem relabi. tertium illud *ibid.* 15 genus extra mala multa et magna est, sed non extra omnia: effugit avaritiam, sed iram adhuc sentit. iam non sollicitatur libidine, etiam nunc ambitione. iam non concupiscit, sed adhuc timet. et in ipso metu ad quaedam satis firmus est, quibusdam cedit. mortem contemnit, *ibid.* 15 dolorem reformidat.

170 Stobaeus *florilegium* 103. 22 ὁ δ' ἐπ' ἄκρον, φησὶν (ὁ Χρύσιππος), προκόπτων ἅπαντα πάντως ἀποδίδωσι τὰ καθήκοντα καὶ οὐδὲν παραλείπει. τὸν δὲ τούτου βίον οὐκ εἶναί πώ φησιν εὐδαιμόνα, ἀλλ' ἐπιγίγνεσθαι αὐτῷ τὴν εὐδαιμονίαν, ὅταν αἱ μέσαι πράξεις αὐταὶ προσλάβωσι τὸ βέβαιον καὶ ἐκτικόν, καὶ ἰδίαν πῆξιν τινα λάβωσιν.

Goods, Evils,
and Indiffer-
ents

171 Zeno apud Stobaeum *eclogae* II 90 p. 57 Wachsmuth ταῦτ' εἶναί φησιν ὁ Ζήνων ὅσα οὐσίας μετέχει, τῶν δ' ὄντων τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακά, τὰ δὲ ἀδιάφορα. ἀγαθὰ μὲν *ibid.* 5 τὰ τοιαῦτα· φρόνησιν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν καὶ πᾶν ὃ ἐστὶν ἀρετὴ ἢ μετέχον ἀρετῆς· κακὰ δὲ τὰ τοιαῦτα· ἀφροσύνην, ἀκολασίαν, ἀδικίαν, δειλίαν, καὶ πᾶν ὃ ἐστὶ κακία ἢ μετέχον κακίας· ἀδιάφορα δὲ τὰ τοιαῦτα· ζῶν θάνατον, δόξαν ἀδοξίαν, πόνον ἡδονήν, πλοῦτον *ibid.* 5 πενίαν, ὑγίειαν νόσον καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Compare Gellius *noctes Atticae* XII 5. 7 neque aliud esse vere et simpliciter bonum nisi honestum, aliud quicquam malum, nisi quod turpe esset, existimatum est. reliqua omnia, quae in medio forent, ac neque honesta essent neque turpia, neque bona esse neque mala decretum est.

προηγμένα
and ἀποπρο-
ηγμένα

172 Cicero *academica* I 36 cetera autem etsi nec bona nec mala essent, tamen alia secundum naturam dicebat (Zeno), alia naturae esse contraria. his ipsis alia interiecta et

media numerabat. quae autem secundum naturam essent, ea sumenda et quadam aestimatione dignanda docebat, contraque contraria: neutra autem in mediis relinquebat, in quibus ponebat nihil omnino esse momenti.

173 Stobaeus *eclogae* II 154 f. p. 84 Wachsmuth τῶν δ' ἁξίαν ἔχόντων τὰ μὲν ἔχειν πολλὴν ἁξίαν, τὰ δὲ βραχεῖαν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀπαξίαν ἔχόντων ἃ μὲν ἔχειν πολλὴν ἀπαξίαν, ἃ δὲ βραχεῖαν. τὰ μὲν <οὖν> πολλὴν ἔχοντα ἁξίαν προηγμένα λέγεσθαι, τὰ δὲ πολλὴν ἀπαξίαν ἀποπροηγμένα, Ζήνωνος ταύτας τὰς ὀνομασίας θεμέλιον 10 πρῶτον τοῖς πράγμασι. προηγμένον δ' εἶναι λέγουσιν ὃ ἀδιάφορον <ὄν> ἐκλεγόμεθα κατὰ προηγούμενον λόγον. τὸν δ' ὅμοιον λόγον ἐπὶ τῷ ἀποπροηγμένῳ εἶναι καὶ τὰ παραδείγματα κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταυτά. οὐδὲν δὲ τῶν ἀγαθῶν εἶναι προηγμένον διὰ τὸ τὴν μεγίστην ἁξίαν 15 αὐτὰ ἔχειν. τὸ δὲ προηγμένον, τὴν δευτέραν χώραν καὶ ἁξίαν ἔχον, συνεγγίζειν πως τῇ τῶν ἀγαθῶν φύσει· οὐδὲ γὰρ ἐν αὐτῇ τῶν προηγμένων εἶναι τὸν βασιλέα ἀλλὰ τοὺς μετ' αὐτὸν τεταγμένους. προηγμένα δὲ λέγεσθαι οὐ τῷ πρὸς εὐδαιμονίαν τινὰ συμβάλλεσθαι συνεργεῖν τε 20 πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ τῷ ἀναγκαῖον εἶναι τούτων τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι παρὰ τὰ ἀποπροηγμένα. Compare Cicero *de finibus* III 50–54, especially 52 ut enim, inquit (Zeno), nemo dicit in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem—id est enim προηγμένον—, sed eos, qui in 25 aliquo honore sunt, quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit, ad regium principatum, sic in vita non ea, quae primo ordine sunt, sed ea, quae secundum locum obtinent, προηγμένα, id est producta, nominentur; quae vel ita appellemus—id erit verbum e verbo—vel promota et remota vel, ut dudum 30 diximus, praeposita vel praecipua, et illa reiecta; re enim intellecta in verborum usu faciles esse debemus.

174 Diogenes Laertius VII 106 f. προηγμένα μὲν οὖν εἶναι ἃ καὶ ἁξίαν ἔχει· οἷον ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν, εὐφυνίαν, τέχνην, προκοπὴν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν 35 σωματικῶν, ζωὴν, ὑγίειαν, ῥώμην, εὐεξίαν, ἀρτιότητα, κάλλος, καὶ τὰ παραπλήσια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτός, πλούτον, δόξαν, εὐγένειαν, καὶ τὰ ὅμοια. ἀποπροηγμένα

δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν, ἀφυΐαν, ἀτεχνίαν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, θάνατον, νόσον, ἀσθένειαν, καχεξίαν, πῆρωσιν, αἰσχος, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτός, πενίαν, ἀδοξίαν, δυσγένειαν, καὶ τὰ παρα-
 5 πλῆσια. οὔτε δὲ προήχθη οὔτε ἀποπροήχθη τὰ οὐδετέρως ἔχοντα. ἔτι τῶν προηγμένων τὰ μὲν δι' αὐτὰ προήκται, τὰ δὲ δι' ἕτερα· τὰ δὲ καὶ δι' αὐτὰ καὶ δι' ἕτερα. καὶ δι' αὐτὰ μὲν εὐφυΐα, προκοπή, καὶ τὰ ὅμοια· δι' ἕτερα δὲ πλοῦτος, εὐγένεια, καὶ τὰ ὅμοια· δι' αὐτὰ
 15 δὲ καὶ δι' ἕτερα ἰσχύς, εὐαισθησία, ἀρτιότης. δι' αὐτὰ μὲν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστί· δι' ἕτερα δέ, ὅτι περιποιεῖ χρείας οὐκ ὀλίγας. ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ ἀποπροηγ-
 μένον κατὰ τὸν ἐναντίον λόγον.

Duty

175 Stobaeus *eclogae* II 158 p. 85 Wachsmuth ἀκόλουθος
 15 δ' ἐστὶ τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῶν προηγμένων ὁ περὶ τοῦ καθήκοντος τόπος. ὀρίζεται δὲ τὸ καθήκον τὸ ἀκόλουθον ἐν ζῳῇ, ὃ πραχθὲν εὐλογον ἀπολογία
 ἔχει· παρὰ τὸ καθήκον δὲ τὸ ἐναντίως. τοῦτο διατείνει καὶ εἰς τὰ ἄλογα τῶν ζώων· ἐνεργεῖ γάρ τι κακῆνα
 20 ἀκολουθῶς τῇ ἑαυτῶν φύσει· ἐπὶ <δὲ> τῶν λογικῶν ζώων οὕτως ἀποδίδοται· τὸ ἀκόλουθον ἐν βίῳ. Compare Diogenes Laertius VII 107 and Cicero *de finibus* III 58.

Perfect and
intermediate
acts of duty

176 Stobaeus l.c. τῶν δὲ καθηκόντων τὰ μὲν εἶναι φασὶ
 τέλεια, ἃ δὴ καὶ κατορθώματα λέγεσθαι. κατορθώματα
 25 δ' εἶναι τὰ κατ' ἀρετὴν ἐνεργήματα, οἷον τὸ φρονεῖν, τὸ δικαιοπραγεῖν. οὐκ εἶναι δὲ κατορθώματα τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα, ἃ δὴ οὐδὲ τέλεια καθήκοντα προσαγορεύουσιν, ἀλλὰ μέσα, οἷον τὸ γαμεῖν, τὸ πρεσβεύειν, τὸ διαλέγεσθαι, τὰ τούτοις ὅμοια . . . πᾶν δὲ τὸ παρὰ τὸ καθήκον
 30 ἐν λογικῷ <ζῳῳ> γινόμενον ἀμάρτημα εἶναι, τὸ δὲ καθήκον τελειωθὲν κατόρθωμα γίνεσθαι. Compare Cicero *de finibus* III 59 and *de officiis* III 14 haec enim omnia officia, de quibus his libris disputamus, media Stoici appellant: ea communia sunt et late patent: quae et ingenii bonitate multi assequun-
 35 tur et progressionem discendi. illud autem officium, quod rectum idem appellant, perfectum atque absolutum est, et ut idem dicunt, omnes numeros habet, nec praeter sapientem cadere in quemquam potest.

177 Stobaeus *eclogae* II 36 p. 38 Wachsmuth οἱ δὲ True morality
κατὰ Ζήνωνα τὸν Στωικὸν τροπικῶς· ἡθὸς ἐστὶ πηγὴ βίου,
ἀφ' ἧς αἱ κατὰ μέρος πράξεις ρέουσι. Seneca *de beneficiis*
I 6. 2 non quid fiat aut quid detur refert, sed qua mente,
quia beneficium non in eo quod fit aut datur consistit, sed ⁵
in ipso dantis aut facientis animo. Cicero *paradoxa* 3. 1
parva, inquis, res est. at magna culpa. nec enim peccata
rerum eventu, sed vitiis hominum metienda sunt. Com-
pare Cleantes apud Stobaeum *florilegium* 6. 3 p. 281 Hense
ὅστις ἐπιθυμῶν ἀνέχετ' αἰσχροῦ πράγματος, ¹⁰
οὗτος ποιήσει τοῦτ' ἐὰν καιρὸν λάβῃ.

178 Diogenes Laertius VII 110 ff. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ πάθος ^{πάθη}
κατὰ Ζήνωνα ἢ ἄλογος καὶ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις
ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. τῶν δὲ παθῶν τὰ ἀνωτάτω,
καθὰ φησιν . . . Ζήνων ἐν τῷ περὶ παθῶν, εἶναι γένη ¹⁵
τέτταρα, λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, ἡδονήν. δοκεῖ δ'
αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, καθὰ φησι Χρύσιππος ἐν τῷ
περὶ παθῶν· ἥ τε γὰρ φιλαργυρία ὑπόληψις ἐστὶ τοῦ τὸ
ἀργύριον καλὸν εἶναι, καὶ ἡ μέθη δὲ καὶ ἡ ἀκολασία
ὁμοίως καὶ τᾶλλα. καὶ τὴν μὲν λύπην εἶναι συστολήν ²⁰
ἄλογον· εἶδη δ' αὐτῆς ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν,
ἄχθος, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, ὀδύνην, σύγχυσιν . . . ὁ δὲ
φόβος ἐστὶ προσδοκία κακοῦ. εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται
καὶ ταῦτα, δαίμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος,
ἀγωνία . . . ἡ δ' ἐπιθυμία ἐστὶν ἄλογος ὄρεξις, ὑφ' ἣν ²⁵
τάττεται καὶ ταῦτα, σπάνις, μῖσος, φιλονεικία, ὀργή,
ἔρως, μῆνις, θυμός . . . ἡδονὴ δὲ ἐστὶν ἄλογος ἔπαρσις
ἐφ' αἰρετῷ δοκοῦντι ὑπάρχειν, ὑφ' ἣν τάττεται κήλησις,
ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις. Compare Cicero *Tuscu-*
lanae disputationes IV 10 ff. and *de finibus* III 35. ³⁰

179 Sextus Empiricus XI 73 οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἀδιά- ^{Pleasure}
φορον καὶ οὐ προηγμένον (τὴν ἡδονήν), ἀλλὰ Κλεάνθης
μὲν μήτε κατὰ φύσιν αὐτὴν εἶναι μήτε ἀξίαν ἔχειν αὐτὴν
ἐν τῷ βίῳ, καθάπερ δὲ τὸ κάλλυντρον κατὰ φύσιν μὴ εἶναι,
ὁ δὲ Ἀρχέδημος κατὰ φύσιν μὲν εἶναι ὡς τὰς ἐν μασχάλῃ ³⁵
τρίχας, οὐχὶ δὲ καὶ ἀξίαν ἔχειν.

180 Diogenes Laertius VII 85 f. ὁ δὲ λέγουσί τινες,
πρὸς ἡδονὴν γίγνεσθαι τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῖς ζῴοις,

ψεῦδος ἀποφαίνουσιν. ἐπιγέννημα γάρ φασιν, εἰ ἄρα ἐστίν, ἡδονὴν εἶναι, ὅταν αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἢ φύσις ἐπιζητήσασα τὰ ἐναρμόζοντα τῇ συστάσει ἀπολάβῃ· ὃν τρόπον ἀφιλαρύνεται τὰ ζῶα καὶ θάλλει τὰ φυτά.

ἀπάθεια

181 *ibid.* 117 φασὶ δὲ καὶ ἀπαθῇ εἶναι τὸν σοφὸν διὰ τὸ ἀνέμπτωτον εἶναι. (Cicero *de finibus* III 35 *perturbationes autem nulla naturae vi commoventur, omniaque ea sunt opiniones ac iudicia levitatis. itaque his sapiens semper vacabit.* pseudo-Plutarch *de vita Homeri* II 134 οἱ μὲν οὖν Στωικοὶ τὴν ἀρετὴν τίθενται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ.

εὐπάθειαι

182 Diogenes Laertius VII 116 εἶναι δὲ καὶ εὐπαθείας φασὶ τρεῖς, χαράν, εὐλάβειαν, βούλησιν. καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὖσαν εὐλογον ἔπαρσιν· τὴν δὲ εὐλάβειαν τῷ φόβῳ, οὖσαν εὐλογον ἔκκλισιν· φοβηθῆσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθῆσεσθαι δέ. τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν εἶναι τὴν βούλησιν, οὖσαν εὐλογον ὀρεξιν. καθάπερ οὖν ὑπὸ τὰ πρῶτα πάθη πίπτει τινά, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὸ τὰς πρῶτας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν, εὐνοίαν, εὐμένειαν, ἀσπασμόν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν αἰδῶ, ἀγνείαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν.

Wise men and fools

183 Stobaeus *eclogae* II 198 p. 99 Wachsmuth ἀρέσκει γὰρ τῷ τε Ζήνωνι καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ Στωικοῖς φιλοσόφοις δύο γένη τῶν ἀνθρώπων εἶναι, τὸ μὲν τῶν σπουδαίων, τὸ δὲ τῶν φαύλων· καὶ τὸ μὲν τῶν σπουδαίων διὰ παντὸς τοῦ βίου χρῆσθαι ταῖς ἀρεταῖς, τὸ δὲ τῶν φαύλων ταῖς κακίαις· ὅθεν τὸ μὲν αἰὲ κατορθοῦν ἐν ἅπασιν οἷς προστίθεται, τὸ δὲ ἀμαρτάνειν. *ibid.* 116 ff. pp. 65, 67 Wachsmuth φασὶ δὲ καὶ πάντα ποιεῖν τὸν σοφὸν <κατὰ> πᾶσας τὰς ἀρετὰς . . . κατὰ τὸ ἀνάλογον δὲ καὶ τὸν φαῦλον πάντα ὅσα ποιεῖ κακῶς ποιεῖν καὶ κατὰ πᾶσας τὰς κακίας.

The wise man an ideal

184 Seneca *de tranquillitate animi* 7. 4 ubi enim istum (sapientem) invenies, quem tot saeculis quaerimus? Plutarch *de Stoicorum repugnantibus* 1048 E οὔτε αὐτὸν ὁ Χρῦσιππος ἀποφαίνει σπουδαῖον οὔτε τινα τῶν αὐτοῦ γνωρίμων ἢ καθηγεμόνων. τί οὖν περὶ τῶν ἄλλων φρονοῦσιν ἢ ταῦτα ἅπερ λέγουσιν; μαίνεσθαι πάντας, ἀφραίνειν,

ἀνοσίους εἶναι, ἐπ' ἄκρον ἤκειν δυστυχίας, κακοδαιμονίας ἀπάσης.

185 Diogenes Laertius VII 119 *θείους τ' εἶναι* (τοὺς σοφούς). *ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οἰονεὶ θεόν.* Cicero *de finibus* III 75 quam gravis vero, quam magnifica, quam constans conficitur persona sapientis! qui, cum ratio docuerit, quod honestum esset, id esse solum bonum, semper sit necesse est beatus vereque omnia ista nomina possideat, quae irrideri ab imperitis solent. rectius enim appellabitur rex quam Tarquinius, qui nec se nec suos regere potuit, rectius magister populi—is enim est dictator—quam Sulla, qui trium pestiferorum vitiorum, luxuriae, avaritiae, crudelitatis magister fuit, rectius dives quam Crassus, qui, nisi eguisset, numquam Euphraten nulla belli causa transire voluisset. recte eius omnia dicentur, qui scit uti solus omnibus; recte etiam pulcher appellabitur; animi enim liniamenta sunt pulchriora quam corporis; recte solus liber nec dominationi cuiusquam parens nec oboediens cupiditati; recte invictus, cuius etiam si corpus constringatur, animo tamen vincula inici nulla possint. nec exspectet ullum tempus aetatis, ut tum denique iudicetur beatusne fuerit, cum extremum vitae diem morte confecerit, quod ille unus e septem sapientibus non sapienter Croesum monuit; nam si beatus umquam fuisset, beatam vitam usque ad illum a Cyro exstructum rogam pertulisset. quod si ita est, neque quisquam nisi bonus vir et omnes boni beati sint, quid philosophia magis colendum aut quid est virtute divinius?

186 Plutarch *de Stoicorum repugnantibus* 1042 D ἀλλ' οὐδὲ ὅλως, φασίν, οἶεται δεῖν Χρύσιππος οὔτε μονὴν ἐν τῷ βίῳ τοῖς ἀγαθοῖς, οὔτ' ἐξαγωγὴν τοῖς κακοῖς παραμετρῆν, ἀλλὰ τοῖς μέσοις κατὰ φύσιν· διὸ καὶ τοῖς εὐδαιμονοῦσι γίγνεται ποτε καθήκον ἐξάγειν ἑαυτούς, καὶ μένειν αὐθις ἐν τῷ ζῆν τοῖς κακοδαιμονοῦσιν. Compare Cicero *de finibus* III 60 f.

187 Diogenes Laertius VII 130 εὐλόγως τέ φασιν ἐξάξειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὸν σοφόν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων, καὶ ἐν σκληροτέρᾳ γένηται ἀλγίδονι ἢ πηρώσειν ἢ

νόσοις ἀνιάτοις. *ibid.* 28 f. ἐτελεύτα δὴ (ὁ Ζήνων) οὕτως. ἐκ τῆς σχολῆς ἀπιὼν προσέπταισε καὶ τὸν δάκτυλον περιέρρηξε. παίσας δὲ τὴν γῆν τῇ χειρί, φησὶ τὸ ἐκ τῆς Νιόβης,

5 ἔρχομαι, τί μ' αὖεις ;

καὶ παραχρήμα ἐτελεύτησεν, ἀποπνίξας ἑαυτόν. *ibid.* 176 καὶ τελευτᾷ (ὁ Κλεάνθης) τόνδε τὸν τρόπον· διώδησεν αὐτῷ τὸ οὐλον· ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἱατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς. καὶ πῶς ἔσχε καλῶς ὥστε
10 τοὺς ἱατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη συγχωρεῖν· τὸν δὲ μὴ ἀνασχέσθαι, ἀλλ' εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδοιοπορηῆσθαι, καὶ τὰς λοιπὰς ἀποσχόμενον τελευτῆσαι.

Society and
the state

188 Marcus Aurelius IX 9 ὅσα κοινού τινος μετέχει, πρὸς τὸ ὁμογενὲς σπεύδει . . . καὶ τοίνυν πᾶν τὸ κοινῆς νοεράς
15 φύσεως μετέχον πρὸς τὸ συγγενὲς ὁμοίως σπεύδει, ἢ καὶ μᾶλλον. ὅσῳ γάρ ἐστι κρεῖττον παρὰ τὰ ἄλλα, τοσούτῳ καὶ πρὸς τὸ συγκρινᾶσθαι τῷ οἰκείῳ καὶ συγγεῖσθαι ἐτοιμότερον. εὐθύς γοῦν ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων εὐρέθη σμῆνη, καὶ ἀγέλαι, καὶ νεοσσοτροφίαι, καὶ οἶον ἔρωτες·
20 ψυχαὶ γὰρ ἤδη ἦσαν ἐνταῦθα, καὶ τὸ συναγωγὸν ἐν τῷ κρεῖττονι ἐπιτεινόμενον εὐρίσκετο, οἶον οὔτε ἐπὶ φυτῶν ἦν, οὔτε ἐπὶ λίθων ἢ ξύλων. ἐπὶ δὲ τῶν λογικῶν ζώων πολιτεῖαι, καὶ φιλῖαι, καὶ οἶκοι, καὶ σύλλογοι, καὶ ἐν πολέμοις συνθήκαι καὶ ἀνοχαί.

25 189 Stobaeus *eclogae* II 184 f. p. 94 Wachsmuth τό τε δίκαιόν φασι φύσει εἶναι καὶ μὴ θέσει. ἐπόμενον δὲ τούτοις ὑπάρχειν καὶ τὸ πολιτεῦσθαι τὸν σοφὸν καὶ μάλιστα ἐν ταῖς τοιαύταις πολιτείαις ταῖς ἐμφαινούσαις τινὰ προκοπὴν πρὸς τὰς τελείας πολιτείας· καὶ τὸ νομοθετεῖν δὲ
30 καὶ τὸ παιδεύειν ἀνθρώπους, ἔτι δὲ συγγράφειν τὰ δυνάμενα ὠφελεῖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τοῖς γράμμασιν οἰκείου εἶναι τοῖς σπουδαίοις, καὶ τὸ συγκαταβαίνειν καὶ εἰς γάμον καὶ εἰς τεκνογονίαν καὶ αὐτοῦ χάριν καὶ τῆς πατρίδος, καὶ ὑπομένειν περὶ ταύτης, ἐὰν ἦ μετρία, καὶ πόνους
35 καὶ θάνατον. Compare Cicero *de finibus* III 62–68.

Friendship

190 Diogenes Laertius VII 124 λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι, διὰ τὴν ὁμοιότητα· φασὶ δ' αὐτὴν κοινωνίαν τινὰ εἶναι τῶν κατὰ τὸν βίον, χρωμένων

ἡμῶν τοῖς φίλοις ὡς ἑαυτοῖς. Compare Cicero *de finibus* III 70.

191 Plutarch *de Alexandri virtute* I 329 A καὶ μὴν ἡ πολὺ θαυματομένη πολιτεία τοῦ τὴν Στωικῶν αἵρεσιν καταβαλομένου Ζήνωνος εἰς ἐν τοῦτο συντείνει κεφάλαιον, ἵνα μὴ κατὰ πόλεις μηδὲ κατὰ δήμους οἰκῶμεν, ἰδίους ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίοις, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας καὶ πολίτας, εἰς δὲ βίος ἥ καὶ κόσμος ὥσπερ ἀγέλης συννόμον νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης. τοῦτο Ζήνων μὲν ἔγραψεν ὥσπερ ὄναρ ἢ εἰδωλον εὐνομίας φιλοσόφου καὶ πολιτείας ἀνατυπωσάμενος, Ἀλέξανδρος δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον παρέσχεν. Marcus Aurelius VI 44 πόλις καὶ πατρίς, ὡς μὲν Ἀντωνίνῳ, μοι ἡ Ῥώμη, ὡς δὲ ἀνθρώπῳ, ὁ κόσμος.

192 Diogenes Laertius VII 147 θεὸν δὲ εἶναι ζῶον ἀθάνατον, λογικόν, τέλειον ἢ νοερόν, ἐν εὐδαιμονίᾳ, κακοῦ παντός ἀνεπίδεκτον, προνοητικὸν κόσμου τε καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· μὴ εἶναι μέντοι ἀνθρωπόμορφον. εἶναι δὲ τὸν μὲν δημιουργὸν τῶν ὅλων καὶ ὥσπερ πατέρα πάντων κοινῶς τε καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διήκον διὰ πάντων, ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις. Δία μὲν γὰρ φασὶ δι' ὃν τὰ πάντα· Ζῆνα δὲ καλοῦσι παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἰτίος ἐστὶν ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν· Ἀθηνᾶν δὲ κατὰ τὴν εἰς αἰθέρα διάτασιν τοῦ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ· Ἥραν δὲ κατὰ τὴν εἰς ἀέρα· καὶ Ἥφαιστον κατὰ τὴν εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ· καὶ Ποσειδῶνα κατὰ τὴν εἰς τὸ ὑγρόν· καὶ Δήμητρα κατὰ τὴν εἰς γῆν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσηγορίας ἐχόμενοί τινος οἰκειότητος ἀπέδοσαν. Compare Cicero *de natura deorum* I 36 and II 60–72.

193 *ibid.* 151 φασὶ δὲ εἶναι καὶ τινὰς δαίμονας ἀνθρώπων συμπάθειαν ἔχοντας, ἐπόπτας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων· καὶ ἥρωας τὰς ὑπολελειμμένας τῶν σπουδαίων ψυχάς.

194 Marcus Aurelius V 27 ὁ δαίμων, ὃν ἐκάστῳ προστάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν, ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ.

195 Diogenes Laertius VII 149 καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεστάναι πᾶσάν φασιν, εἰ καὶ πρόνοιαν εἶναι.

Cicero *de divinatione* I 118 non placet Stoicis, singulis iecorum fissis aut aviū cantibus interesse deum: neque enim decorum est nec deis dignum, nec fieri ullo pacto potest: sed ita a principio incohatum esse mundum, ut certis
 5 rebus certa signa praecurrerent, alia in extis, alia in avibus, alia in fulguribus, alia in ostentis, alia in stellis, alia in somniantium visis, alia in furentium vocibus. ea quibus bene percepta sunt, ei non saepe falluntur.

Stoicism as a religion

196 Cleanthes apud Stobaeum *eclogae* I p. 25 Wachsmuth
 κῦδιστ' ἀθανάτων, πολυνώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ,
 10 Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγέ, νόμου μέτα πάντα κυβερνῶν,
 χαῖρε· σὲ γὰρ πάντεσσι θέμις θνητοῖσι προσανδάν.
 ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν, †ἥχου' μῖμῆμα λαχόντες
 μούνοι, ὅσα ζῶει τε καὶ ἔρπει θνήτ' ἐπὶ γαίαν·
 τῷ σε καθυμνήσω καὶ σὸν κράτος αἰὲν αἰίσω.
 15 σοὶ δὴ πᾶς ὅδε κόσμος, ἐλίσσόμενος περὶ γαίαν,
 πείθεται, ἥ κεν ἄγῃς, καὶ ἐκὼν ὑπὸ σείῳ κρατεῖται·
 τοῖον ἔχεις ὑποεργὸν ἀνικῆτοῖς ἐνὶ χερσὶν
 ἀμφήκη, πυρόεντ', αἰειζῶντα κεραυνόν·
 τοῦ γὰρ ὑπὸ πληγῆς φύσεως πάντ' ἐρρίγα<σιν>·
 20 ᾧ σὺ κατευθύνεις κοινὸν λόγον, ὃς διὰ πάντων
 φοιτᾷ, μιννύμενος μεγάλοις μικροῖς τε φαέσσι·

ὥς τόσσος γεγαῶς ὕπατος βασιλεὺς διὰ παντός,
 οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα, δαῖμον,
 οὔτε κατ' αἰθέριον θεῖον πόλον οὔτ' ἐνὶ πόντῳ,
 25 πλὴν ὅποσα ῥέζουσι κακοὶ σφετέρῃσιν ἀνοίαις·
 ἀλλὰ σὺ καὶ τὰ περισσὴ <τ> ἐπίστασαι ἄρτια θεῖναι,
 καὶ κοσμεῖν τᾶκοσμα καὶ οὐ φίλα σοὶ φίλα ἐστίν.
 ὧδε γὰρ εἰς ἓν πάντα συνήρμοκας ἐσθλὰ κακοῖσιν,
 ὥσθ' ἓνα γίγνεσθαι πάντων λόγον αἰὲν ἔοντα,
 30 ὃν φεύγοντες ἑῷσιν ὅσοι θνητῶν κακοὶ εἰσι,
 δύσμοροι, οἳ τ' ἀγαθῶν μὲν αἰεὶ κτήσιν ποθέοντες
 οὔτ' ἐσορῶσι θεοῦ κοινὸν νόμον οὔτε κλύουσιν,
 ᾧ κεν πειθόμενοι σὺν νῷ βίον ἐσθλὸν ἔχοιεν.
 αὐτοὶ δ' αὖθ' ὀρμῶσιν ἄνοι κακὸν ἄλλος ἐπ' ἄλλο,
 35 οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπουδὴν δυσέριστον ἔχοντες,

¹ ὅλου Bergk.

οἱ δ' ἐπὶ κερδοσύνας τετραμμένοι οὐδενὶ κόσμῳ,
 ἄλλοι δ' εἰς ἄνεσιν καὶ σώματος ἡδέα ἔργα
 . . . ἐπ' ἄλλοτε δ' ἄλλα φέροντες,¹
 σπεύδοντες μάλα πάνπαν ἐναντία τῶνδε γενέσθαι.
 ἀλλὰ Ζεῦ πάνδωρε, κελαινεφές, ἀργικέραυνε, 5
 ἀνθρώπους <μὲν> ῥύου ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς,
 ἦν σύ, πάτερ, σκέδασον ψυχῆς ἄπο, δὸς δὲ κυρῆσαι
 γνώμης, ἧ πίσυνος σὺ δίκης μέτα πάντα κυβερνᾷς,
 ὄφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεσθά σε τιμῇ,
 ὑμνοῦντες τὰ σὰ ἔργα διηνεκές, ὥς ἐπέοικε 10
 θνητὸν εἶναι, ἐπεὶ οὔτε βροτοῖς γέρας ἄλλο τι μεῖζον,
 οὔτε θεοῖς, ἧ κοινὸν αἰὲ νόμον ἐν δίκῃ ὑμνεῖν.

¹ φέρονται Meineke.

VI GREEK PHILOSOPHY IN ROME

Attitude to
philosophy

197 Ennius apud Gellium *noctes Atticae* v 15. 9

philosophandum est paucis: nam omnino haut placet.

198 Cicero *de legibus* I 53 me Athenis audire ex Phaedro meo memini, Gellium . . . cum pro consule ex praetura in Graeciam venisset, Athenis philosophos, qui tum erant, in locum unum convocasse, ipsisque magno opere auctorem fuisse, ut aliquando controversiarum aliquem facerent modum. quod si essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem convenire: et simul operam suam illis esse pollicitum, si posset inter eos aliquid convenire.

199 Cicero *de finibus* III 4 ars est enim philosophia vitae. Idem *Tusculanae disputationes* I 5 (philosophia) illustranda et excitanda nobis est, ut si occupati profuimus aliquid civibus nostris, prosimus etiam, si possumus, otiosi.

Philosophers
put down by
law (161 B.C.)

200 Gellius *noctes Atticae* xv 11 C. Fannio Strabone M. Valerio Messala coss. senatus consultum de philosophis et de rhetoribus factum est: "M. Pomponius praetor senatum consuluit. quod verba facta sunt de philosophis et de rhetoribus, de ea re ita censuerunt, ut M. Pomponius praetor animadverteret curaretque, uti ei e republica fideque sua videretur, uti Romae ne essent."

The embassy
of philosophers
(156 B.C.)

201 Plutarch *Cato maior* 22 ἤδη δὲ αὐτοῦ (τοῦ Κάτωνος) γέροντος γεγονότος πρέσβεις Ἀθήνηθεν ἦλθον εἰς Ῥώμην οἱ περὶ Καρνεάδην τὸν Ἀκαδημαϊκὸν καὶ Διογένη τὸν Στωϊκὸν φιλόσοφον καταδίκην τινὰ παραιτησόμενοι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἐρήμην ὦφλον, Ὀρωπίων μὲν διωξάντων, Σικωνίων δὲ καταψηφισαμένων, τίμημα πεντακοσίων ταλάντων ἔχουσαν. εὐθύς οὖν οἱ φιλολογώτατοι

τῶν νεανίσκων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ἴεντο καὶ συνῆσαν ἀκροώ-
 μενοι καὶ θαυμάζοντες αὐτούς· μάλιστα δ' ἡ Καρνεάδου
 χάρις, ἣς δυνάμεις τε πλείστη καὶ δόξα τῆς δυνάμεως
 οὐκ ἀποδέουσα, μεγάλων ἐπιλαβομένη καὶ φιλανθρώπων
 ἀκροατηρίων ὡς πνεῦμα τὴν πόλιν ἡχῆς ἐνέπλησε. καὶ 5
 λόγος κατεῖχεν ὡς ἀνὴρ Ἕλληνα εἰς ἔκπληξιν ὑπερφυῆς
 πάντα κηλῶν καὶ χειρούμενος ἔρωτα δεινὸν ἐμβέβληκε
 τοῖς νέοις, ὑφ' οὗ τῶν ἄλλων ἡδονῶν καὶ διατριβῶν
 ἐκπεσόντες ἐνθουσιῶσι περὶ φιλοσοφίαν. ταῦτα τοῖς μὲν
 ἄλλοις ἤρεσκε Ῥωμαίοις γιγνόμενα—ὁ δὲ Κάτων— 10
 παρελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον ἐμέμψατο τοῖς ἄρχουσιν,
 ὅτι πρεσβεῖα κάθηται πολὺν χρόνον ἄπρακτος ἀνδρῶν,
 οἱ περὶ παντὸς οὗ βούλονται ῥαδίως πείθειν δύναται·
 δεῖν οὖν τὴν ταχίστην γινῶναι τι καὶ ψηφίσασθαι περὶ
 τῆς πρεσβείας, ὅπως οὗτοι μὲν ἐπὶ τὰς σχολὰς τραπό- 15
 μενοι διαλέγονται παισὶν Ἑλλήνων, οἱ δὲ Ῥωμαίων νέοι
 τῶν νόμων καὶ τῶν ἀρχόντων ὡς πρότερον ἀκούωσι.
 Compare Cicero *academica* II 137, *Tusculanae disputationes*
 IV 5 and *de oratore* II 155.

202 Cicero *Tusculanae disputationes* IV 5 sapientiae Beginnings of
 studium vetus id quidem in nostris, sed tamen ante Laelii philosophy in
 aetatem et Scipionis non reperio quos appellare possim Rome
 nominatim. Compare *de oratore* II 154.

203 Cicero *Tusculanae disputationes* IV 6 f. itaque illius Early Epi-
 verae elegantisque philosophiae, quae ducta a Socrate in cureans
 Peripateticis adhuc permansit et idem alio modo dicentibus
 Stoicis, cum Academici eorum controversias disceptarent,
 nulla fere sunt aut pauca admodum Latina monumenta sive
 propter magnitudinem rerum occupationemque hominum, sive
 etiam quod imperitis ea probari posse non arbitrabantur: 30
 cum interim illis silentibus C. Amafinius exstitit dicens, cuius
 libris editis commota multitudo contulit se ad eam potissi-
 mum disciplinam, sive quod erat cognitu perfacilis, sive quod
 invitabantur illecebris blandis voluptatis, sive etiam, quia
 nihil erat prolatum melius, illud, quod erat, tenebant. post 35
 Amafinium autem multi eiusdem aemuli rationis multa cum
 scripssissent, Italiam totam occupaverunt, quodque maximum
 argumentum est non dici illa subtiliter, quod et tam facile

ediscantur et ab indoctis probentur, id illi firmamentum esse disciplinae putant.

Lucretius

204 Virgil *Georgics* II 490–492

felix qui potuit rerum cognoscere causas :
atque metus omnes et inexorabile fatum
5 subiecit pedibus strepitumque Acherontis avari.

205 Lucretius II 14–21

o miseras hominum mentes, o pectora caeca !
qualibus in tenebris vitae quantisque periclis
degitur hoc aevi quodcumquest ! nonne videre
nil aliud sibi naturam latrare, nisi utqui
10 corpore seiunctus dolor absit, mente fruatur
incundo sensu cura semota metuque ?
ergo corpoream ad naturam pauca videmus
esse opus omnino, quae demant cumque dolorem.

206 *ibid.* 55–61

nam veluti pueri trepidant atque omnia caecis
15 in tenebris metuunt, sic nos in luce timemus
interdum, nilo quae sunt metuenda magis quam
quae pueri in tenebris pavitant finguntque futura.
hunc igitur terrorem animi tenebrasque necessest
non radii solis neque lucida tela diei
20 discutiant, sed naturae species ratioque.

207 II 1090–1104

quae bene cognita si teneas, natura videtur
libera continuo dominis privata superbis
ipsa sua per se sponte omnia dis agere experts.
nam pro sancta deum tranquilla pectora pace
25 quae placidum degunt aevom vitamque serenam,
quis regere immensi summam, quis habere profundi
indu manu validas potis est moderanter habenas,
quis pariter caelos omnis convertere et omnis
ignibus aetheriis terras suffire feracis,
30 omnibus inve locis esse omni tempore praesto,
nubibus ut tenebras faciat caelique serena
concutiat sonitu, tum fulmina mittat et aedis
saepe suas disturbet et in deserta recedens

saeviat exercens telum quod saepe nocentes
praeterit exanimatque indignos inque merentes ?

208 v 419-431

nam certe neque consilio primordia rerum
ordine se suo quaeque sagaci mente locarunt
nec quos quaeque darent motus pepigere profecto, 5
sed quia multa modis multis primordia rerum
ex infinito iam tempore percita plagis
ponderibusque suis consuerunt concita ferri
omnimodisque coire atque omnia pertemptare,
quaecumque inter se possent congressa creare, 10
propterea fit uti magnum volgata per aevom
omne genus coetus et motus experiundo
tandem convenient ea quae convecta repente
magnarum rerum fiunt exordia saepe,
terrai maris et caeli generisque animantum. 15

209 II 167-181

at quidam contra haec, ignari materiali,
naturam non posse deum sine numine credunt
tanto opere humanis rationibus admoderate
tempora mutare annorum frugesque creare,
et iam cetera, mortalis quae suadet adire 20
ipsaque deducit dux vitae dia voluptas
et res per Veneris blanditur saecula propagent,
ne genus occidat humanum. quorum omnia causa
constituuisse deos cum fingunt, omnibu' rebus
magno opere a vera lapsi ratione videntur. 25
nam quamvis rerum ignorem primordia quae sint,
hoc tamen ex ipsis caeli rationibus ausim
confirmare aliisque ex rebus reddere multis,
nequaquam nobis divinitus esse creatam
naturam mundi: tanta stat praedita culpa. 30

210 III 830-842

nil igitur mors est ad nos neque pertinet hilum,
quandoquidem natura animi mortalis habetur,
et velut anteacto nil tempore sensimus aegri,
ad confligendum venientibus undique Poenis,

omnia cum belli trepido concussa tumultu
 horrida contremuere sub altis aetheris oris,
 in dubioque fuere utrorum ad regna cadendum
 omnibus humanis esset terraque marique,
 5 sic, ubi non erimus, cum corporis atque animai
 discidium fuerit quibus e sumus uniter apti,
 scilicet haud nobis quicquam, qui non erimus tum,
 accidere omnino poterit sensumque movere,
 non si terra mari miscebitur et mare caelo.

211 *ibid.* 1042–1052

10 ipse Epicurus obit decurso lumine vitae,
 qui genus humanum ingenio superavit et omnis
 restinexit, stellas exortus ut aetherius sol.
 tu vero dubitabis et indignabere obire?
 mortua cui vita est prope iam vivo atque videnti,
 15 qui somno partem maiorem conteris aevi
 et vigilans stertis nec somnia cernere cessas
 sollicitamque geris cassa formidine mentem
 nec reperire potes tibi quid sit saepe mali, cum
 ebrius urgeris multis miser undique curis
 20 atque animi incerto fluitans errore vagaris.

212 *II* 646–651

omnis enim per se divom natura necessest
 immortalī aevo summa cum pace fruatur
 semota ab nostris rebus seiunctaque longe.
 nam privata dolore omni, privata periculis,
 25 ipsa suis pollens opibus, nil indiga nostri,
 nec bene promeritis capitur neque tangitur ira.

213 *V* 1198–1203

nec pietas ullast velatum saepe videri
 vertier ad lapidem atque omnis accedere ad aras
 nec procumbere humi prostratum et pandere palmas
 30 ante deum delubra nec aras sanguine multo
 spargere quadrupedum nec votis nectere vota,
 sed mage pacata posse omnia mente tueri.

Panaetius ob.
 circa 110 B.C.

214 Suidas s.v. Παναίτιος . . . Ῥόδιος φιλόσοφος Στωϊ-
 κὸς . . . ὃς καθηγήσατο καὶ Σκιπίωνος τοῦ ἐπικληθέντος

Ἀφρικανοῦ μετὰ Πολύβιον Μεγαλοπολίτην. ἐτελεύτησε δ' ἐν Ἀθήναις.

215 Cicero *de finibus* IV 79 quam illorum (Stoicorum priorum) tristitiam atque asperitatem fugiens Panaetius nec acerbitatem sententiarum nec disserendi spinas probavit,⁵ fuitque in altero genere mitior, in altero illustrior, semperque habuit in ore Platonem, Aristotelem, Xenocratem, Theophrastum, Dicaearchum, ut ipsius scripta declarant.

216 Philo *de incorruptibilitate mundi* 497 Βόηθος γοῦν καὶ . . . Παναίτιος . . . τὰς ἐκπυρώσεις καὶ παλιγ-¹⁰ γενεσίας καταλιπόντες, πρὸς θειότερον δόγμα τὸ τῆς ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου παντὸς ἡυτομόλησαν.

217 Gellius *noctes Atticae* XII 5. 10 ἀναλγησία enim atque ἀπάθεια non meo tantum, inquit (Taurus), sed quorundam etiam ex eadem porticu prudentiorum homi-¹⁵ num, sicuti iudicio Panaetii . . . improbata abiectaue est.

218 Sextus Empiricus XI 73 Παναίτιος δὲ τινὰ μὲν κατὰ φύσιν ὑπάρχειν (ἡδονήν), τινὰ δὲ παρὰ φύσιν.

219 Cicero *de divinatione* I 6 sed a Stoicis vel princeps eius disciplinae, Posidonii doctor, discipulus Antipatri, de-²⁰ generavit Panaetius: nec tamen ausus est negare vim esse divinandi, sed dubitare se dixit.

220 Suidas s.v. Ποσειδώνιος Ἀπαμεὺς ἐκ Συρίας ἢ Ῥόδιος, Posidonius φιλόσοφος Στωικός, ὃς ἐπεκλήθη ἀθλητῆς· σχολὴν δ' ἔσχευ ἐν Ῥόδῳ, διάδοχος γεγονὼς καὶ μαθητὴς Παναιτίου.²⁵ ἦλθε δὲ καὶ εἰς Ῥώμην ἐπὶ Μάρκου Μαρκέλλου (51 B.C.). ἔγραψε πολλά.

221 Strabo XVI 2. 10 Ποσειδώνιος ὁ Στωικός, ἀνὴρ τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων πολυμαθέστατος. II 3. 8 πολὺ γάρ ἐστι τὸ αἰτιολογικὸν παρ' αὐτῷ καὶ τὸ³⁰ Ἀριστοτελίζον.

222 Cicero *Tusculanae disputationes* II 61 noster Posidonius, quem et ipse saepe vidi et id dicam, quod solebat narrare Pompeius: se, cum Rhodum venisset decedens ex Syria, audire voluisse Posidonium; sed cum audisset eum³⁵ graviter esse aegrum, quod vehementer eius artus laborarent, voluisse tamen nobilissimum philosophum visere; quem ut vidisset et salutavisset honorificisque verbis prosecutus esset

molesteque se dixisset ferre, quod eum non posset audire; at ille: 'Tu vero,' inquit, 'potes, nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit.' itaque narrabat eum graviter et copiose de hoc ipso, nihil esse bonum, nisi quod esset honestum, cubantem disputavisse, cumque quasi faces ei doloris admoverentur, saepe dixisse: 'Nihil agis, dolor! quamvis sis molestus, numquam te esse confitebor malum.'

Cicero

223 *academica* I 11 ego autem—dicam enim, ut res est—
 dum me ambitio, dum honores, dum causae, dum rei publicae
 non solum cura, sed quaedam etiam procuratio multis officiis
 implicatum et constrictum tenebat, haec inclusa habebam et,
 ne obsolescerent, renovabam, cum licebat, legendo. nunc
 vero et fortunae gravissimo percussus vulnere et admini-
 stratione rei publicae liberatus, doloris medicinam a
 philosophia peto et otii oblectationem hanc honestissimam
 iudico. aut enim huic aetati hoc maxime aptum est aut
 eis rebus, si quas dignas laude gessimus, hoc in primis con-
 sentaneum aut etiam ad nostros cives, erudiendos nihil
 utilius aut, si haec ita non sunt, nihil aliud video quod agere
 possimus. Compare *de finibus* I 10 and *Tusculanae disputa-*
tiones I 1.

224 *ad Atticum* XII 52. 3 ἀπόγραφα sunt: minore labore
 fiunt: verba tantum affero, quibus abundo. *de finibus* I 6
 quid, si nos non interpretum fungimur munere, sed tuemur ea,
 quae dicta sunt ab eis, quos probamus, eisque nostrum iudi-
 cium et nostrum scribendi ordinem adiungimus? quid habent
 cur Graeca anteponant eis, quae et splendide dicta sint
 neque sint conversa de Graecis?

225 *academica* I 13 sed de te ipso quid est, inquit, quod
 audio? quamam, inquam, de re? relictam a te veterem
 illam, inquit, tractari autem novam. quid ergo? inquam.
 Antiocho id magis licuerit, nostro familiari, remigrare in
 domum veterem e nova quam nobis in novam e vetere? *de*
officiis III 20 nobis autem nostra Academia magnam licen-
 tiam dat, ut quodcumque maxime probabile occurrat, id nostro
 iure liceat defendere. Compare *Tusculanae disputationes* V
 33 nos in diem vivimus: quodcumque nostros animos pro-

babilitate percussit, id dicimus: itaque soli sumus liberi, and *de natura deorum* I 12 non enim sumus ei, quibus nihil verum esse videatur, sed ei, qui omnibus veris falsa quaedam adiuncta esse dicamus, tanta similitudine, ut in eis nulla insit certa iudicandi et assentiendi nota. ex quo existit⁵ illud, multa esse probabilia, quae quamquam non perciperentur, tamen, quia visum quendam haberent insignem et illustrem, eis sapientis vita regeretur.

226 *de natura deorum* I 10 qui autem requirunt quid quaque de re ipsi sentiamus, curiosius id faciunt quam¹⁰ necesse est. non enim tam auctores in disputando quam rationis momenta quaerenda sunt. quin etiam obest plerumque eis, qui discere volunt, auctoritas eorum, qui se docere profitentur: desinunt enim suum iudicium adhibere, id habent ratum, quod ab eo, quem probant, iudicatum¹⁵ vident. nec vero probare soleo id, quod de Pythagoreis accepimus, quos ferunt, si quid affirmarent in disputando, cum ex eis quaereretur, quare ita esset, respondere solitos: 'Ipse dixit.' 'Ipse' autem erat Pythagoras. tantum opinio praeiudicata poterat, ut etiam sine ratione valeret auctoritas.²⁰

227 *Tusculanae disputationes* V 82 te nulla vincula impediunt ullius certae disciplinae libasque ex omnibus quodcumque te maxime specie veritatis movet.

228 *de natura deorum* I 60 omnibus fere in rebus, et maxime in physicis, quid non sit citius quam quid sit dixerim.²⁵

229 *Tusculanae disputationes* III 2 quod si talis nos natura genuisset, ut eam ipsam intueri et perspicere eademque optima duce cursum vitae conficere possemus, haud erat sane, quod quisquam rationem ac doctrinam requireret. nunc parvulos nobis dedit igniculos, quos celeriter malis moribus opinionibusque depravati sic restinguimus, ut nusquam naturae lumen appareat. sunt enim ingeniis nostris semina innata virtutum, quae si adolescere liceret, ipsa nos ad beatam vitam natura perduceret. Compare *de finibus* V 59 f.

230 *de legibus* I 24 f. nam cum de natura hominis quaeritur,³⁵ disputari solet (et nimirum ita sunt ut disputantur) perpetuis cursibus conversionibusque caelestibus exstitisse quandam maturitatem serendi generis humani: quod sparsum in terras

atque satum divino auctum sit animorum munere. cumque alia, quibus cohaerent homines, e mortali genere sumpserint, quae fragilia essent et caduca, animum esse ingeneratum a deo. ex quo vere vel agnatio nobis cum caelestibus, vel
 5 genus vel stirps appellari potest. itaque ex tot generibus nullum est animal praeter hominem, quod habeat notitiam aliquam dei; ipsisque in hominibus nulla gens est neque tam immansueta neque tam fera, quae non, etiam si ignoret, qualem habere deum deceat, tamen habendum sciat. ex quo
 10 efficitur illud, ut is agnoscat deum qui, unde ortus sit, quasi recordetur ac noscat.

Virgil

231 *Aeneid* VI 724–75

Principio caelum ac terram camposque liquentis
 lucentemque globum lunae Titaniaque astra
 spiritus intus alit, totamque infusa per artus
 15 mens agitat molem et magno se corpore miscet.
 inde hominum pecudumque genus vitaeque volantum
 et quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus.
 igneus est ollis vigor et caelestis origo
 seminibus, quantum non corpora noxia tardant
 20 terrenique hebetant artus moribundaque membra.
 hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque, neque auras
 dispiciunt clausae tenebris et carcere caeco.
 quin et supremo cum lumine vita reliquit,
 non tamen omne malum miseris nec funditus omnes
 25 corporeae excedunt pestes, penitusque necesse est
 multa diu concreta modis inolescere miris.
 ergo exercentur poenis veterumque malorum
 supplicia expendunt. aliae panduntur inanes
 suspensae ad ventos, aliis sub gurgite vasto
 30 infectum eluitur scelus aut exuritur igni.
 quisque suos patimur manis; exinde per amplum
 mittimur Elysium et pauci laeta arva tenemus;
 donec longa dies, perfecto temporis orbe,
 concretam exemit labem purumque relinquit
 35 aetherium sensum atque aurai simplicis ignem.
 has omnis, ubi mille rotam volvere per annos,
 Lethaeum ad fluvium deus evocat agmine magno,

scilicet inmemores super ut convexa revisant
rursus et incipiant in corpora velle reverti.

232 Seneca *naturales quaestiones* III praefatio 10–17 quid Seneca
praecipuum in rebus humanis est? non classibus maria
complesse nec in rubri maris litore signa fixisse nec deficiente ⁵
ad iniurias terra errasse in oceano ignota quaerentem, sed
animo omnia vidisse et, qua maior nulla victoria est, vitia
domuisse. innumerabiles sunt, qui populos, qui urbes
habuerunt in potestate, paucissimi, qui se. quid est
praecipuum? erigere animum supra minas et promissa ¹⁰
fortunae, nihil dignum illam habere putare, quod speres:
quid enim habet dignum, quod concupiscas? qui a divinorum
conversatione quotiens ad humana recideris, non aliter
caligabis quam quorum oculi in densam umbram ex claro
sole redierunt. quid est praecipuum? posse laeto animo ¹⁵
adversa tolerare. quidquid acciderit, sic ferre, quasi volueris
tibi accidere. debuisses enim velle, si scisses omnia ex
decreto dei fieri: flere, queri, gemere desciscere est. quid
est praecipuum? animus contra calamitates fortis et
contumax, luxuriae non adversus tantum, sed infestus, nec ²⁰
avidus periculi nec fugax, qui sciat fortunam non exspectare
sed facere, et adversus utranque intrepidus inconfususque
prodire, nec illius tumultu nec huius fulgore percussus.
quid est praecipuum? non admittere in animo mala
consilia, puras ad caelum manus extollere, nullum bonum ²⁵
petere, quod ut ad te transeat, aliquis dare debet, aliquis
amittere, optare, quod sine adversario optatur, bonam
mentem: cetera magno aestimata mortalibus, etiamsi quis
domum casus adtulerit, sic intueri, quasi exitura, qua
venerunt. quid est praecipuum? altos supra fortuita ³⁰
spiritus tollere, hominis meminisse, ut, sive felix eris, scias
hoc non futurum diu, sive infelix, scias te hoc non esse, si
non putes. quid est praecipuum? in primis labris animam
habere. haec res efficit non e iure Quiritium liberum, sed e
iure naturae. liber autem est, qui servitutem suam ³⁵
effugit. haec est adsidua et ineluctabilis et per diem et per
noctem aequaliter premens, sine intervallo, sine commeatu.
sibi servire gravissima est servitus: quam discutere facile

est, si desieris multa te poscere, si desieris tibi referre mercedem, si ante oculos et naturam tuam et aetatem posueris, licet prima sit, ac tibi ipse dixeris: quid insanio? quid anhele? quid sudo? quid terram, quid forum verso?
 5 nec multo opus est nec diu.

233 *epistulae* 92. 30 'sed si cui virtus animusque in corpore praesens,' hic deos aequat. illo tendit originis suae memor. nemo inprobe eo conatur adscendere, unde descenderat. quid est autem cur non existimes in eo divini aliquid
 10 exsistere, qui dei pars est? totum hoc, quo continemur, et unum est et deus: et socii sumus eius et membra. ibid. 73. 15 miraris hominem ad deos ire? deus ad homines venit, immo, quod est propius, in homines venit: nulla sine deo mens bona est. semina in corporibus
 15 humanis divina dispersa sunt, quae si bonus cultor excipit, similia origini prodeunt et paria his, ex quibus orta sunt, surgunt: si malus, non aliter quam humus sterilis ac palustris necat ac deinde creat purgamenta pro frugibus.

234 ibid. 102. 26 dies iste, quem tanquam extremum
 20 reformidas, aeterni natalis est. depone onus: quid cunctaris?

Musonius

235 Musonius apud Stobaeum *eclogae* II 426 p. 183 Wachsmuth πάντες, ἔφη, φύσει πεφύκαμεν οὕτως, ὥστε ζῆν ἀναμαρτήτως καὶ καλῶς, οὐχ ὁ μὲν ἡμῶν, ὁ δ' οὐ.

236 apud Stobaeum *florilegium* 117. 8 IV p. 88 Meineke
 25 ἄγει γὰρ ἡ ἐκάστου φύσις ἕκαστον πρὸς τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνου· ὥστε καὶ τὸν ἄνθρωπον εἰκὸς οὐχ ὅταν ἐν ἡδονῇ βιῶ, τότε κατὰ φύσιν βιοῦν, ἀλλ' ὅταν ἐν ἀρετῇ. καθόλου δὲ ἄνθρωπος μίμημα μὲν θεοῦ μόνον τῶν
 30 ἐπιγείων ἐστίν, ἐκείνῳ δὲ παραπλησίας ἔχει τὰς ἀρετάς· ἐπεὶ μηδ' ἐν θεοῖς μηδὲν ὑπονοῆσαι κρείττον ἔχομεν φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης, ἔτι δὲ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης. ὥσπερ οὖν ὁ θεὸς διὰ τὴν παρουσίαν τούτων τῶν ἀρετῶν ἀήττητος μὲν ἡδονῆς ἀήττητος δὲ πλεονεξίας,
 35 κρείττων δ' ἐπιθυμίας κρείττων δὲ φθόνου καὶ ζηλοτυπίας, μεγαλόφρων δὲ καὶ εὐεργετικὸς καὶ φιλόανθρωπος (τοιοῦτον γὰρ ἐπινοοῦμεν τὸν θεόν), οὕτω καὶ τὸ ἐκείνου μίμημα τὸν ἄνθρωπον ἡγητέον, ὅταν ἔχῃ κατὰ φύσιν, ὁμοίως

ἔχειν καὶ οὕτως ἔχοντα εἶναι ζηλωτόν· ὦν δὲ ζηλωτὸς εὐθὺς ἂν εἶη καὶ εὐδαίμων· οὐ γὰρ ἄλλους γέ τινας ἢ τοὺς εὐδαίμονας ζηλοῦμεν.

237 Suidas s.v. Ἐπικτήτος Ἱεραπόλεως τῆς Φρυγίας, Epictetus φιλόσοφος, δοῦλος Ἐπαφροδίτου τῶν σωματοφυλάκων ⁵ τοῦ βασιλέως Νέρωνος. πηρωθεὶς δὲ τὸ σκέλος ὑπὸ ρεύματος ἐν Νικοπόλει τῆς νέας Ἡπείρου ὥκησε, καὶ διατείνας μέχρι Μάρκου Ἀντωνίνου ἔγραψε πολλά.

238 *dissertationes* II 8. 9-14 οὐ θέλεις οὖν ἐκεῖ ζητεῖν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, οὐ μὴ παρόντος ἐπ' οὐδενὸς τῶν ¹⁰ ἄλλων θέλεις λέγειν τὸ ἀγαθόν; “τί οὖν; οὐκ ἔστι θεῶν ἔργα κάκεῖνα;” ἔστιν, ἀλλ' οὐ προηγούμενα οὐδὲ μέρη θεῶν. σὺ δὲ προηγούμενον εἶ, σὺ ἀπόσπασμα εἶ τοῦ θεοῦ· ἔχεις τι ἐν σεαυτῷ μέρος ἐκείνου. τί οὖν ἀγνοεῖς σου τὴν εὐγένειαν; τί οὐκ οἶδας, πόθεν ἐλήλυθας; οὐ ¹⁵ θέλεις μεμνήσθαι, ὅταν ἐσθίης, τίς ὦν ἐσθίεις καὶ τίνα τρέφεις; ὅταν συνουσία χρεῖ, τίς ὦν χρεῖ; ὅταν ὁμιλία, ὅταν γυμνάζῃ, ὅταν διαλέγῃ, οὐκ οἶδας ὅτι θεὸν τρέφεις, θεὸν γυμνάζεις; θεὸν περιφέρεις, τάλας, καὶ ἀγνοεῖς. δοκεῖς με λέγειν ἀργυροῦν τινα ἢ χρυσοῦν ἔξωθεν; ἐν ²⁰ σαυτῷ φέρεις αὐτὸν καὶ μολύνων οὐκ αἰσθάνῃ ἀκαθάρτοις μὲν διανοήμασι, ῥυπαραῖς δὲ πράξεσι. καὶ ἀγάλματος μὲν τοῦ θεοῦ παρόντος οὐκ ἂν τολμήσαις τι τούτων ποιεῖν ὦν ποιεῖς· αὐτοῦ δὲ τοῦ θεοῦ παρόντος ἔσωθεν καὶ ἐφορῶντος πάντα καὶ ἐπακούοντος οὐκ αἰσχύνη ταῦτα ²⁵ ἐνθυμούμενος καὶ ποιῶν, ἀναίσθητε τῆς σαυτοῦ φύσεως καὶ θεοχόλωτε.

239 I 14. 12 ἀλλ' οὖν οὐδὲν ἦττον καὶ ἐπίτροπον ἐκάστῳ παρέστησεν (ὁ Ζεὺς) τὸν ἐκάστου δαίμονα καὶ παρέδωκεν φυλάσσειν αὐτὸν αὐτῷ καὶ τοῦτον ἀκοίμητον καὶ ἀπα- ³⁰ λόγιστον. τίνι γὰρ ἄλλῳ κρείττονι καὶ ἐπιμελεστέρω φύλακι παρέδωκεν ἡμῶν ἕκαστον;

240 IV 1. 1 ἐλεύθερός ἐστιν ὁ ζῶν ὡς βούλεται, ὃν οὐτ' ἀναγκάσαι ἔστιν οὔτε κωλύσαι οὔτε βιάσασθαι, οὐ αἱ ὀρμαὶ ἀνεμπόδιστοι, αἱ ὀρέξεις ἐπιτευκτικαί, αἱ ἐκκλίσεις ³⁵ ἀπερίπτωτοι. τίς οὖν θέλει ζῆν ἀμαρτάνων; Οὐδεῖς. Τίς θέλει ζῆν ἐξαπατῶμενος, προπίπτων, ἀδικος ὢν, ἀκόλαστος, μεμψίμοιρος, ταπεινός; Οὐδεῖς. Οὐδεῖς ἄρα

τῶν φαύλων ζῇ ὡς βούλεται· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐλεύθερός ἐστι. τίς δὲ θέλει λυπούμενος ζῆν, φοβούμενος, φθονῶν, ἐλεῶν, ὀρεγόμενος καὶ ἀποτυγχάνων, ἐκκλίνων καὶ περιπίπτων; Οὐδὲ εἷς. Ἐχομεν οὖν τινα τῶν φαύλων
 5 ἄλυπον, ἄφοβον, ἀπερίπτωτον, ἀναπότευκτον; Οὐδένα. Οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐλεύθερον. Compare fragment 8 Schweighäuser ἐλευθερία καὶ δουλεία, τὸ μὲν ἀρετῆς ὄνομα, τὸ δὲ κακίας, ἄμφω δὲ προαιρέσεως ἔργα.

241 *dissertationes* I 13. 3 ff. πῶς οὖν τις ἀνάσχηται
 10 τῶν τοιούτων (recalcitrant slaves); Ἀνδραπόδον, οὐκ ἀνέξῃ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ σαυτοῦ, ὃς ἔχει τὸν Δία πρόγονον, ὥσπερ υἱὸς ἐκ τῶν αὐτῶν σπερμάτων γέγονεν καὶ τῆς αὐτῆς ἄνωθεν καταβολῆς, ἀλλ' εἰ ἐν τινι τοιαύτῃ χώρᾳ κατετάγῃς ὑπερεχούσῃ, εὐθὺς τύραννον καταστήσεις
 15 σεαυτόν; οὐ μεμνήσῃ τί εἰ καὶ τίνων ἄρχεις; ὅτι συγγενῶν, ὅτι ἀδελφῶν φύσει, ὅτι τοῦ Διὸς ἀπογόνων;

242 fragment 136 Schweighäuser πάντα ὑπακούει τῷ κόσμῳ καὶ ὑπηρετεῖ καὶ γῇ καὶ θάλασσα καὶ ἥλιος καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα καὶ τὰ γῆς φυτὰ καὶ ζῶα· ὑπακούει δὲ αὐτῷ
 20 καὶ τὸ ἡμέτερον σῶμα καὶ νοσοῦν καὶ ὑγιαῖνον, ὅταν ἐκεῖνος θέλῃ, καὶ νεάζον καὶ γηρῶν καὶ τὰς ἄλλας διερχόμενον μεταβολάς. οὐκοῦν εὐλογον καὶ ὃ ἐφ' ἡμῖν ἐστι, τουτέστι τὴν κρίσιν, μὴ ἀντιτείνειν μόνην πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ ἰσχυρός ἐστι καὶ κρείσσω καὶ ἄμεινον ὑπὲρ ἡμῶν
 25 βεβούλευται μετὰ τῶν ὄλων καὶ ἡμᾶς συνδιοικῶν.

243 *dissertationes* I 16. 15 ff. εἰ γὰρ νοῦν εἵχομεν, ἄλλο τι ἔδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ ἢ ὑμνεῖν τὸ θεῖον καὶ εὐφημεῖν καὶ ἐπεξέρχεσθαι τὰς χάριτας; οὐκ ἔδει καὶ σκάπτοντας καὶ ἀροῦντας καὶ ἐσθίουντας ἄδειν τὸν ὕμνον
 30 τὸν εἰς τὸν θεόν; “μέγας ὁ θεός, ὅτι ἡμῖν παρέσχεν ὄργανα ταῦτα δι' ὧν τὴν γῆν ἐργασόμεθα· μέγας ὁ θεός, ὅτι χεῖρας δέδωκεν, ὅτι κατάποσιν, ὅτι κοιλίαν, ὅτι αὔξεσθαι λεληθότως, ὅτι καθεύδοντας ἀναπνεῖν.” ταῦτα ἐφ' ἐκάστου ἐφυμνεῖν ἔδει καὶ τὸν μέγιστον καὶ θειότατον ὕμνον
 35 ἐφυμνεῖν, ὅτι τὴν δύναμιν ἔδωκεν τὴν παρακολουθητικὴν τούτοις καὶ ὁδῷ χρηστικῇν. τί οὖν; ἐπεὶ οἱ πολλοὶ ἀποτετύφλωσθε, οὐκ ἔδει τινὰ εἶναι τὸν ταύτην ἐκπληροῦντα τὴν χώραν καὶ ὑπὲρ πάντων ἄδοντα τὸν ὕμνον

τὸν εἰς τὸν θεόν; τί γὰρ ἄλλο δύναμαι γέρων χολὸς εἰ μὴ ὑμνεῖν τὸν θεόν; εἰ γοῦν ἀηδὼν ἤμην, ἐποίουν τὰ τῆς ἀηδόνης, εἰ κύκνος, τὰ τοῦ κύκνου. νῦν δὲ λογικός εἰμι· ὑμνεῖν με δεῖ τὸν θεόν. τοῦτό μου τὸ ἔργον ἐστίν, ποιῶ αὐτὸ οὐδ' ἐγκαταλείψω τὴν τάξιν ταύτην, ἐφ' ὅσον ⁵ ἂν δίδωται καὶ ὑμᾶς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ταύτην ὠδὴν παρακαλῶ.

244 II 17 συνελόντι δὲ εἰπεῖν, πάντα, τὰ μὲν τοῦ σώματος, Marcus
ποταμός, τὰ δὲ τῆς ψυχῆς, ὄνειρος καὶ τύφος· ὁ δὲ βίος, Aurelius
πόλεμος καὶ ξένου ἐπιδημία· ἡ ὑστεροφημία δέ, λήθη. ¹⁰
τί οὖν τὸ παραπέμψαι δυνάμενον; ἐν καὶ μόνον φιλοσοφία. τοῦτο δὲ ἐν τῷ τηρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύβριστον, καὶ ἀσινῇ, ἡδονῶν καὶ πόνων κρείσσονα, μηδὲν εἰκῇ ποιοῦντα, μηδὲ διεψευσμένως καὶ μεθ' ὑπο-
κρίσεως, ἀνενδεῇ τοῦ ἄλλον ποιῆσαί τι ἢ μὴ ποιῆσαι· ¹⁵
ἔτι δὲ τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα δεχόμενον, ὡς ἐκεῖθεν ποθεν ἐρχόμενα, ὅθεν αὐτὸς ἦλθεν· ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν θάνατον ἴλεω τῇ γνώμῃ περιμένοντα, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ λύσιν τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἕκαστον ζῶον συγκρίνεται. εἰ δὲ αὐτοῖς τοῖς στοιχείοις μηδὲν δεινὸν ἐν τῷ ἕκαστον ²⁰
διηνεκῶς εἰς ἕτερον μεταβάλλειν, διὰ τί ὑπὶδηταί τις τὴν πάντων μεταβολὴν καὶ διάλυσιν; κατὰ φύσιν γάρ· οὐδὲν δὲ κακὸν κατὰ φύσιν.

245 III 4 μέμνηται δὲ (sc. the good man) καὶ ὅτι συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν· καὶ ὅτι κήδεσθαι μὲν πάντων ἀνθρώπων ²⁵
κατὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν ἐστί· δόξης δὲ οὐχὶ τῆς παρὰ πάντων ἀνθεκτέον, ἀλλὰ τῶν ὁμολογουμένως τῇ φύσει βιούντων μόνον.

246 II 11 τὸ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν, εἰ μὲν θεοὶ εἰσιν, οὐδὲν δεινόν· κακῷ γάρ σε οὐκ ἂν περιβάλοιεν· εἰ δὲ ³⁰
ἦτοι οὐκ εἰσίν, ἢ οὐ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων, τί μοι ζῆν ἐν κοσμῷ κενῷ θεῶν, ἢ προνοίας κενῷ; ἀλλὰ καὶ εἰσί, καὶ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων· καὶ τοῖς μὲν κατ' ἀλήθειαν κακοῖς ἵνα μὴ περιπίπτῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπ' αὐτῷ τὸ πᾶν ἔθεντο· τῶν δὲ λοιπῶν εἴ τι κακὸν ἦν, καὶ τοῦτο ³⁵
ἂν προείδοντο, ἵνα ἐπῆν (ἐπῆ codd.) πάντα τὸ μὴ περιπίπτειν αὐτῷ.

247 IV 14 ἐνυπέστης, ὡς μέρος. ἐναφανισθήσῃ τῷ

γαινῆσαντι· μᾶλλον δὲ ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ
τὸν σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν.

248 V 33 τί οὖν ; περιμένεις ἵλεως τὴν εἴτε σβέσιν εἴτε
μετάστασιν· ἕως δὲ ἐκείνης ὁ καιρὸς ἐφίσταται, τί ἀρκεῖ ;
5 τί δ' ἄλλο ἢ θεοὺς μὲν σέβειν καὶ εὐφημεῖν, ἀνθρώπους
δὲ εὖ ποιεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι αὐτῶν καὶ ἀπέχεσθαι.

ἐμφύτον παντὶ γένει ἀνθρώπων σπέρμα τοῦ Λόγου

THE WORKS OF ARISTOTLE.

- The Metaphysics.** Book I. Translated by a Cambridge Graduate.
8vo. 5s.
- The Politics.** Books I.-V. By F. SUSEMIHL and R. D. HICKS,
M.A., Fellow of Trinity College, Cambridge. 8vo. 18s. net.
- The Politics.** Translated by Bishop WELLDON. Crown 8vo. 10s. 6d.
- The Rhetoric.** Translated by Bishop WELLDON. Crown 8vo. 7s. 6d.
- The Nicomachean Ethics.** Translated by Bishop WELLDON.
Crown 8vo. 7s. 6d.
- An Introduction to Aristotle's Rhetoric.** With Analysis,
Notes, and Appendices. By E. M. COPE, Fellow and late Tutor of Trinity
College, Cambridge. 8vo. 14s.
- The Sophistici Elenchi.** With Translation by E. POSTE, M.A.,
Fellow of Oriel College, Oxford. 8vo. 8s. 6d.
- On the Constitution of Athens.** By J. E. SANDYS, Litt.D.
8vo. 15s.
- On the Art of Poetry.** A Lecture. By A. O. PRICKARD, M.A.
Crown 8vo. 3s. 6d.
- The Poetics.** Translated with Essays by S. H. BUTCHER, Litt.D.
8vo. 12s. 6d. net. Text and Translation separately. 4s. 6d. net.

THE WORKS OF PLATO.

- Phaedo.** By R. D. ARCHER-HIND, M.A., Fellow of Trinity College,
Cambridge. Second Edition. 8vo. 8s. 6d.
- Timaeus.** With Translation. By R. D. ARCHER-HIND, M.A. 8vo. 16s.
- The Republic of Plato.** Translated by J. LL. DAVIES, M.A.,
and D. J. VAUGHAN, M.A. Pott 8vo. 2s. 6d. net.
- Euthyphro, Apology, Crito, and Phaedo.** Translated by
F. J. CHURCH. Pott 8vo. 2s. 6d. net.
- Phaedrus, Lysis, and Protagoras.** Translated by J. WRIGHT,
M.A. Pott 8vo. 2s. 6d. net.
- Lectures on the Republic of Plato.** By R. L. NETTLESHIP
Edited by G. R. BENSON. 8vo. 8s. 6d. net.
- Greek Studies.** By WALTER H. PATER, M.A. Extra Crown 8vo.
10s. 6d.
- Plato and Platonism.** By WALTER H. PATER. Extra Crown 8vo.
8s. 6d.
- Marcus Aurelius Antoninus.** Book IV. of the Meditations.
With Translation. By HASTINGS CROSSLEY, M.A. 8vo. 6s.
- Texts to Illustrate a Course of Elementary Lectures
on the History of Greek Philosophy from Thales to Aristotle.**
Compiled by Dr. HENRY JACKSON. 8vo. 4s. 6d. net.
- A Sketch of the Development of Philosophic Thought
from Thales to Kant.** By LUDWIG NOIRE. 8vo. 7s. 6d. net.

LONDON : MACMILLAN AND CO., LIMITED.

IMPORTANT NEW WORK.

---

*In Three Volumes. Large 8vo. With Illustrations.
Now Ready, Volume I.—A. to LAW. 21s. net.*

DICTIONARY OF PHILOSOPHY AND PSYCHOLOGY

INCLUDING

MANY OF THE PRINCIPAL CONCEPTIONS OF ETHICS, LOGIC,
ÆSTHETICS, PHILOSOPHY OF RELIGION, MENTAL PATHO-
LOGY, ANTHROPOLOGY, BIOLOGY, NEUROLOGY,
PHYSIOLOGY, ECONOMICS, POLITICAL AND
SOCIAL PHILOSOPHY, PHILOLOGY,
PHYSICAL SCIENCE, AND
EDUCATION

AND GIVING

A TERMINOLOGY IN ENGLISH, FRENCH, GERMAN AND ITALIAN

WRITTEN BY MANY HANDS, AND EDITED BY

JAMES MARK BALDWIN

Ph.D. (Princeton), Hon. D.Sc. (Oxon), Hon. LL.D. (Glasgow)
Stuart Professor in Princeton University

WITH THE CO-OPERATION AND ASSISTANCE OF AN INTERNATIONAL
BOARD OF CONSULTING EDITORS

With Illustrations and Extensive Bibliographies.

Volumes I. and II. (Dictionary).

Volume III. (Bibliography).

Volumes II. and III. are in active preparation.

LONDON: MACMILLAN AND CO., LIMITED.

B
505
A4

Adam, James (ed.)
Texts to illustrate a
course of elementary lectures
on Greek philosophy

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
